

Vlaanderen
is werk

Vlaams Partnerschap Duaal Leren Jaarrapport 2020-2021

DEPARTEMENT
WERK &
SOCIALE
ECONOMIE

vlaanderen.be/departement-wse

INHOUD

VOORWOORD.....	4
1 Glossarium.....	5
2 Inleiding.....	8
3 De werking van de partnerschappen.....	9
3.1 De partnerschappen	9
3.1.1 Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren	10
3.1.2 De sectorale partnerschappen	10
3.2 De stappen in het proces	11
3.3 Mobilisering	11
3.4 Erkenning	14
3.4.1 Ingediende erkenningsaanvragen	15
3.4.2 Behandeling	20
3.5 Begeleiding	30
3.5.1 Opvolging goedgekeurde vestigingen	30
3.5.2 Overeenkomsten	34
3.5.3 Mentoren	39
3.5.4 Opheffingen en stopzettingen	44
3.6 Opvolgen van klachten	45
3.7 Bijkomende acties	46
3.7.1 Gebruikelijke bijkomende acties	46
3.7.2 Bijkomende acties omwille van corona	50
3.8 Beroepen	53
4 Deel II: Stand van zaken duaal leren.....	54
4.1 Stand van zaken en evolutie duaal leren	54
4.1.1 Leerlingen in alternerende opleidingen	54
4.1.2 Scholen	55
4.1.3 Opleidingen	55
4.1.4 Studiebewijzen	57
4.1.5 Ingediende en behandelde erkenningen duaal leren en leren & werken	58
4.1.6 Unieke vestigingen en ondernemingen duaal leren en leren & werken	59
4.1.7 Mentoren duaal leren en leren & werken	60
4.1.8 Overeenkomsten duaal leren en leren & werken	61
5 Samenvatting en conclusies.....	62
6 Vooruitzichten.....	65
7 Bijlagen.....	66
7.1 Bijlage 1 – Overzicht onderwerpen besproken door het Vlaams partnerschap duaal leren VP in schooljaar 2020-2021	66

VOORWOORD

Duaal en alternerend leren zijn het werk van vele handen. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid. Leerlingen krijgen een begeleiding door vakleerkrachten en trajectbegeleiders op school of in het opleidingscentrum, waar op de werkvloer de mentor klaarstaat om de leerling op sleeptouw te nemen en te coachen. Samen realiseren deze partners eenzelfde opleidingsplan en worden competenties aangeleerd op de werkplek en in de klas. Na een duaal traject stapt een leerling versterkt naar de arbeidsmarkt of naar verdere studies.

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren streeft als regisseur naar een netwerk van voldoende én kwalitatieve leerwerkplekken voor alle leerlingen die kiezen voor een duale of alternerende opleiding. De decretale opdrachten van het Partnerschap worden gedelegeerd naar de sectorale partnerschappen en VDAB/DWSE, bij gebrek aan een sectoraal partnerschap. Daarnaast leveren ook de individuele scholen een belangrijke bijdrage in het zoeken van nieuwe werkplekken. In de samenstelling van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en van de sectorale partnerschappen herkent u de gedeelde verantwoordelijkheid van werk- en onderwijspartners.

Dit monitoringsrapport biedt een overzicht van de acties die het Vlaams Partnerschap Duaal Leren en de sectorale partnerschappen hebben opgezet in het schooljaar 2020-2021. Onder andere door het informeren van ondernemingen, inzetten op tijdige erkenningen van leerondernemingen én opvolgen van de mentoren versterken deze sectorale partnerschappen het landschap aan erkende leerwerkplekken. Op basis van cijfers voorzien door het Departement Werk en Sociale Economie en het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) is een stand van zaken weergegeven.

Als voorzitter van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren ben ik getuige van de volgehouden inzet van alle stakeholders om, ondanks de gekende uitdagingen vanuit COVID-19, waar mogelijk leerlingen kansen te bieden om te leren op de werkplek. Vanuit het geloof in de meerwaarde van leren op de werkplek binnen opleidingen in het secundair onderwijs, blijven zowel onderwijsverstrekkers als sociale partners de schouders zetten onder duaal leren. Ik ben hen daar heel erkentelijk voor.

We kijken de toekomst hoopvol tegemoet, ook met een blik op de verruiming van duaal leren naar het volwassenenonderwijs. Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren is zeker bereid om samen met de sectorale partnerschappen ook voor cursisten in het volwassenenonderwijs garant te staan voor voldoende en kwaliteitsvolle leerwerkplekken. Zo zetten we leren op de werkplek extra kracht bij. Vanuit gezamenlijke inspanningen komen we ongetwijfeld tot beloftevolle resultaten.

Prof. dr. Frank Baert
Voorzitter van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren

1 Vanaf 1 januari 2022 zullen deze opdrachten worden opgenomen door het Departement Werk en Sociale Economie, voordien was deze opdracht toevertrouwd aan VDAB.

1 GLOSSARIUM

Alternerende opleiding	Elke opleiding van het voltijds secundair onderwijs en van het buitengewoon secundair onderwijs van opleidingsvorm 3 en 4, die door de Vlaamse Regering als duaal wordt aangeduid en elke opleiding in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en in de leertijd. In dergelijke opleidingen worden contactonderwijs bij een opleidingsverstrekker en opleiding op de werkplek gecombineerd. Beide componenten beogen samen de uitvoering van één enkel opleidingsplan en zijn daarom inhoudelijk en organisatorisch op elkaar afgestemd.
Erkenningsaanvraag	<p>Een erkenningsaanvraag is een aanvraag van een onderneming (of een gemachtigde) om erkend te worden om leerlingen uit alternerende opleidingen te mogen opleiden op een specifieke vestiging voor een specifieke opleiding. Een erkenningsaanvraag kan volgende statussen hebben:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ingediend: De erkenningsaanvraag werd ingediend door de onderneming (of gemachtigde) en werd nog niet behandeld.• Dossier onvolledig: Dit is een ingediende erkenningsaanvraag waarbij de behandelaar na controle heeft beslist dat niet alle nodige documenten werden toegevoegd. De aanvraag is teruggestuurd naar de indiener.• In behandeling: Een erkenningsaanvraag die door de behandelaar als volledig werd aangeduid en wordt behandeld door het bevoegde partnerschap.• In wacht: De erkenningsaanvraag kan voorlopig niet behandeld worden, het bevoegde partnerschap neemt contact op met de onderneming.• Geannuleerd: Een geannuleerde erkenningsaanvraag is een ingediende erkenningsaanvraag die door de onderneming geannuleerd werd.

<p>Erkenning</p>	<p>We gebruiken in dit rapport de term erkenning voor erkenningsaanvragen waarvoor de behandelaar een beslissing heeft genomen. Mogelijke statussen van een erkenning zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afgekeurd: Een afgekeurde erkenning is een erkenning waarvoor de behandelaar heeft beslist dat de onderneming, vestiging en/of mentor niet voldoet aan de erkenningscriteria. • Goedgekeurd: Een goedgekeurde erkenning is een erkenning waarvoor de behandelaar heeft beslist dat de onderneming, vestiging en mentor voldoet aan de erkenningscriteria (of die door het systeem automatisch werd goedgekeurd, omdat de aanvraag niet binnen de 14 dagen behandeld werd). • Opgeheven: Een opgeheven erkenning is een goedgekeurde erkenning die door de behandelaar wordt opgeheven. Een opheffing gebeurt als blijkt dat er niet langer voldaan wordt aan de erkenningscriteria of dat de onderneming haar plichten en verbintenissen niet nakomt. • Stopgezet: Een stopgezette erkenning is een goedgekeurde erkenning die door het systeem status stopgezet krijgt naar aanleiding van wijzigingen die binnenkomen via het Magda-platform. • Afgelopen: Een afgelopen erkenning is een erkenning die de status goedgekeurd had, maar waarvan de termijn van 5 jaar verstreken.
<p>Overeenkomst</p>	<p>Voor de uitvoering van de alternerende opleiding kunnen volgende types overeenkomsten afgesloten worden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Overeenkomst van alternerende opleiding (OAO): een overeenkomst die wordt afgesloten tussen drie partijen, namelijk de leerling, de erkende onderneming en de opleidingsverstrekker, voor de uitvoering van de alternerende opleiding, waarbij de leerling minstens 20 uur per week op de werkplek wordt opgeleid. • Stageovereenkomst alternerende opleiding (SAO): een overeenkomst die wordt afgesloten tussen drie partijen, namelijk de leerling, de erkende onderneming en de opleidingsverstrekker, voor de uitvoering van de alternerende opleiding, waarbij de leerling minder dan 20 uur per week op de werkplek wordt opgeleid. • Deeltijdse arbeidsovereenkomst (DA): een overeenkomst die wordt afgesloten tussen twee partijen, namelijk de leerling en de erkende onderneming voor de uitvoering van de alternerende opleiding op de werkplek. • Deeltijdse arbeidsovereenkomst met sociale maribel (DA-SM): een overeenkomst die wordt afgesloten tussen twee partijen, namelijk de leerling en de erkende onderneming voor de uitvoering van de alternerende opleiding op de werkplek, waarbij de erkende onderneming een onderneming uit de non-profitsector is waarvoor de vermindering in het kader van de sociale maribel geldt. <p>De overeenkomsten kunnen volgende statussen hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niet gestart: Een overeenkomst die reeds geregistreerd is, maar waarvan de startdatum nog niet bereikt is. • Geannuleerd: Een geregistreerde overeenkomst die op vraag van de opleidingsverstrekker of onderneming geannuleerd wordt.

	<ul style="list-style-type: none"> • Lopend: Een overeenkomst waarvan de startdatum voorbij is en de einddatum nog niet bereikt is. • Afgelopen: Een overeenkomst die heeft gelopen tot de voorziene einddatum. • Vroegtijdig beëindigd: Een overeenkomst die vroeger beëindigd is dan de voorziene einddatum.
Partnerschappen	In het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleiding (10 juni 2016) werd voorzien in de oprichting van een Vlaams Partnerschap Duaal Leren en in de oprichting van sectorale partnerschappen. In deze organen zetelen alle relevante werk- en onderwijspartners.
Vlaams Partnerschap Duaal Leren	<p>Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren heeft een aantal concrete bevoegdheden, met name het erkennen van een onderneming als werkplek, controle uitoefenen op de uitvoering van de overeenkomsten op de werkplek, ondernemingen informeren over duaal leren, het ondersteunen en mobiliseren van ondernemingen in functie van het aanbod van werkplekken, adviesverlening in duaal leren en het opstellen van een jaarlijks monitoringsrapport.</p> <p>Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kan voor de uitvoering van zijn opdrachten in het kader van de overeenkomsten tot uitvoering van de alternerende opleiding waarvoor geen samenwerkingsakkoord met een sector is gesloten, een delegatie van bevoegdheid verlenen aan personeelsleden van het agentschap.</p>
Sectoraal partnerschap	<p>Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kan voor de uitvoering van zijn opdrachten betreffende de overeenkomsten tot uitvoering van de alternerende opleiding een samenwerkingsakkoord sluiten met een sectoraal partnerschap. In dit samenwerkingsakkoord staat welke decretale bevoegdheden het sectoraal partnerschap opneemt (het gaat minstens over het erkennen van een onderneming als werkplek).</p> <p>Een sectoraal partnerschap heeft een sectorgebonden werking en is samengesteld uit de relevante onderwijs- en werkpartners uit de betreffende sector.</p>
Sector	Een economische sector is een deel van de economie. Het is een benaming voor alle ondernemingen samen die actief zijn in een bepaalde categorie producten of diensten.
Stelsel	Het betreft hier de drie onderwijsstelsels binnen alternerend leren in het secundair onderwijs: Duaal Leren, Leertijd en Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs (DBSO). Leertijd en DBSO zijn deel van Leren & Werken (L&W).

2 INLEIDING

Dit jaaroverzicht gaat over alternerend leren. Dat is een leermethode waarbij het aanleren van algemene en beroepsspecifieke competenties verdeeld is over een werkplek bij een onderneming en een opleidingsverstrekker. Onder alternerend leren vallen zowel Duaal leren als Leren en Werken. Dit document rapporteert over beide vormen van alternerend leren en over de rol van de sectorale partnerschappen en het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren kreeg bij decreet zeven bevoegdheden toegekend. Deze bevoegdheden omvatten het informeren, mobiliseren, erkennen en ondersteunen van ondernemingen met het oog op een versterking, zowel kwantitatief als kwalitatief, van het aanbod aan werkplekken. Daarnaast is het partnerschap bevoegd voor de controle op de uitvoering van overeenkomsten op de werkplek en voor het opheffen van erkenningen en uitsluiten van ondernemingen. Deze bevoegdheden kunnen door het Vlaams Partnerschap Duaal Leren gedelegeerd worden aan sectorale partnerschappen. Momenteel zijn er 18 sectorale partnerschappen met een sectorgebonden werking die zijn samengesteld uit relevante onderwijs- en werkpartners uit de betreffende sector.

Het monitoringsrapport heeft als doel een stand van zaken op te maken over alternerend leren in Vlaanderen. De gegevens zijn verzameld aan de hand van data, getrokken uit het digitale loket werkplekduaal.be, de databank van het departement van Onderwijs en Vorming AGODI en de rapportering door de sectorale partnerschappen via een kwantitatieve en kwalitatieve survey. Onderstaand rapport neemt u mee door de jaarwerking 2020-2021 van de partnerschappen, tussen september 2020 en augustus 2021, met een terugblik op de laatste schooljaren om bepaalde evoluties in kaart te brengen.

Net als in schooljaar 2019-2020 heeft in 2020-2021 de coronacrisis een impact gehad op de organisatie van onderwijs en werk, en dus ook op alternerende opleidingen. Om de impact van corona zoveel mogelijk in te perken en kwaliteitsvolle opleidingstrajecten te blijven garanderen, werd vorig jaar vanuit het Vlaams Partnerschap een relancenota geschreven, waarin opgeroepen werd tot acties om de organisatie van duaal leren ook tijdens en de coronacrisis verder te versterken. Daarnaast vormden de duale addenda bij de sectorconvenants een nieuw financieel kader voor de sectorale organisaties betrokken in sectorale partnerschappen om zo tegemoet te komen aan de nood aan extra tijd, middelen en mensen. Door deze acties en de inzet van de sectorale partnerschappen kon alternerend leren zoveel mogelijk worden verdergezet tijdens schooljaar 2020-2021. In dit schooljaar werden zelfs twee nieuwe sectorale partnerschappen opgestart, namelijk Binnenvaart en Grafische sectoren en papier- en kartonbewerkende sector.

In deze context worden de verschillende acties toegelicht die dit schooljaar door de partnerschappen werden ondernomen in het kader van alternerend leren, namelijk mobilisering, erkenning, begeleiding en het behandelen van beroepen. Het eerste deel licht de acties van de partnerschappen voor alternerend leren per bevoegdheid door. De cijfers in dit deel gelden zowel voor Duaal Leren als voor Leren en Werken, aangezien de partnerschappen voor beide vormen van leren acties ondernemen. Het tweede deel van het rapport focust specifiek op Duaal Leren in vergelijking met het Leren en Werken stelsel. Het laatste deel biedt een samenvatting van de voornaamste conclusies en geeft ook enkele vooruitzichten.

3 DE WERKING VAN DE PARTNERSCHAPPEN

3.1 DE PARTNERSCHAPPEN

Voor het werkingsjaar (2020-2021) wordt er gerapporteerd over de werking van 18 sectorale partnerschappen én het Vlaams Partnerschap duaal leren dat instaat voor de sectoren die niet verbonden zijn aan een van de 18 sectorale partnerschappen (zie Tabel 1). Doorheen de tekst wordt met ‘partnerschappen’ verwezen naar deze 18 sectorale partnerschappen en het Vlaams Partnerschap (dus 19 partnerschappen in totaal). Twee van deze partnerschappen werden opgestart in 2020-2021, namelijk het sectorale partnerschap Binnenvaart op 15 juni 2020 en het sectorale partnerschap Grafische sectoren en papier- en kartonbewerkende sector op 12 november 2020.

Partnerschappen (2020-2021):
1. Vlaams Partnerschap
Sectorale Partnerschappen:
1. Autosector en aanverwante sectoren
2. Binnenvaart
3. Bouw
4. Chemie, kunststoffen en life sciences
5. Elektriciens: installatie en distributie
6. Grafische sector en papier- en kartonbewerkende sector
7. Groene sectoren
8. Haartooi, fitness en schoonheidszorgen
9. Horeca
10. Houtsectoren
11. Kleding en confectie
12. Lokale besturen
13. Social profit
14. Technologische industrie
15. Textiel
16. Textielverzorging
17. Transport en Logistiek en Afhandeling op Luchthavens
18. Voedingsnijverheid

Tabel 1: Overzicht van partnerschappen 2020-2021

3.1.1 Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren

Het officiële startsein voor dit partnerschap werd gegeven met het in voege treden van het decreet tot regeling van bepaalde aspecten van alternerende opleidingen in juli 2016. Het kreeg daarbij een aantal bevoegdheden zoals het informeren, mobiliseren, erkennen en ondersteunen van ondernemingen, de controle op de uitvoering van overeenkomsten op de werkplek, het opheffen van erkenningen, en uitsluiten van ondernemingen, adviesverlening over duaal leren en het opstellen van het jaarlijks monitoringsrapport. Deze bevoegdheden kunnen door het Vlaams Partnerschap Duaal Leren gedelegeerd worden aan sectorale partnerschappen. Taken die bij het Vlaams Partnerschap blijven worden gedelegeerd aan personeelsleden van het Departement Werk en Sociale Economie. Binnen het Vlaams Partnerschap Duaal Leren werd ook een beroepscommissie opgericht. In geval van een beslissing tot niet-erkenning, opheffing van een erkenning of uitsluiting van een onderneming kan de onderneming een gemotiveerd verzoek tot herziening indienen bij deze beroepscommissie.

Tijdens de maandelijkse vergaderingen van het Vlaams Partnerschap in het schooljaar 2020-2021 kwamen volgende onderwerpen aan bod: werking Vlaams Partnerschap Duaal Leren, monitoring, advies op vraag naar aanleiding inkanteling L&W in Duaal Leren en de uitbreiding van de stagebonus, advies uit eigen initiatief naar aanleiding relancenota en kosten-batenanalyse, werkplekleren tijdens en na covid-19, duaal leren in volwassenenonderwijs, inzichten uit onderzoek, operationele opvolging, de selectie van standaardtrajecten, het ruimer beleid, de samenwerkingsovereenkomsten met de sectorale partnerschappen en de transitie van Syntra Vlaanderen. Een uitgebreid overzicht hiervan kan worden teruggevonden in bijlage 1.

3.1.2 De sectorale partnerschappen

De sectorale partnerschappen (afgekort SP) hebben een sectorgebonden werking en zijn samengesteld uit de relevante onderwijs- en werkpartners uit de betreffende sector. De bevoegdheden van het Vlaams Partnerschap kunnen gedelegeerd worden aan deze sectorale partnerschappen. Deze bevoegdheden omvatten onder andere het informeren, mobiliseren, erkennen en opvolgen van ondernemingen met het oog op een versterking, zowel kwantitatief als kwalitatief, van het aanbod aan werkplekken.

Sinds januari 2021 werd de regie van het werkplekcomponent alternerend leren overgeheveld van Syntra Vlaanderen naar het Departement van Werk en Sociale Economie en VDAB. De accountmanagers zetten hun taken met betrekking tot de sectorale partnerschappen verder, nu onder de Afdeling Duaal Leren en Sectoren, binnen het departement WSE. Zo brengen de accountmanagers de vertegenwoordigers van de sectoren maandelijks samen op de 'Klankbordgroep Sectoren'. Tijdens deze vergaderingen worden de sectoren geïnformeerd over verschillende thema's binnen duaal leren. Daarnaast wordt er kennis gedeeld, wordt er gebrainstormd en worden er afspraken gemaakt. Via co-creatie kunnen de leden er ook input geven voor de visievorming rond duaal leren.

In het eerste werkingsjaar (2016-2017) van het Vlaams Partnerschap werden er twaalf sectorale partnerschappen opgestart, waarna er in het werkingsjaar (2017-2018) nog vier sectorale partnerschappen zijn bijgekomen. In het werkingsjaar (2018-2019) werd er verder gewerkt met de 16 bestaande sectorale partnerschappen. Op 15 juni 2020 is het **Sectoraal Partnerschap Binnenvaart** opgestart. Het partnerschap behandelt alle erkenningsaanvragen onder PC 139. Op 12 november 2020 werd ook het **Sectoraal Partnerschap Grafische Sector en Papier- en Kartonbewerkende Sector** opgestart, samengevoegd uit de bestaande sectoren Grafische sector en de Papier- en kartonbewerkende sector.

3.2 DE STAPPEN IN HET PROCES

In wat volgt worden de verschillende stappen besproken die nodig zijn voor de uitbreiding van kwalitatieve werkplekken voor alternerende opleidingen. Hierbij worden ook de resultaten besproken en de werking van de partnerschappen uiteengezet per stap in het proces. Naast de behandeling van beroepen, komen deze stappen ook grotendeels overeen met de bevoegdheden van de partnerschappen.

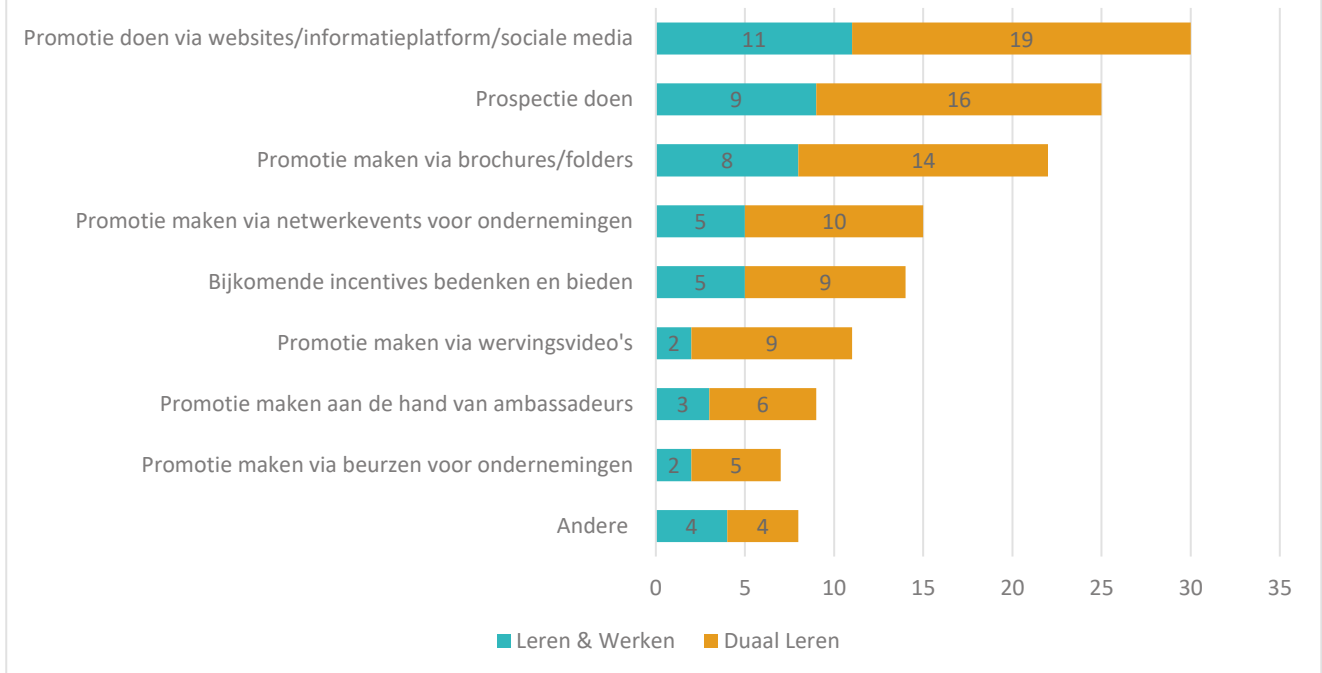
Figuur 1: Stappen in het proces bij de uitbreiding van kwalitatieve werkplekken

De eerste stap in het proces is de **mobilisering** van nieuwe werkplekken via promotie en prospectie. Deze stap wordt gevolgd door de **erkenning** van nieuwe werkplekken en de **begeleiding** en opvolging van deze werkplekken. In de vierde stap worden **beroepen** tegen niet-erkenning, opheffing, uitsluiting en beëindiging van overeenkomsten behandeld. In wat volgt zullen de verschillende procedures en resultaten van deze stappen beschreven worden voor het schooljaar 2020-2021.

3.3 MOBILISERING

Een goede werking van alternerend leren, en duaal leren in het bijzonder, staat of valt bij het aanbod van voldoende werkplekken voor alle lerenden die zo'n traject willen volgen. Elk partnerschap draagt zijn steentje bij om ondernemingen te vinden en te mobiliseren om zich kandidaat te stellen als werkplek. De partnerschappen kunnen ondernemingen mobiliseren op verschillende manieren. Deze acties worden samengevat in de onderstaande Figuur 2.

Welke acties werden er ondernomen om ondernemingen te mobiliseren om erkenningsaanvragen in te dienen

Figuur 2: Aantal partnerschappen die acties ondernemen voor het mobiliseren van ondernemingen door de partnerschappen opgedeeld naar actie en stelsel waarvoor de actie werd ondernomen (Leren & Werken of Duaal Leren). Meerkeuzevraag met meerdere antwoordopties per stelsel en per partnerschap. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen.

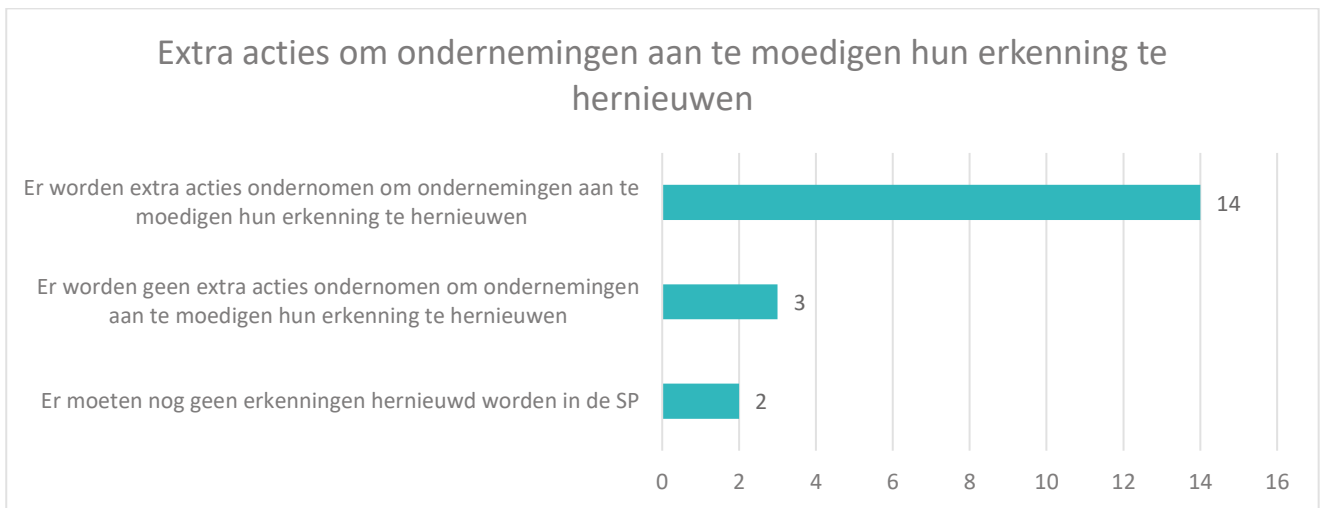
Uit de bevraging van de partnerschappen wordt het duidelijk dat *alle* partnerschappen één of meerdere acties ondernemen om ondernemingen te mobiliseren (Zie Figuur 2). Vaak ondernemen de partnerschappen mobiliserende acties voor verschillende vormen van alternerend leren, zowel Leren & Werken als Duaal Leren, alhoewel **twee keer zoveel acties werden ondernomen voor Duaal Leren**.

Alle partnerschappen gaven aan online promotie te voeren via **e-mail, sociale media en andere online informatieplatformen**, dit voornamelijk voor Duaal Leren (19) en in grote mate ook voor Leren & Werken (11). Daarnaast gaven partnerschappen aan sterk aan **prospectie** te doen voor het vinden van nieuwe leerwerkplekken voor Duaal Leren (16) en Leren & Werken (9). Partnerschappen maakten ook gebruik van promotie **via brochures en folder** (14 DL en 8 L&W), **netwerkevents** (10 DL en 5 L&W), **wervingsvideo's** (9 DL en 2 L&W), **ambassadeurs** (6 DL en 3 L&W), **beurzen** (5 DL en 2 L&W) en bijkomende **incentives** (9 DL en 5 L&W).

Sectorale partnerschappen gaven ook aan actief **contact** op te nemen met **scholen** en promotie te maken via bedrijfsbezoeken (1), **bedrijfsbezoeken** te organiseren (1) en **push e-mails** te sturen naar erkende ondernemingen in het kader van hernieuwingen (1).

In juli 2021 liepen ook de eerste erkenningen die goedgekeurd werden in 2016 af, waarna de ondernemingen konden beslissen deze erkenning te **hernieuwen**. De partnerschappen ondernamen daarom ook uitgebreid acties om ondernemingen aan te moedigen hun aflopende erkenningen te hernieuwen.

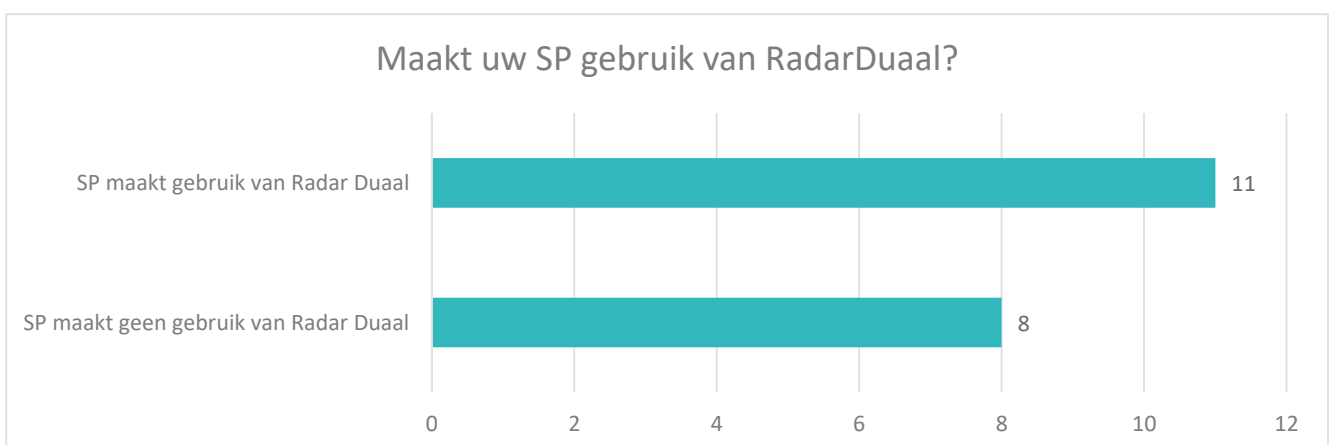

Figuur 3: “Worden extra acties ondernomen om ondernemingen aan te moedigen hun erkenning te hernieuwen?” Meerkeuzevraag met 1 antwoordoptie per partnerschap. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

In het kader van de hernieuwing van erkenningen werden voornamelijk extra **mailings** georganiseerd (8) alsook **(telefonisch) contact** opgenomen met de ondernemingen met aflopende erkenningen (10). Daarnaast werden ook extra **bezoeken** (4) en **digitale meetings** (1) georganiseerd alsook extra **ondersteuning** bij aanvragen (1) en **push e-mails** (1).

Naast mobiliseringsacties bij gekende bedrijven gaan de partnerschappen ook op zoek naar nieuwe bedrijven. Een van de mogelijke middelen om aan prospectie te doen is **Radar Duaal**. Via de applicatie Radar Duaal kunnen momenteel alle ondernemingen uit de KBO geografisch in kaart worden gebracht naast de bestaande en geprogrammeerde alternerende opleidingen. In eerste instantie kunnen werkplektekortten gedetecteerd worden via de functionaliteit ‘vraag en aanbod’ waar geprogrammeerde opleidingen naast de erkende werkplekken in beeld worden gebracht. Daarnaast kunnen nieuwe werkplekken die interessant zijn voor alternerende opleidingen worden opgespoord via de functionaliteit ‘prospectie.’

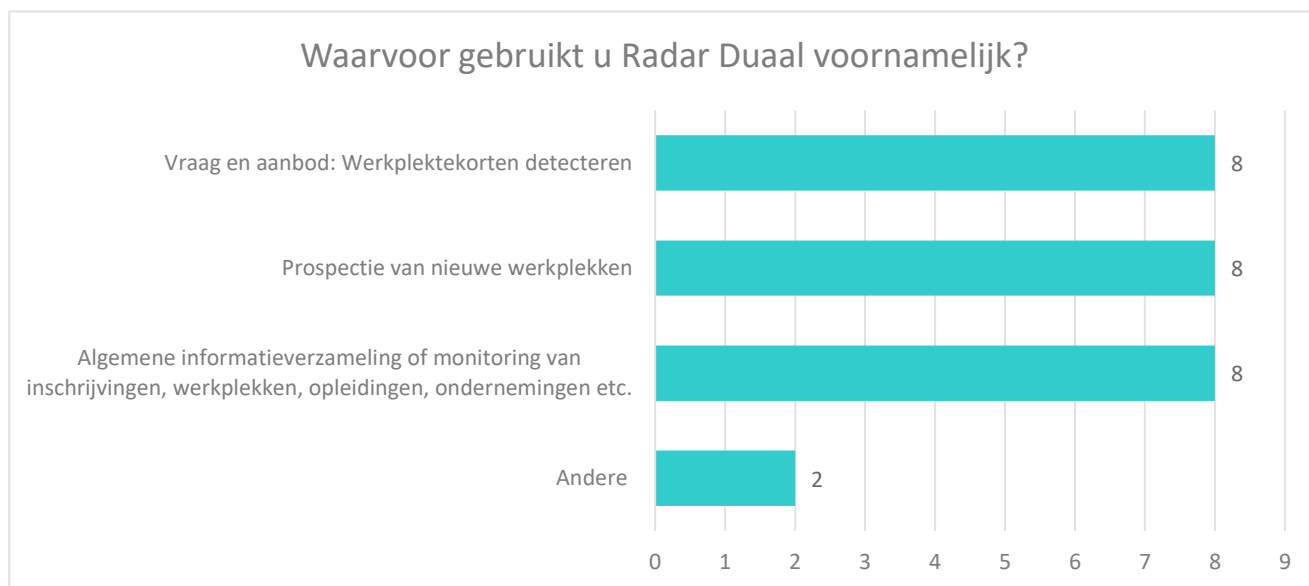
De applicatie werd gelanceerd in 2019 met een 2de versie gebruiksklaar in de zomer van 2020. In schooljaar 2020-2021 werd de applicatie actief gebruikt door 11 van de 19 partnerschappen (58%).

Figuur 4: Aantal partnerschappen die aangeven Radar Duaal te gebruiken. Meerkeuzevraag met 1 antwoordoptie per partnerschap. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

De voornaamste reden van gebruik is de **matching tussen leerling en werkplek** via de tool “vraag en aanbod” (8). Even frequent wordt de applicatie gebruikt voor **prospectie van nieuwe werkplekken** (8) en **algemene informatieverzameling en monitoring** van inschrijvingen (8). Andere partnerschappen gebruikten de applicatie specifiek om de spreiding van de **leerwerkplekken** in kaart te brengen (1), **advies** te formuleren voor nieuwe **programmaties** (1) of om specifieke **scholen op te zoeken** (1).

Figuur 5: Redenen waarom Radar Duaal gebruikt wordt. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. Meerkeuzevraag met meerdere antwoordopties per partnerschap. September 2021.

Nochtans maakt een groot deel van de partnerschappen momenteel nog geen gebruik van de applicatie. Daarom werden ook de **redenen bevraagd om Radar Duaal niet te gebruiken** alsook welke verbeteringen mogelijk zouden zijn.

Hier gaven sectorale partnerschappen aan reeds hun **eigen matchingprocedures** te hebben(1), vonden ze de weergave van bedrijven **niet fijnmazig genoeg** voor hun specifieke opleidingen (1) of hadden de partnerschappen **nood aan bedrijfsinformatie buiten de Vlaamse context** (1).

Verschillende sectorale partnerschappen formuleerden ook **verbeteringen** voor de applicatie, zoals het **exporteren** van leerlingenaantallen (1), het uitbreiden van de **gebruikers** (1) en het uitbreiden van de zichtbare gegevens per **sector** (1).

3.4 ERKENNING

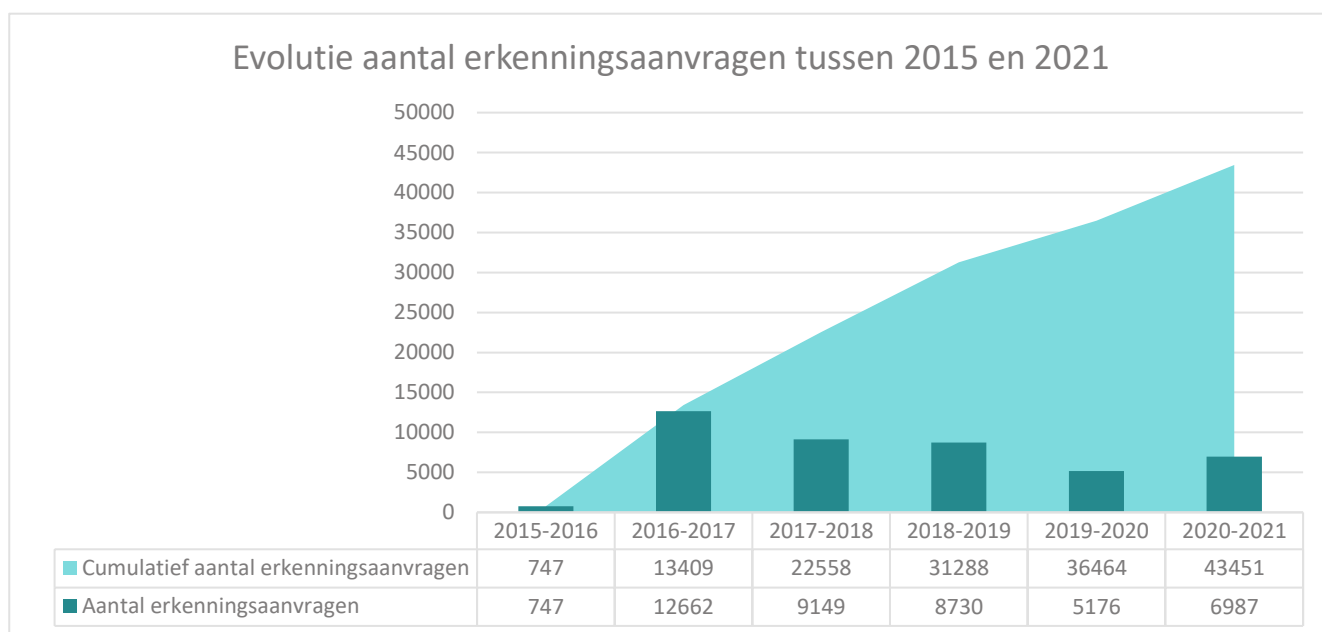
Elke werkgever die leerlingen uit alternerende opleidingen (Duaal Leren, Leertijd of het Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs) wenst op te leiden op de werkvloer moet hiervoor erkend zijn. Om erkend te worden moet de onderneming aan een aantal erkenningsvoorwaarden voldoen. De onderneming moet erkend zijn voor elke alternerende opleiding waarvoor ze overeenkomsten wil sluiten en voor elke vestiging waar ze leerlingen wil opleiden.

In deze sectie geven we een analyse van de **ingediende en behandelde erkenningen** gedurende het **schooljaar 2020-2021** en de evolutie van deze erkenningsaanvragen sinds de zomer van 2016. Dit rapport volgt hier de schooljaren van het onderwijs, dus **1 september tot 31 augustus**.

Tijdens de indiening en de behandeling van de erkenningsaanvraag en na de erkenning kunnen de erkenningsaanvraag en de erkenning verschillende statussen doorlopen. U vindt de uitleg van deze statussen terug in het glossarium.

In wat volgt zullen enkel de ingediende erkenningsaanvragen en de behandelde erkenningen worden geanalyseerd, dit met betrekking tot alle alternerende opleidingen, inclusief duaal leren. In hoofdstuk 4 wordt daarna een vergelijkende analyse gemaakt van de Duaal leren ten aanzien van Leren & Werken.

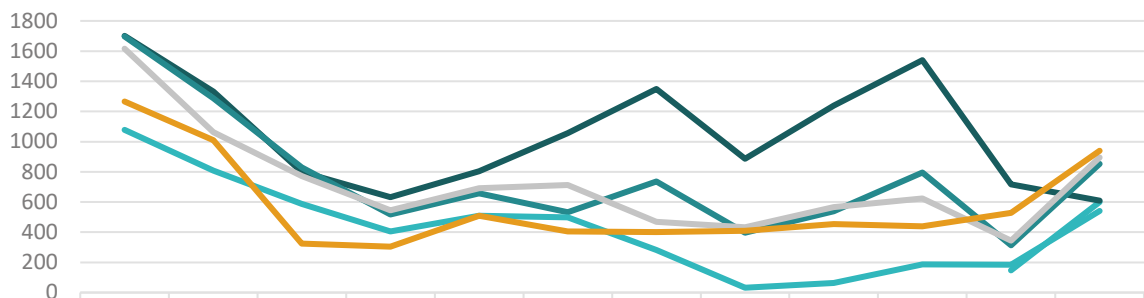
3.4.1 Ingediende erkenningsaanvragen

Figuur 6: Evolutie van het aantal erkenningsaanvragen ingediend in schooljaren 2015-16, 2016-17, 2017-18, 2018-19, 2019-20 en 2020-21 naar datum van indiening erkenningsaanvraag en cumulatief aantal erkenningsaanvragen sinds 2015. Schooljaren lopen tussen 1 september en 31 augustus. Meetmoment 2 september 2021.

In het **schooljaar 2020-2021** werden **6987 erkenningsaanvragen** ingediend, zo'n 1811 meer dan het jaar voordien. Het aantal erkenningsaanvragen dat jaarlijks wordt ingediend daalt doorgaans omdat de vestigingen voor een bepaalde opleiding erkend worden voor een periode van vijf jaar en dus na hun erkenning geen nieuwe aanvraag moeten indienen in de daaropvolgende jaren (tenzij voor een opleiding waar ze nog niet voor erkend zijn). De eerste erkenningen die goedgekeurd werden in 2016 liepen af in juli 2021. Dit wordt verder besproken onder het hoofdstuk "behandelde erkenningen." Het grootste aantal erkenningsaanvragen gebeurde in 2016 het startjaar van het decreet. Aan de andere kant was schooljaar 2019-2020 specifiek een jaar met een relatief laag aantal nieuwe erkenningsaanvragen, voornamelijk omwille van de coronacrisis. In vergelijking met 2019-2020 werden in 2020-2021 duidelijk meer erkenningsaanvragen ingediend, een indicatie van herstel na de zware eerste lockdowns in voorjaar 2020. **Sinds de zomer van 2016** werden in totaal **43451 erkenningsaanvragen** ingediend.

Evolutie aantal erkenningsaanvragen per maand in schooljaren 2015-2021

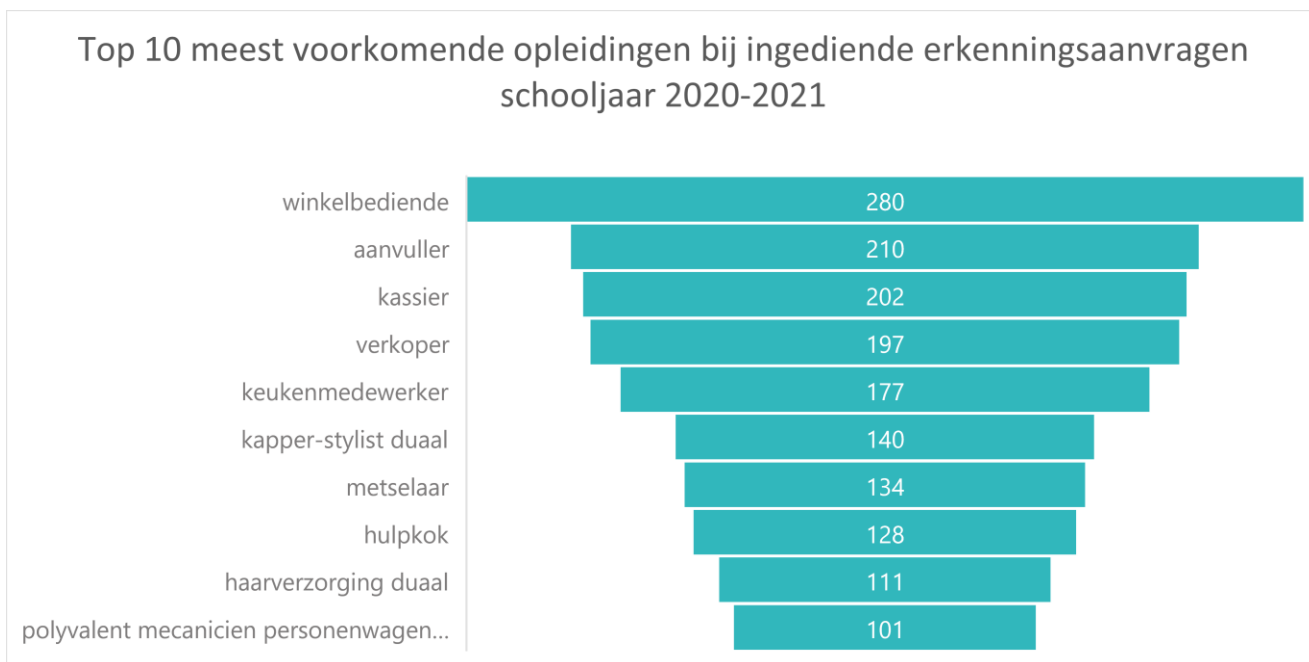

	sept	okt	nov	dec	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug
— 2015-2016											147	600
— 2016-2017	1701	1331	800	632	804	1057	1348	887	1238	1539	716	609
— 2017-2018	1697	1287	829	517	657	532	735	396	538	795	313	853
— 2018-2019	1616	1063	771	545	691	713	469	433	566	623	344	896
— 2019-2020	1078	808	588	405	510	499	282	32	63	187	184	540
— 2020-2021	1266	1010	324	304	509	404	401	410	453	438	529	939

Figuur 7: Evolutie aantal erkenningsaanvragen per maand in schooljaren 2015-16, 2016-17, 2017-18, 2018-19, 2019-20, 2020-21 naar datum van indiening erkenningsaanvraag. Meetmoment 2 september 2021.

Bovenstaande grafiek toont de evolutie van het aantal erkenningsaanvragen tussen september en augustus in schooljaren 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021 per maand. Zoals ook in voorgaande jaren vindt de meerderheid van de erkenningsaanvragen plaats tussen augustus en oktober met een piek in september door het begin van het nieuwe schooljaar. In andere schooljaren vonden na deze periode nog twee kleinere pieken plaats tussen januari-februari en mei-juni. In 2019-2020 bleef deze stijging van het aantal erkenningsaanvragen in het voorjaar uit omwille van de **coronacrisis**, waarbij het aantal aanvragen tijdens de lockdownperiode (mid-maart-mei 2020) daalde tot een laagtepunt. Vanaf schooljaar 2020-2021 stijgt het aantal erkenningsaanvragen echter terug sterk met een **hoog aantal erkenningsaanvragen in september en oktober**. Vanaf november 2020 daalt dit aantal erkenningsaanvragen in 2020-2021 echter naar een nieuw laagtepunt in december, waarschijnlijk omwille van de 2de lockdown die van start ging begin november. Tussen december en januari stijgt het aantal ingediende erkenningsaanvragen terug en in januari 2021 werden ongeveer hetzelfde aantal erkenningsaanvragen ingediend als in 2020. Tussen maart en augustus 2021 werden echter duidelijk meer erkenningsaanvragen ingediend in vergelijking met diezelfde maanden in 2020, voornamelijk omwille van het lage aantal erkenningsaanvragen dat werd ingediend tijdens de eerste lockdown vorig jaar (maart-mei 2020). We vergelijken daarom ook met een jaar eerder, 2019, waaruit blijkt dat er dit jaar elke maand minder erkenningsaanvragen werden ingediend in 2021, met uitzondering van de zomerperiode waarin 18% meer erkenningsaanvragen werden ingediend dit jaar in vergelijking met 2019 en twee maal zoveel in vergelijking met zomer 2020. Dit heeft mogelijk deels te maken met het aflopen van de erkenningen uit 2016, die nu na 5 jaar hernieuwd kunnen worden.

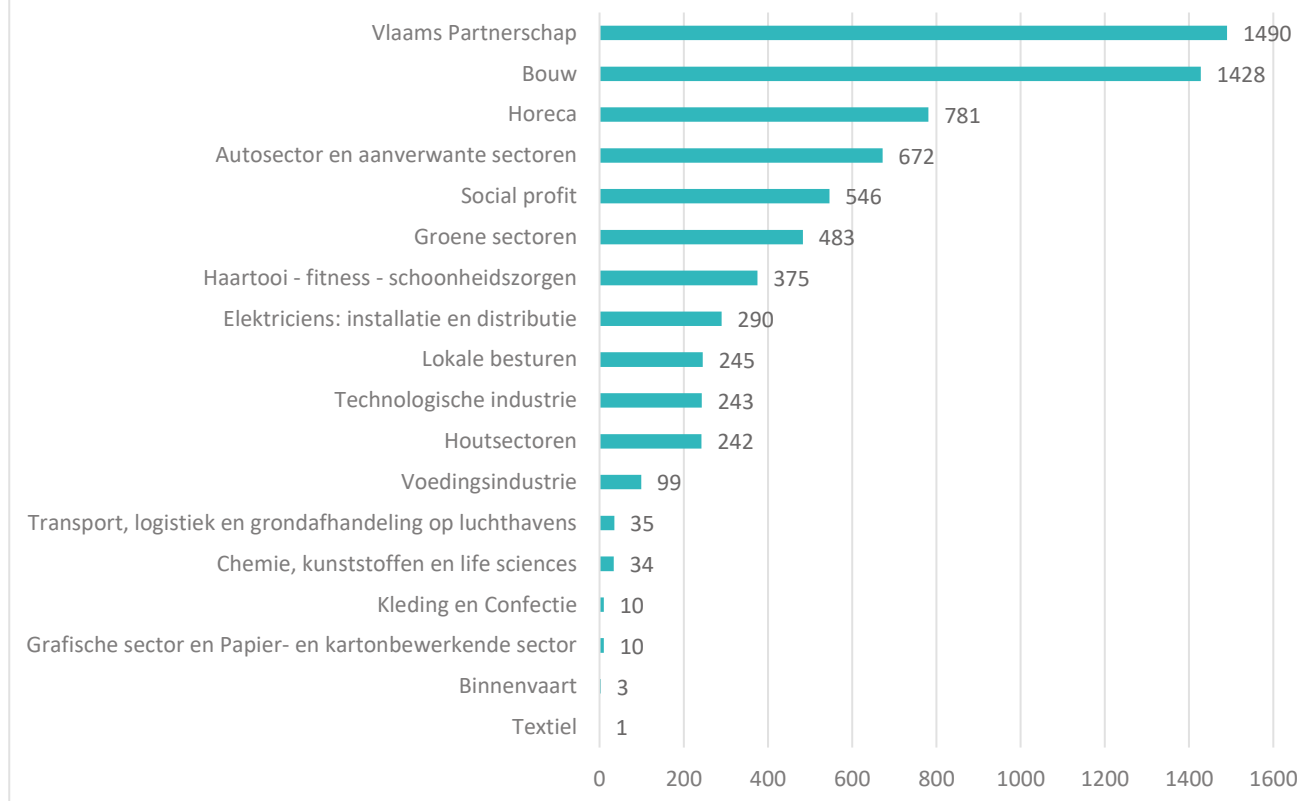
Top 10 meest voorkomende opleidingen bij ingediende erkenningsaanvragen schooljaar 2020-2021

Figuur 8: Top 10 meest voorkomende opleidingen bij ingediende erkenningsaanvragen in schooljaar 2020-2021 tussen 1 september 2020 en 31 augustus 2021. Meetmoment 2 september 2021.

Net zoals in alle voorgaande schooljaren werden de **meeste erkenningsaanvragen** ingediend voor de Leren & Werken opleiding **winkelbediende**. Ook de opleidingen kassier, aanvuller, verkoper, keukenmedewerker, hulpkok, hulpkelner en kapper zitten al sinds 2016 in de top 10 meest voorkomende opleidingen bij erkenningsaanvragen. In schooljaar 2016-2017 stonden de opleidingen administratief medewerker en magazijnmedewerker ook in de top 10. In 2017-2018 hadden deze opleidingen plaatsgemaakt voor de opleidingen metselaar en medewerker groen -en tuinbeheer. Opvallende nieuwkomers in de top 10 opleidingen sinds schooljaar 2018-2019 waren twee duale opleidingen, namelijk haarverzorging dual en kapper-stylist dual. Deze opleidingen waren opnieuw populair in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021. Sinds 2020-2021 vervoegt de opleiding “polyvalent mecaniciens personenwagens en lichte bedrijfsvoertuigen dual” zich ook in de top 10 opleidingen.

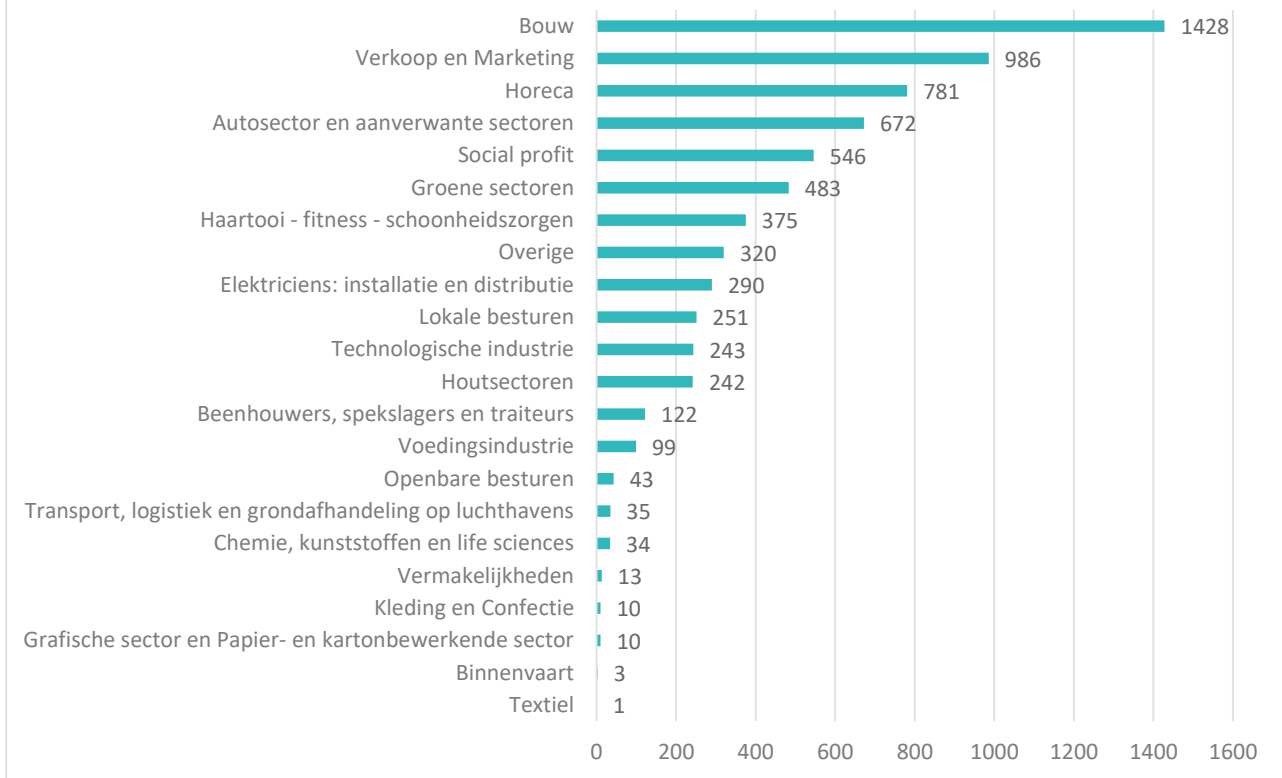
Overzicht van aantal erkenningsaanvragen per partnerschap in schooljaar 2020-2021

Figuur 9: Overzicht van het aantal erkenningsaanvragen ingediend in schooljaar 2020-2021 naar partnerschap. Schooljaar loopt van 1 september 2019 tot 31 augustus 2020. Meetmoment 2 september 2021.

In totaal werden **5497 erkenningsaanvragen** ingediend bij **sectorale partnerschappen** en **1490** bij het **Vlaams Partnerschap**. Het **grootste aantal** erkenningsaanvragen werd ingediend door ondernemingen bij sectoren onder het **Vlaams Partnerschap**, voornamelijk onder de sector **Verkoop en Marketing**, gevolgd door de sectorale partnerschappen **Bouw** en **Horeca**. Over het algemeen werden er bij quasi elk partnerschap meer erkenningsaanvragen ingediend in schooljaar 2020-2021 ten opzichte van schooljaar 2019-2020 met een stijging van 1329 aanvragen bij de sectorale partnerschappen en 482 bij het Vlaams Partnerschap. Voornamelijk de sectorale partnerschappen Bouw (+362), Social Profit (+254), en Groene sectoren (+169) kenden een sterke stijging.

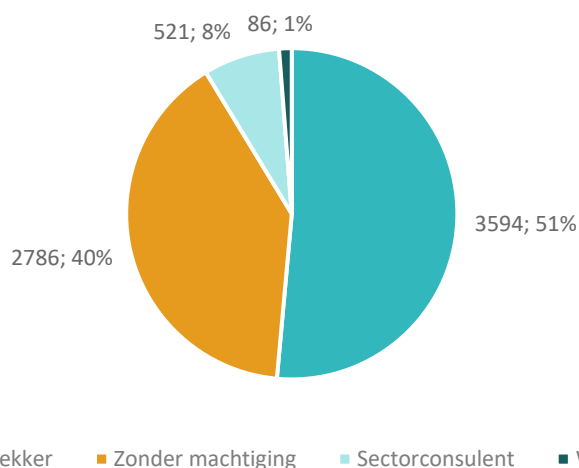
Overzicht van aantal erkenningsaanvragen per sector in schooljaar 2020-2021

Figuur 10: Overzicht van het aantal erkenningsaanvragen per sector in schooljaar 2020-2021. Schooljaar loopt hier van 1 september 2019 tot 31 augustus 2020. Meetmoment 2 september 2021.

Op het niveau van de sectoren zelf werden net als vorig schooljaar de meeste erkenningsaanvragen ingediend in de sectoren **Bouw**, **Verkoop en Marketing** en **Horeca**. De sector Verkoop en marketing is een sector waarvoor het Vlaams Partnerschap de erkenningsaanvragen nog behandelde in schooljaar 2020-2021. Vanaf 2021-2022 wordt dit een onafhankelijk sectoraal partnerschap. De opstartvergadering ging door op 15 oktober 2021.

Aantal erkenningsaanvragen naar actor met machtiging

Figuur 11: Verdeling ingediende erkenningsaanvragen naar actor in schooljaar 2020-2021. Meetmoment 2 september 2021.

Als een onderneming door omstandigheden niet in staat is zelf de erkenningsaanvraag in te dienen kan zij een machtiging geven aan een andere actor om deze erkenningsaanvraag in te dienen, zoals een **opleidingsinstelling**, een **sectorconsulent** of een **werkplekbegeleider**.

In vergelijking met vorig schooljaar werden **aanzienlijk minder erkenningen aangevraagd met een machtiging** (67% → 60%). Nog steeds wordt echter het **grootste deel van de aanvragen niet ingediend door de ondernemingen zelf**. In schooljaar 2020-2021 werden 4201 erkenningen ingediend met een machtiging, 3594 door een opleidingsverstrekker, 521 door een sectorconsulent en 86 door een werkplekbegeleider. 40% of 2786 erkenningsaanvragen werden ingediend zonder machtiging

In vergelijking met vorig jaar worden dus minder erkenningsaanvragen ingediend door een opleidingsverstrekker (59% → 51%) en werkplekbegeleiders (2% → 1%) en meer door sectorconsulenten (6% → 8%).

3.4.2 Behandeling

Deze sectie geeft meer inzicht in de behandeling van de erkenningsaanvragen. Een eerste deel beschrijft de acties ondernomen door de partnerschappen bij de behandeling van erkenningsaanvragen. Daarna wordt een overzicht gegeven van de erkenningen naar status en het aantal ondernemingen met een goedgekeurde erkenning. Vervolgens worden de regionale verschillen in goedgekeurde erkenningen in Vlaanderen in kaart gebracht.

3.4.2.1 Acties per partnerschap

De erkenningsaanvragen worden behandeld door het bevoegde sectorale partnerschap of door personeelsleden van het Departement van Werk en Sociale Economie in delegatie van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

De partnerschappen hebben een wettelijke termijn van veertien dagen om de erkenningsaanvraag te behandelen, en elk partnerschap volgt een erkenningsprocedure waarin een aantal acties worden

ondernomen om tot een gegronde beslissing te komen. Over de volgende acties wordt er door de partnerschappen gerapporteerd hoe vaak ze worden gedaan in het kader van erkenningsaanvragen.

- Actie 1: Administratieve controle
- Actie 2: Contact onderneming
- Actie 3: Plaatsbezoek

Tabel 2 biedt een overzicht van het aantal acties per categorie ondernomen per partnerschap in de periode september 2020 tot augustus 2021 bij het behandelen van een erkenningsaanvraag. De grijze kolommen geven het aantal unieke vestigingen weer die een erkenningsaanvraag hadden ingediend en het aantal ingediende erkenningsaanvragen. Sommige acties, zoals contactopname en een fysiek bezoek moeten vaak maar eenmalig plaatsvinden per vestiging, onafhankelijk van het aantal erkenningsaanvragen bij deze vestiging. Andere acties, zoals administratief onderzoek, kunnen wel meermaals plaatsvinden bij dezelfde vestiging.

Aantal unieke vestigingen die een erkenningsaanvraag indienden in 2020-2021 (sep-aug) en aantal erkenningsaanvragen	Ingediend in 2020-2021		Administratief onderzoek		Contact	Fysiek bezoek tijdens erkennings-procedure	Virtueel bezoek tijdens erkennings-procedure
	Aantal unieke vestigingen	Aantal erkennings-aanvragen	Aantal unieke vestigingen	Aantal erkennings-aanvragen			
Sectoraal Partnerschap							
Autosector en aanverwante sectoren	289	672	100%	43%	100%	53%	Nee
Binnenvaart	2	3	50%	33%	50%	0%	Nee
Bouw	711	1428	100%	100%	100%	0%	Nee
Chemie, kunststoffen en life sciences	29	34	100%	100%	31%	0%	7%
Elektriciens: installatie en distributie	178	290	100%	100%	100%	3%	26%
Grafische sector en Papier- en kartonbewerkende sector	9	10	67%	60%	67%	56%	11%
Groene sectoren	245	483	100%	93%	100%	100%	1%
Haartooi - fitness - schoonheidszorgen	219	375	100%	100%	100%	44%	2%
Horeca	325	781	100%	100%	73%	42%	17%
Houtsectoren	62	242	100%	100%	100%	97%	3%
Kleding en Confectie	6	10	83%	20%	100%	83%	33%
Lokale besturen	145	245	92%	55%	70%	14%	64%
Social profit	339	546	100%	100%	100%	0%	Nee
Technologische industrie	130	243	100%	100%	88%	25%	5%
Textiel	1	1	100%	100%	100%	100%	100%
Textielverzorging	0	0	0%	0%	0%	0%	Nee
Transport, logistiek en grondafhandeling op luchthavens	13	35	100%	100%	100%	85%	Nee
Voedingsindustrie	54	99	100%	100%	50%	9%	Nee
Vlaams Partnerschap	648	1490	100%	100%	100%	22%	Nee

Tabel 2: Percentage van acties die werden ondernomen naar unieke vestiging en/of unieke erkenning in het schooljaar 1 september 2020 – 31 augustus 2021. Bron Survey Sectorale Partnerschappen en WPD. Meetmoment 2 september 2021 (WPD) en survey september 2021.

In schooljaar 2020-2021 werden **administratieve controles** werden uitgevoerd bij 3421 vestigingen voor 6593 erkenningsaanvragen, 3246 **contactopnames**, 924 fysieke **plaatsbezoeken** en 215 **virtuele plaatsbezoeken**. Er vonden bijna altijd administratieve controles plaats, soms voor meerdere erkenningsaanvragen per vestiging. De meerderheid van de partnerschappen nemen ook telefonisch of online contact op met de vestigingen die een erkenningsaanvraag indienden (95%). Plaatsbezoeken worden echter niet steeds uitgevoerd (27%). In het algemeen was het in schooljaar 2020-2021, net als in schooljaar 2019-2020, niet onlogisch dat er weinig fysieke plaatsbezoeken konden plaatsvinden in de normale piekperiodes omwille van corona. Virtuele bezoeken werden dit jaar wel duidelijk meer geregistreerd in vergelijking met vorig jaar.

Naast deze acties, administratief onderzoek, plaatsbezoek en contact vestiging, ondernemen de partnerschappen nog andere acties in het kader van erkenningsaanvragen. Figuur 12 toont de verschillende acties die door de partnerschappen ondernomen werden in het kader van erkenningsaanvragen in schooljaar 2020-2021. 1 partnerschap heeft voor dit jaar geen enkel van deze acties gedaan, aangezien ze geen erkenningsaanvraag hebben ontvangen voor dit schooljaar.

Figuur 12: Overige acties bij erkenningsaanvragen door partnerschappen. Meerdere antwoorden mogelijk per partnerschap. Bron Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

Partnerschappen geven voornamelijk aan de ondernemingen **bijkomende informatie** te geven tijdens de erkenningsprocedure, zoals informatie over het opleidingsaanbod en mentoropleidingen (18/19), informatie

over **incentives** (16/19), **sociaal-juridische informatie** (16/19), **contactmogelijkheden** voor verdere opvolging (14/19), beschikbare **tools** (12/19) en **veiligheid** (8/19). Daarnaast vermelden bijna alle (18/19) partnerschappen ook **contact met de school** of opleidingsinstelling als een actie bij erkenningsaanvragen. 16 van de 19 partnerschappen bieden ook **extra ondersteuning bij het gebruik van werkplekduaal**. Als we de overige acties meer in detail bekijken, zien we dat **advies vragen** aan sociale partners door de meerderheid van de partnerschappen wordt gedaan (13/19), maar dat extern advies in minder partnerschappen courant is (6/19).

3.4.2.2 Behandelde erkenningen

Deze sectie geeft inzicht in de behandeling van erkenningen. Daarna wordt er dieper ingegaan op het aantal unieke ondernemingen en vestigingen met een goedgekeurde erkenning. Vervolgens wordt de geografische spreiding van goedgekeurde erkenningen in kaart gebracht.

Erkenningsaanvragen	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Totaal
Aantal ingediende erkenningen	747	12662	9149	8730	5176	6987	43451
Aantal behandelde erkenningen	343	12736	9092	8760	5162	6850	42943
Goedgekeurd		8914	6136	6328	3475	5778	30631
Afgekeurd	1	1552	1079	1045	522	751	4950
Stopgezet	25	891	537	270	80	41	1844
Opgeheven	20	1356	1340	1117	1085	280	5198
Afgelopen	297	23	0	0	0	0	320

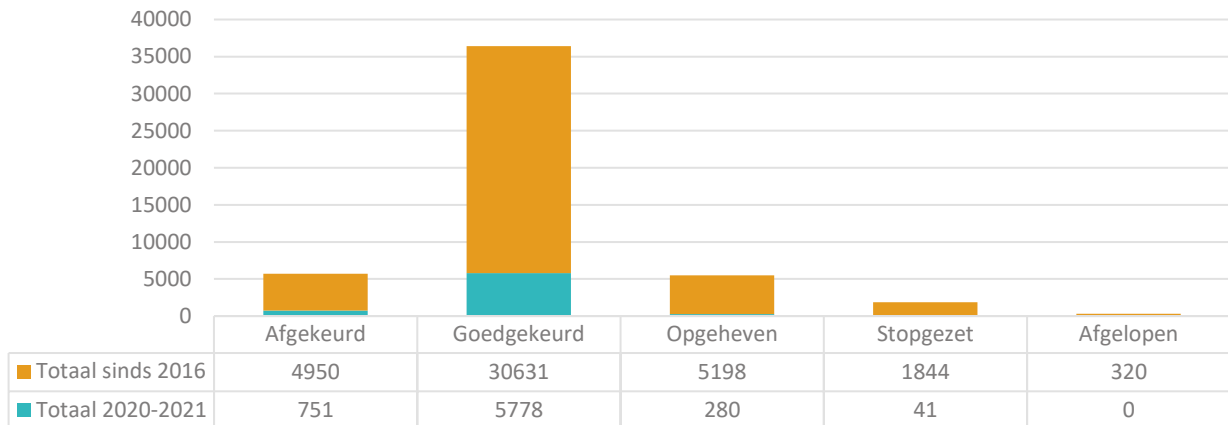
Tabel 3: Overzicht van de erkenningsaanvragen sinds juli 2016. Aantal ingediende erkenningsaanvragen naar schooljaar van indiening en aantal behandelde erkenningsaanvragen naar schooljaar van beslissing en huidige status op meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

In 2020-2021 werden 6850 erkenningen behandeld, een **stijging van 35%** of 1688 behandelde erkenningen ten opzichte van schooljaar 2019-2020. Op het meetmoment 2 september 2021 hadden 5778 erkenningen behandeld in 2020-2021 de status “**goedgekeurd**” (**84%**), 751 de status “afgekeurd” (11%), 280 de status opgeheven (4%) en 41 waren verbonden aan ondernemingen die waren stopgezet (1%).

In 2016 konden ondernemingen voor het eerst erkend worden voor het organiseren van een alternerende opleiding via de applicatie werkplekduaal. Deze erkenningen blijven 5 jaar geldig en de eerste erkenningen liepen af in juli 2021. In de tabel krijgen deze erkenningen uit 2015-2016 en 2016-2017 de status “**afgelopen**.” Op 2 september 2021 gaat het over 320 erkenningen. Deze erkenningen kunnen na afloop ook hernieuwd worden als een nieuwe erkenning. Dit wordt gemonitord in de maandelijkse rapportering “hernieuwing erkenningen” en zal in het volgende jaarlijks monitoringsrapport uitgebreider worden opgenomen.

Aantal erkenningen behandeld in 2020-2021 en behandeld sinds 2016 naar huidige status

Figuur 13: Aantal erkenningen behandeld in 2019-2020 en behandeld sinds 2016 naar huidige status. Meetmoment 2 september 2021.

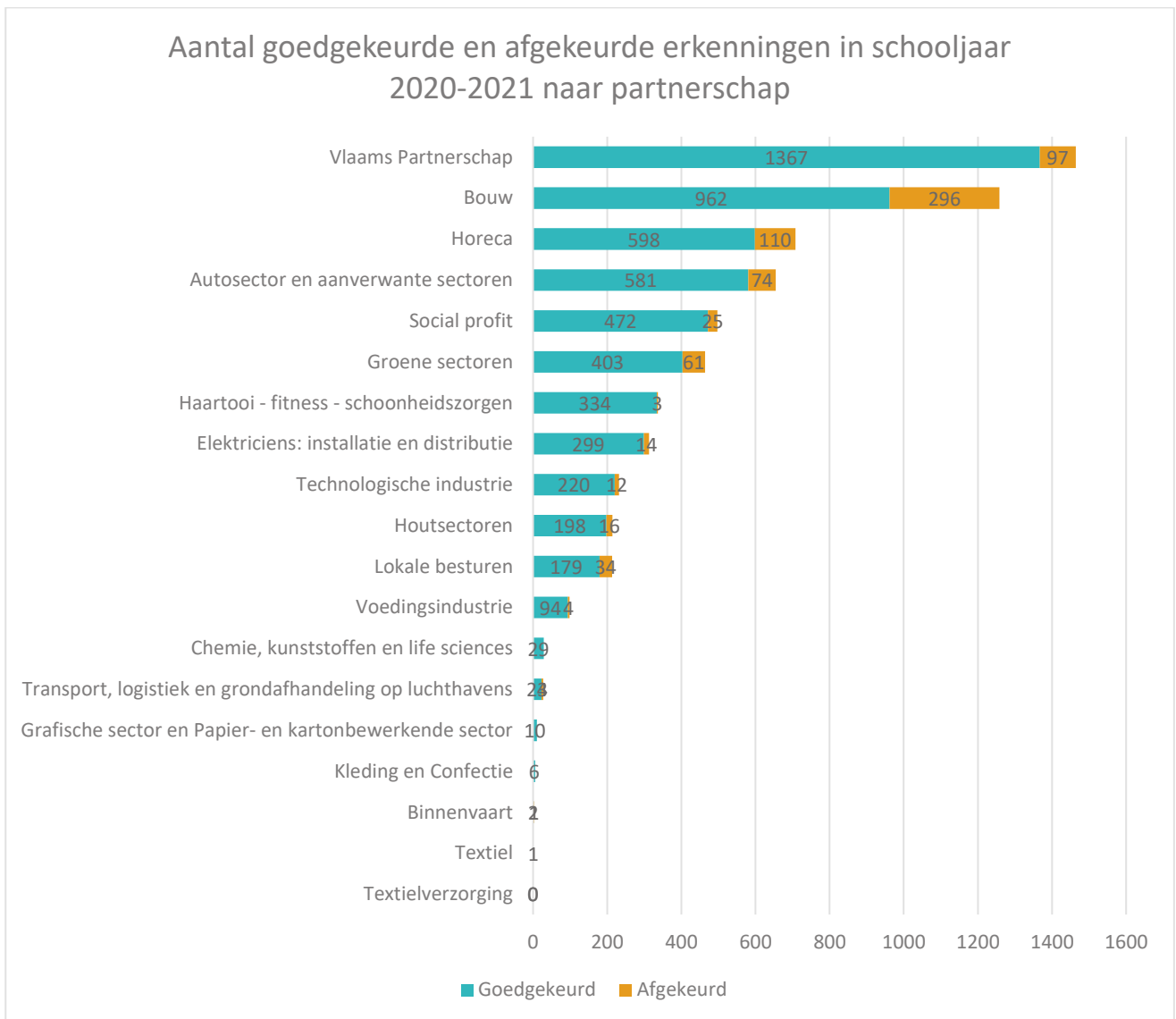
Bij de behandeling kunnen erkenningen automatisch worden goedgekeurd in plaats van manueel behandeld door een partnerschap. Dit gebeurt voornamelijk wanneer de behandelingstermijn van 14 dagen overschreden wordt. In schooljaar 2020-2021 ging dit nog slechts over een 59 erkenningen of 1% van erkenningen die automatisch goedgekeurd werden.

Automatische goedkeuring naar partnerschap	Automatische goedkeuring	%	Manuele behandeling	%	Totaal
Sectoraal Partnerschap	57	1%	5294	99%	5351
Vlaams Partnerschap	2	0%	1497	100%	1499
Eindtotaal	59	1%	6791	99%	6850

Tabel 4: Overzicht automatische goedkeuringen en manuele behandelingen van erkenningen in schooljaar 2020-2021 (naar datum beslissing) naar partnerschap. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

Over het algemeen vond er een **daling plaats van het aantal automatische goedkeuringen**. In 2016-2017 gebeurden 12% van alle behandelingen automatisch, in 2017-2018 was dit 7%, in 2018-2019 3%, in 2019-2020 2% en in 2020-2021 was dit nog maar 1% van de behandelde erkenningen. Een automatische goedkeuring betekent daarbij niet per definitie dat de erkenning niet behandeld werd. De genoemde partnerschappen gebruikten deze automatische goedkeuring ook voor dossiers waarvan na onderzoek duidelijk was dat er een positief advies zou volgen; deze erkenningen lieten ze dan automatisch goedkeuren. Aan de partnerschappen werd begin 2019 gevraagd deze werkwijze niet langer toe te passen wat het dalende percentage ook verklaart.

Aantal goedgekeurde en afgekeurde erkenningen in schooljaar 2020-2021 naar partnerschap

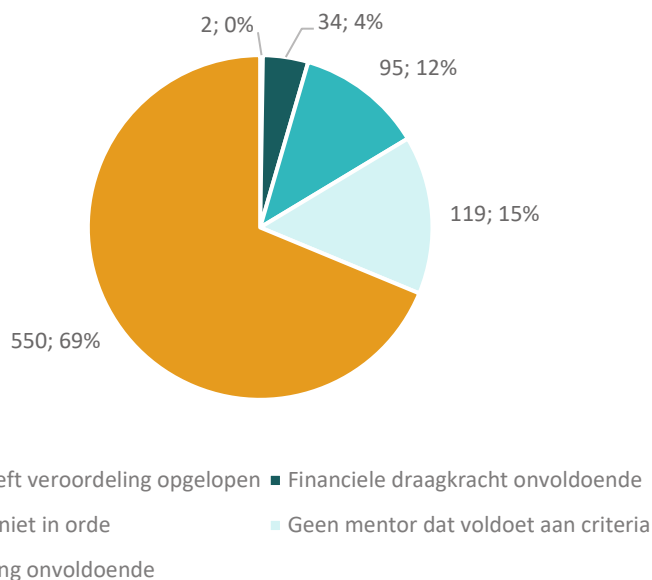

Figuur 14: Overzicht goedgekeurde en afgekeurde erkenningen per partnerschap in schooljaar 2020-2021 (1 september 2020 tot 31 augustus 2021) naar datum beslissing. Meetmoment 2 september 2021.

In schooljaar 2020-2021 werden **6850 erkenningen behandeld, waarvan 6529 de status kregen “goedgekeurd” of “afgekeurd.”** In lijn met de aantallen erkenningsaanvragen werden de meeste van deze erkenningen behandeld door het **Vlaams Partnerschap, Bouw en Horeca.**

Net zoals in voorgaande schooljaren werd het grootste aandeel **afkeuringen** op het niveau van de sectorale partnerschappen vastgesteld in het SP Bouw (24%). Daarnaast werden er hogere percentages afkeuringen vastgesteld in SP Horeca (16%), Lokale Besturen (16%), SP Groene Sectoren (13%) en in de sector Binnenvaart (33%). Over alle sectoren heen werden in schooljaar 2020-2021 5778 (88%) van de behandelde erkenningen uiteindelijk goedgekeurd en 751 (11%) afgekeurd.

Redenen voor afkeuringen erkenningsaanvragen 2020-2021

Figuur 15: Overzicht redenen voor afkeuring van erkenningsaanvragen in schooljaar 2020-2021 naar datum beslissing (1 september 2020 – 31 augustus 2021). Meetmoment 2 september 2021.

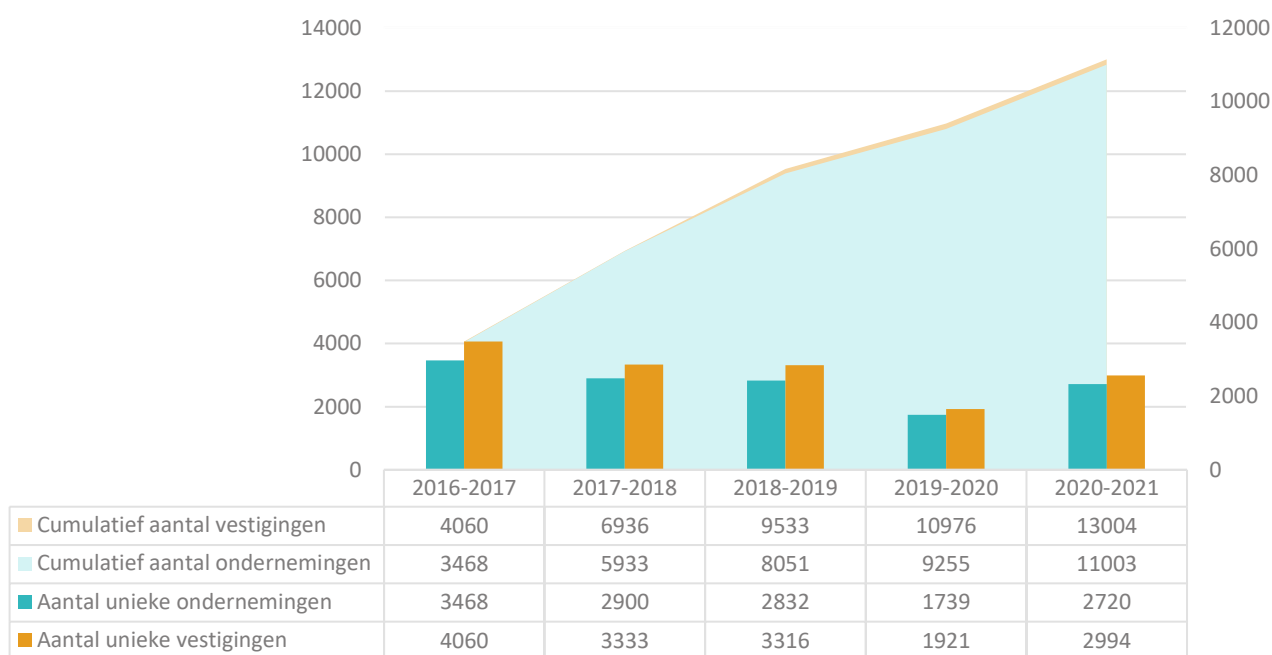
Net zoals in voorgaande jaren was de voornaamste reden voor **afkeuring in 2020-2021** het ontbreken van de nodige **bedrijfsuitrusting** of activiteiten in de onderneming, zoals gebrek aan de nodige infrastructuur, instrumenten en materiaal die noodzakelijk zijn voor de opleiding. Deze reden werd vermeld in (72% → 69%) van de afkeuringen. Andere belangrijke redenen tot afkeuring waren een **gebrek** aan personen op de werkplaats die als **mentor** konden functioneren (vorig jaar 16% en nu 15%) en **administratieve hiaten** (vorig jaar 11%, nu 12%). Slechts bij een minderheid was de reden voor afkeuring een gebrek aan **financiële draagkracht** van de onderneming (2% → 4%) of een **veroordeling** van de onderneming (2 erkenningen).

Een gebrek aan bedrijfsuitrusting of ontbreken van bepaalde activiteiten in de onderneming was bij quasi elke SP de voornaamste reden tot afkeuring. Daarnaast kwamen administratieve hiaten vaker voor bij Binnenvaart (100%), Lokale Besturen (35%), Vlaams Partnerschap (31%) en Horeca (20%). Verschillende partnerschappen kenden ook een gebrek aan mentoren die voldeden aan de criteria. Dit gebrek aan mentoren werd ook vaker vermeld door het Lokale Besturen (59%), Groene sectoren (46%), Haartooi (33%), Elektriciens (29%), Vlaams Partnerschap (25%), Voedingsindustrie (25%) en Horeca (20%). Enkel in de SP Bouw en Voedingsindustrie werden erkenningen afgekeurd omwille van een veroordeling van de organisatie. In de SP Horeca werd een gebrek aan financiële draagkracht vermeld bij 20% van hun afgekeurde erkenningen.

3.4.2.3 Ondernemingen en vestigingen

In deze sectie gaat het rapport dieper in op het aantal ondernemingen en vestigingen die zich reeds engageerden om erkende werkplekken aan te bieden. In de grafiek hieronder wordt een cumulatieve weergave gegeven van de groei van het aantal unieke ondernemingen en vestigingen met minstens één erkenning tussen 2015-2021 die momenteel nog steeds goedgekeurd is.

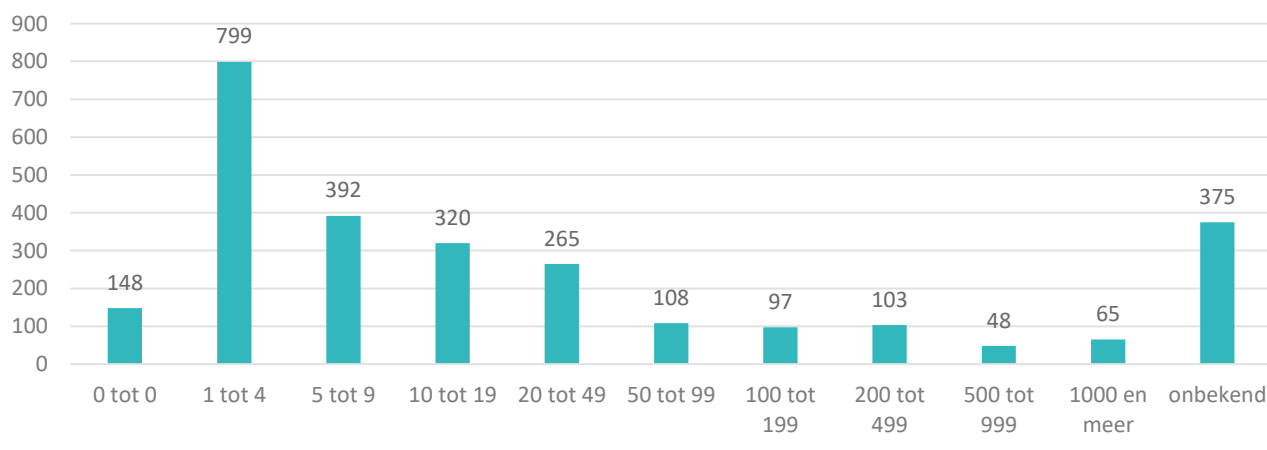
(Cumulatief) aantal unieke ondernemingen en vestigingen met een erkenningen per schooljaar

Figuur 16: Aantal unieke ondernemingen met een goedgekeurde erkenning naar schooljaar van beslissing (1 september – augustus 2021). Meetmoment 2 september 2021.

Sinds de zomer van 2016 kregen **11003 unieke ondernemingen** en **13004 unieke vestigingen** minstens één erkenning die momenteel nog goedgekeurd is. In het schooljaar 2020-2021 werden de erkenningsaanvragen van 2720 unieke ondernemingen en 2994 unieke vestigingen goedgekeurd.

Aantal unieke ondernemingen met een erkenning naar grootte onderneming in schooljaar 2020-2021

Figuur 17: Aantal unieke ondernemingen met een goedgekeurde erkenning naar aantal werknemers in de onderneming in schooljaar 2020-2021 naar datum beslissing (1 september – 31 augustus). Meetmoment 2 september 2021.

Aantal werknemers in de onderneming	Aantal unieke ondernemingen met een erkenning	Aantal unieke vestigingen met een erkenning	Aantal erkenningen
0 tot 0	148	149	290
1 tot 4	799	806	1537
5 tot 9	392	396	791
10 tot 19	320	324	665
20 tot 49	265	291	590
50 tot 99	108	118	202
100 tot 199	97	107	160
200 tot 499	103	158	285
500 tot 999	48	82	125
1000 en meer	65	184	381
onbekend	375	379	752
Eindtotaal	2720	2994	5778

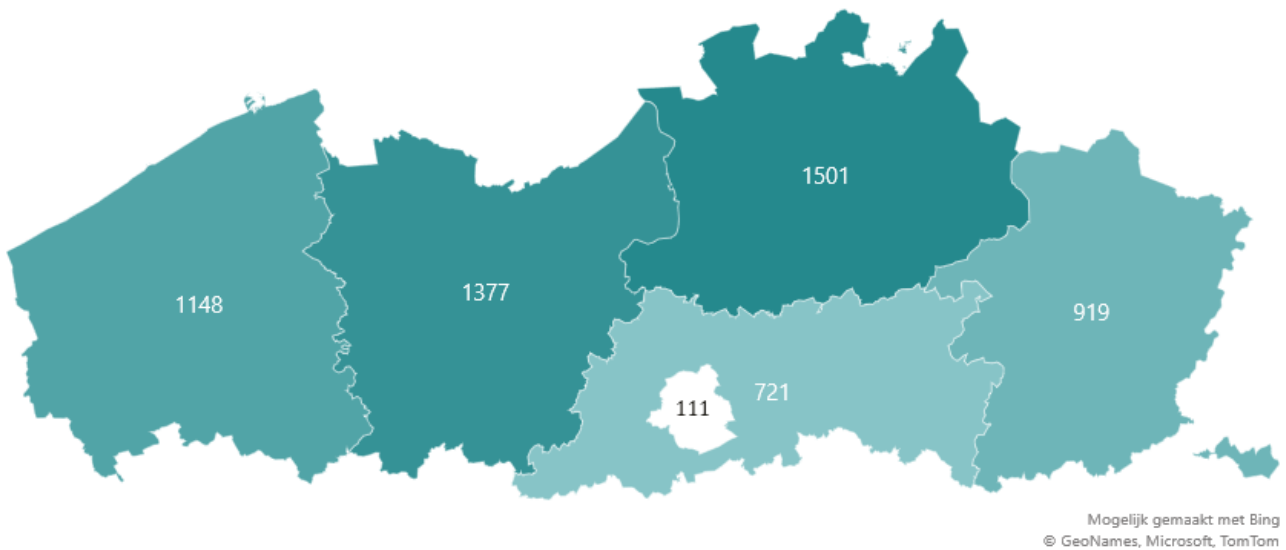
Tabel 5: Overzicht aantal unieke ondernemingen, vestigingen en goedgekeurde erkenningen naar aantal werknemers in de onderneming in 2020-2021. Meetmoment 2 september 2021.

Van de unieke ondernemingen met een goedgekeurde erkenning en een gekend aantal werknemers heeft 87% minder dan 50 werknemers, 77% minder dan 20 werknemers, 64% minder dan 10 werknemers en 48% minder dan 5 werknemers. Dit is een heel gelijkaardige verdeling van unieke ondernemingen die goedgekeurde erkenningen kregen in 2019-2020. **Het ondernemingslandschap voor duaal leren en alternerende opleidingen lijkt dan ook grotendeels opgemaakt te zijn uit kleine en middelgrote ondernemingen.** Aan de andere kant bieden de grotere ondernemingen comparatief een groter aandeel aan vestigingen en goedgekeurde erkenningen aan. Ondernemingen met meer werknemers hebben vaak meerdere vestigingen en erkenningen per onderneming. Zo hebben ondernemingen met meer dan 1000 werknemers gemiddeld zo een 3 vestigingen en 6 erkenningen per onderneming. Kleinere ondernemingen hebben eerder een vestiging per onderneming met zo een 1 of 2 erkenningen per onderneming.

3.4.2.4 Regionale verschillen

Aantal goedgekeurde erkenningen in schooljaar 2020-2021 naar provincie

Figuur 18: Overzicht goedgekeurde erkenningen per provincie in Vlaanderen in schooljaar 2020-2021 naar datum beslissing (1 september 2019 – 31 augustus 2020). Momentopname 2 september 2021.

Dit jaar werden de meeste erkenningaanvragen ingediend en goedgekeurd in de provincie **Antwerpen** die met 1501 erkenningen **Oost-Vlaanderen** heeft voorbij gestoken. In vergelijking met vorig jaar is ook het aandeel erkenningen in de provincies **West-Vlaanderen** (20% → 20%) gelijk gebleven, licht gestegen in **Limburg** (15% → 16%) en licht gedaald in **Vlaams-Brabant** (13% → 12%). Het laagste aantal goedgekeurde erkenningen vonden plaats in het **Brussels Gewest** met 111 goedgekeurde erkenningen (2%). Een enkele erkenning werd goedgekeurd in de Waalse provincie Namen. Het aandeel van het aantal goedgekeurde erkenningen per provincie blijft grotendeels hetzelfde over de jaren heen.

3.5 BEGELEIDING

Deze sectie focust op de begeleiding door de sectorale partnerschappen of de werkplekbegeleiders die plaatsvindt nadat de onderneming werd goedgekeurd. Tijdens de erkenningsprocedure wordt nagegaan of de werkplek voldoet aan de minimale kwaliteitsvereisten. De erkenning blijft vervolgens vijf jaar geldig, een periode waarin, door het gericht en op maat inzetten van begeleiding, informatie en instrumenten, de werkplekken ondersteund worden in hun groei naar een kwaliteitsvolle werkplek. Elk partnerschap schrijft een eigen kwaliteitsbeleid en geeft daarin aan hoe het inzet op de begeleiding van de mentor, hoe het erkende ondernemingen opvolgt, hoe het overeenkomsten opvolgt en welke andere acties het bijkomend onderneemt.

3.5.1 Opvolging goedgekeurde vestigingen

Voor de opvolging van vestigingen met een goedgekeurde erkenningen kunnen de partnerschappen verschillende acties ondernemen. De sectorale partnerschappen werden hier bevraagd over de acties die zij specifiek ondernemen in het kader van het opvolgen van erkenningen in het afgelopen schooljaar. Deze acties werden samengevat in Figuur 19. De opvolgacties die specifiek van toepassing zijn voor mentoren worden in sectie Mentoren 3.5.3 besproken.

Acties die werden ondernomen bij het opvolgen van erkende vestigingen

Figuur 19: Acties die tijdens opvolging van erkende vestigingen door partnerschappen ondernomen werden. Meerdere antwoorden mogelijk per partnerschap. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

Voor de opvolging van erkende vestigingen nemen de meeste partnerschappen **contact** op met de **trajectbegeleider** (16/19) of **opleidingsverstrekker** (15/19), met de **vestiging** (16/19) en/of de **mentor** (14/19). Een groot deel van de opvolging bestaat voor de meerderheid van de partnerschappen (15/19) uit

administratieve ondersteuning, waarbij men vooral de administratieve last wil verminderen voor de erkende vestigingen, bijvoorbeeld in het kader van een nieuwe overeenkomst. De meerderheid van partnerschappen **informeert** de erkende vestigingen met behulp van infofiches, folders, nieuwsbrieven of een website (14/19). 11 van 19 partnerschappen investeert in de **matching** tussen scholen, ondernemingen en leerlingen (11/19), bijvoorbeeld ook via een matchingevent (1/19) of het deelnemen van matchingevents georganiseerd door scholen (7/19). Verschillende partnerschappen geven ook aan dat men duidelijke **procedures** heeft voor het opvolgen van vestigingen (8/19). Daarnaast worden ook vaak **stappenplannen** of **checklists** voorzien voor de ondernemingen (6/19). 8 partnerschappen geven ook aan de vestigingen **virtueel** te **bezoeken**. 7 partnerschappen bouwen actief **kennis** op over hun ondernemingen voor een betere ondersteuning. Verschillende partnerschappen informeren via **online platformen**, zoals een centraal aanmeldsysteem of een website (4/19) of organiseren **intervisies** (2/19), waarbij beide type acties ook dienen om belanghebbenden bij elkaar te brengen. 1 partnerschap gaf aan een **event**, workshop of opendeurdag georganiseerd te hebben.

Meer dan de helft van de partnerschappen (12/19) brengen ook na de erkenning een **bezoek aan de vestigingen**, al is dat zeker niet voor alle erkende vestigingen het geval. De meeste partnerschappen bezoeken geen of slechts een klein deel van hun vestigingen na erkenning, terwijl andere partnerschappen de vestigingen intensief begeleiden met bezoeken. Het lijkt wel dat er tegenover het vorige schooljaar meer erkende vestigingen bezocht werden. Daarbij is het belangrijk in overweging te nemen dat tijdens de corona lockdownperiodes van bepaalde sectoren het fysiek bezoeken van erkende ondernemingen doorgaans een stuk moeilijker was. Voornamelijk de sectorale partnerschappen Bouw (+150), Haartooi (+40), Autosector (+33), Voedingsindustrie (+20) en Horeca (+8) kenden een stijging in de (registratie) van deze bezoeken na erkenning. Deze toename is ook een positief gevolg van de duale addenda.

Aantal unieke vestigingen met een nieuwe goedgekeurde erkenning (1ste status*) in de 2020-2021 (sep-aug)	Aantal unieke vestigingen met een erkenning	Fysiek bezoek na erkenning
Sectoraal Partnerschap	2540	
Autosector en aanverwante sectoren	277	41
Binnenvaart	2	0
Bouw	655	150
Chemie, kunststoffen en life sciences	25	0
Elektriciens: installatie en distributie	187	3
Grafische sector en Papier- en kartonbewerkende sector	9	1
Groene sectoren	221	0
Haartooi - fitness - schoonheidszorgen	202	55
Horeca	294	124
Houtsectoren	57	32
Kleding en Confectie	4	5
Lokale besturen	117	3
Social profit	312	0
Technologische industrie	124	0
Textiel	1	1
Textielverzorging	0	0
Transport, logistiek en grondafhandeling op luchthavens	11	0
Voedingsindustrie	49	20

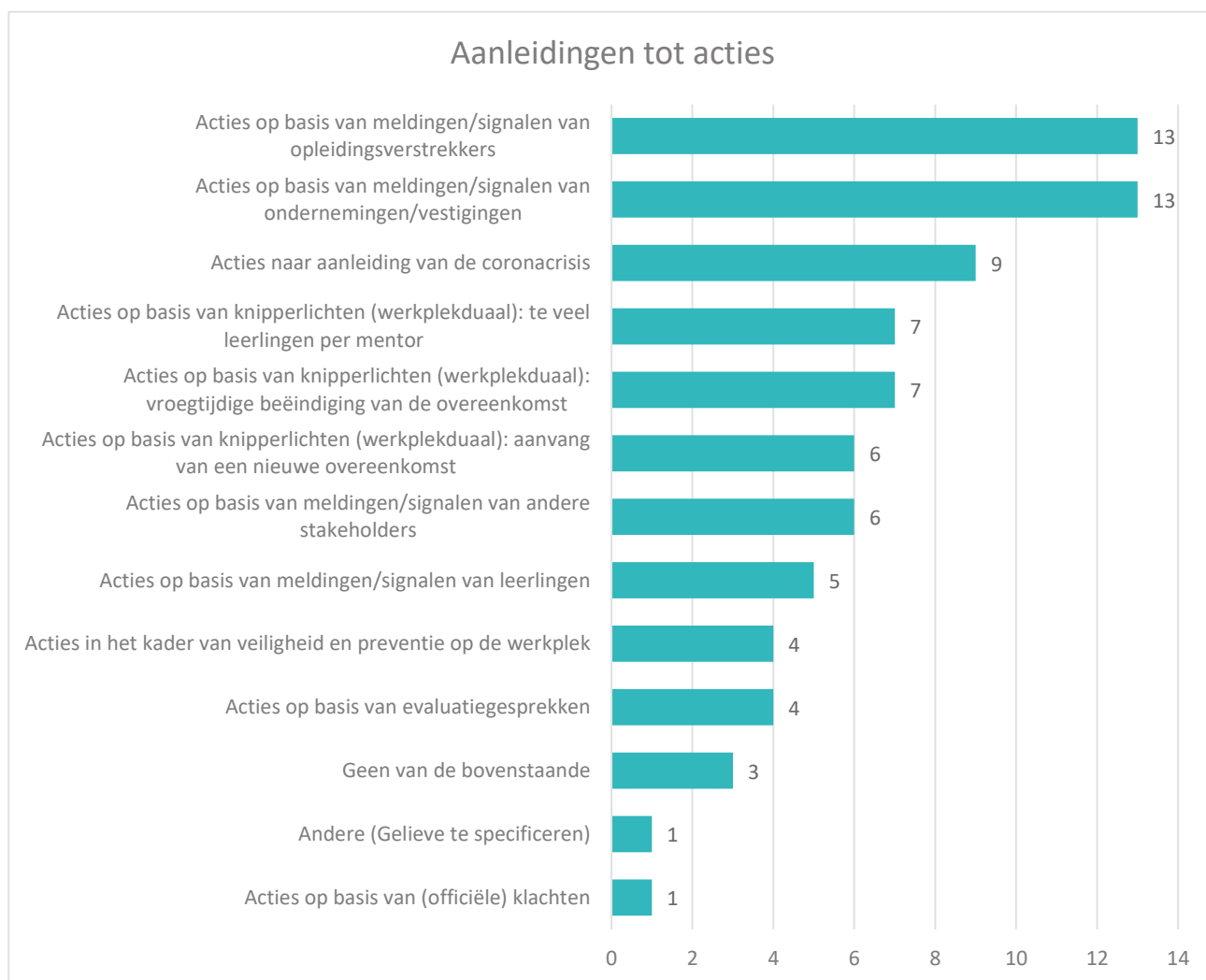
Vlaams Partnerschap	625	Werd niet bijgehouden
---------------------	-----	-----------------------

Tabel 6: Aantal unieke vestigingen met een nieuwe goedgekeurde erkenning (1ste status, voor eventuele opheffingen) in schooljaar 2020-2021 vergeleken met aantal fysieke bezoeken door de sectorale partnerschappen na erkenning. Meetmoment 2 september 2021.

De acties tijdens de opvolging van erkende vestigingen kunnen reactief en/of proactief zijn:

- **Reactief:** het partnerschap neemt acties op basis van bepaalde signalen en/of knipperlichten. Zo kunnen veelvuldige vroegtijdige beëindigingen van overeenkomsten, het vaak wisselen van mentoren binnen een onderneming, te veel lerenden per mentor, of nieuwe overeenkomsten bij een nieuw erkende vestiging een signaal zijn dat extra opvolging nodig is.
- **Proactief:** het partnerschap volgt de erkende ondernemingen op, zonder dat er zich specifieke knipperlichten voordoen.

Een overzicht van deze incentives tot acties kunnen gevonden worden in Figuur 20.

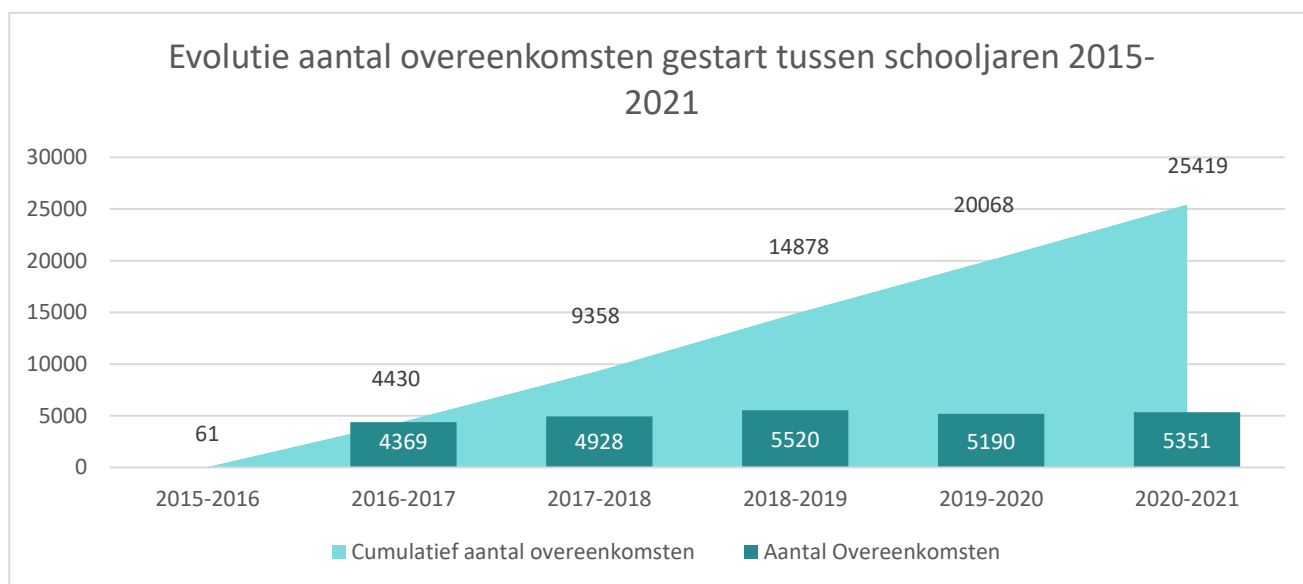

Figuur 20: Redenen voor opvolgacties door partnerschappen. Meerdere antwoorden mogelijk per partnerschap. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen, September 2021.

De meerderheid van de partnerschappen reageert op basis van **meldingen of signalen van verschillende stakeholders**, voornamelijk opleidingsverstrekkers (13/19), ondernemingen of vestigingen (13/19), leerlingen (5/19) of andere stakeholders (6). Verder reageert ongeveer de helft van de partnerschappen op basis van **knipperlichten uit het digitale loket** werkplekduaal.be, zoals waarschuwingen over het aantal leerlingen per mentor (7/19), de vroegtijdige beëindiging van overeenkomsten (7/19), de aanvang van nieuwe overeenkomsten (6/19) of het niet volgen van de mentoropleiding (1/19). Ook werden acties ondernomen in het kader van de **coronacrisis** (9/19). Deze acties worden ook verder besproken onder sectie 3.7.2 over bijkomende acties in het kader van corona. Acties werden ook, maar in mindere mate, ondernomen in het kader van **preventie en veiligheid** (4/19), op basis van **evaluatiegesprekken** (4/19) en officiële **klachten** (1).

3.5.2 Overeenkomsten

In dit deel bespreken we de analyse van de geregistreerde overeenkomsten. Sinds de invoering van het decreet OAO moesten ondernemingen hun overeenkomsten tot uitvoering van de alternerende opleiding registreren bij het Agentschap voor ondernemersvorming – SYNTRA Vlaanderen via het digitale loket werkplekduaal.be. Het beheer van deze applicatie is sinds 2021 overgeheveld naar het Departement van Werk en Sociale Economie. Dit rapport bespreekt enkel de overeenkomsten die via het digitale loket geregistreerd werden per schooljaar. In dit rapport loopt een schooljaar van 1 september 2020 tot 31 augustus 2021. In schooljaar 2020-2021 werden in het digitale loket werkplekduaal.be **5351 nieuwe overeenkomsten** geregistreerd die minstens 1 dag hebben gelopen, een stijging van 3% ten opzichte van vorig schooljaar wanneer 5190 nieuwe overeenkomsten gestart werden. Sinds 2016 werden 25419 overeenkomsten gestart.

Figuur 21: Evolutie van het (cumulatief) aantal gestarte overeenkomsten in 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 naar startdatum overeenkomst (1 september – 31 augustus). Meetmoment 2 september 2021.

Op dit moment bestaan er in Vlaanderen twee types van ‘alternerend leren’: Duaal Leren (DL) en Leren en Werken (LW), waarbij Leren en werken bestaat uit Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs (DBSO) en Leertijd. Onder deze types bestaan er vier soorten overeenkomsten:

- **OAO**: Overeenkomst Alternerende Opleiding (onder DL en LW)
- **SAO**: Stageovereenkomst Alternerende Opleiding (enkel onder DL)

- **DA-SM:** Deeltijdse Arbeidsovereenkomst met Sociale Maribel (onder DL en LW)
- **DA:** Deeltijdse Arbeidsovereenkomst (onder DL en LW)

Aantal overeenkomsten gestart	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Totaal
Deeltijdse Arbeidsovereenkomst (DA)	29	92	145	152	131	127	676
Deeltijdse Arbeidsovereenkomst Sociale Maribel (DA-SM)	26	136	197	156	158	186	859
Overeenkomst Alternierende Opleiding (OAO)	6	4099	4534	5022	4767	4871	23299
Stageovereenkomst Alternierende Opleiding (SAO)		37	52	190	134	167	580
Eindtotaal	61	4364	4928	5520	5190	5351	25414

Tabel 7: Aantal geregistreerde overeenkomsten naar type overeenkomst en schooljaar van start tussen 2015 en 2021 (1 september – 31 augustus). Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

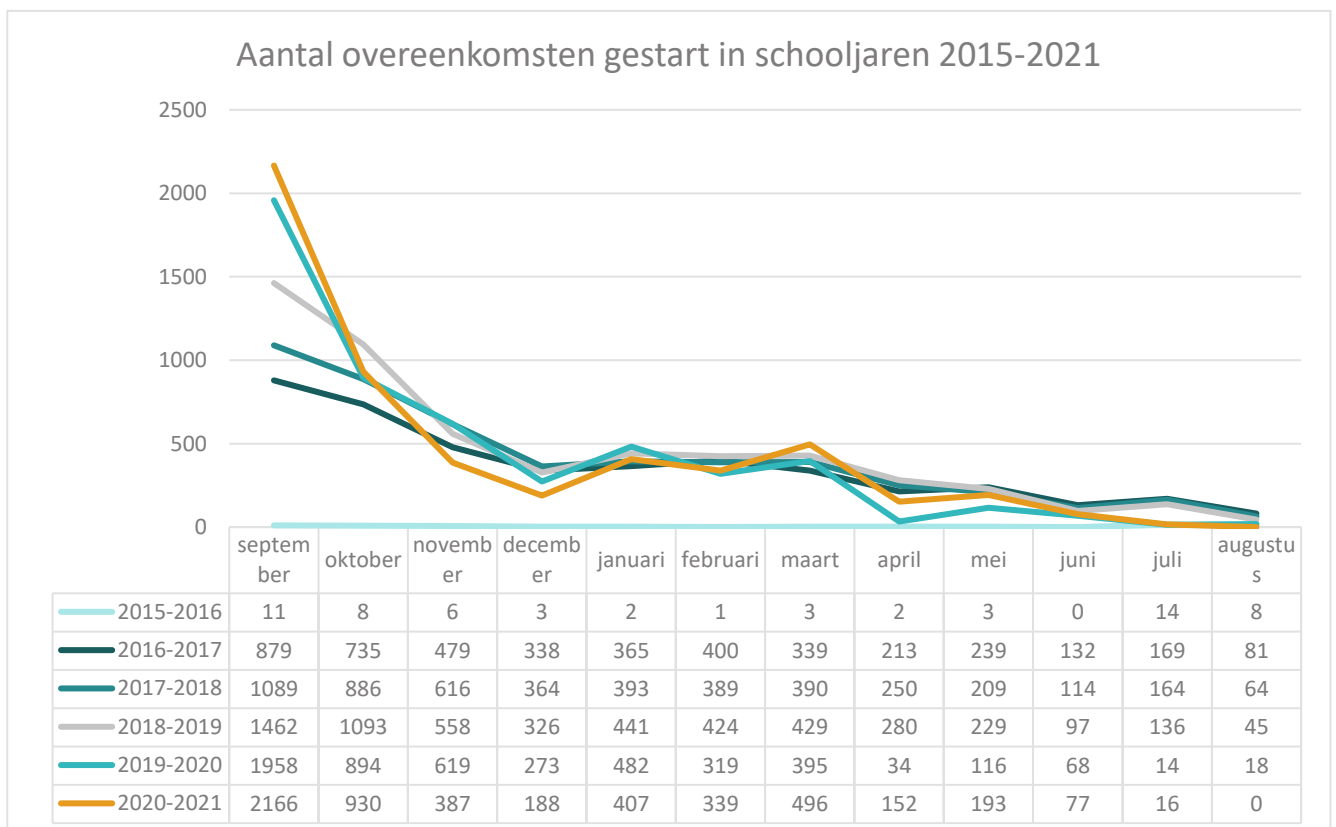
Net zoals in voorgaande jaren was in het schooljaar 2020-2021 het overgrote **merendeel** (91%) van de gestarte overeenkomsten van het type **overeenkomst alternierende opleiding** (OAO). Deeltijdse arbeidsovereenkomsten (DA's) waren het minst voorkomende type van overeenkomst. Ten opzichte van schooljaar 2019-2020 vond er in schooljaar 2020-2021 een lichte daling plaats van het aantal DA's (-3%), en een stijging van OAO's (+2%), SAO's (+25%) en DA-SM's (+18%).

Aantal gestarte overeenkomsten	DA	DA-SM	OAO	SAO	Totaal
Sectoraal Partnerschap	20	186	3758	162	4126
Autosector en aanverwante sectoren			357	6	363
Binnenvaart			21		21
Bouw			797	2	799
Chemie, kunststoffen en life sciences			17	100	117
Elektriciens: installatie en distributie			319	5	324
Grafische sector en Papier- en kartonbewerkende sector			8		8
Groene sectoren			286	1	287
Haartooi - fitness - schoonheidszorgen			389	1	390
Horeca	5		354		359
Houtsectoren			77		77
Kleding en Confectie			6		6
Lokale besturen	2		269		271
Social profit	12	186	535	3	736
Technologische industrie	1		189	42	232
Textiel			4		4
Transport, logistiek en grondafhandeling op luchthavens			35		35
Voedingsindustrie			95	2	97
Vlaams Partnerschap	107		1113	5	1225
Beenhouwers, spekslagers en traiteurs			87		87
Lokale besturen	9				9
Openbare besturen			45	1	46

Overige ²	97	258	3	358
Verhuis		1		1
Verkoop en Marketing	1	713	1	715
Vermakelijkheden		9		9

Tabel 8: Aantal geregistreerde overeenkomsten in schooljaar 2020-2021 naar type overeenkomst en partnerschap. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

De meeste overeenkomsten werden afgesloten binnen de sector Bouw (799), gevolgd door de sector Social Profit (736) en de sector Verkoop en Marketing (715) onder het Vlaams Partnerschap. Bij de meeste partnerschappen gaat het grotendeels over OAO's. Enkel bij de sectoren Chemie en Technologische industrie wordt een significant deel SAO's gestart. Bij de Social Profit sector valt een groot aandeel van de gestarte overeenkomsten ook onder de Deeltijds Arbeidsovereenkomst Sociale Maribel (DA-SM).

Figuur 22: Aantal gestarte overeenkomsten in schooljaren 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 naar maand van start. Meetmoment 2 september 2021.

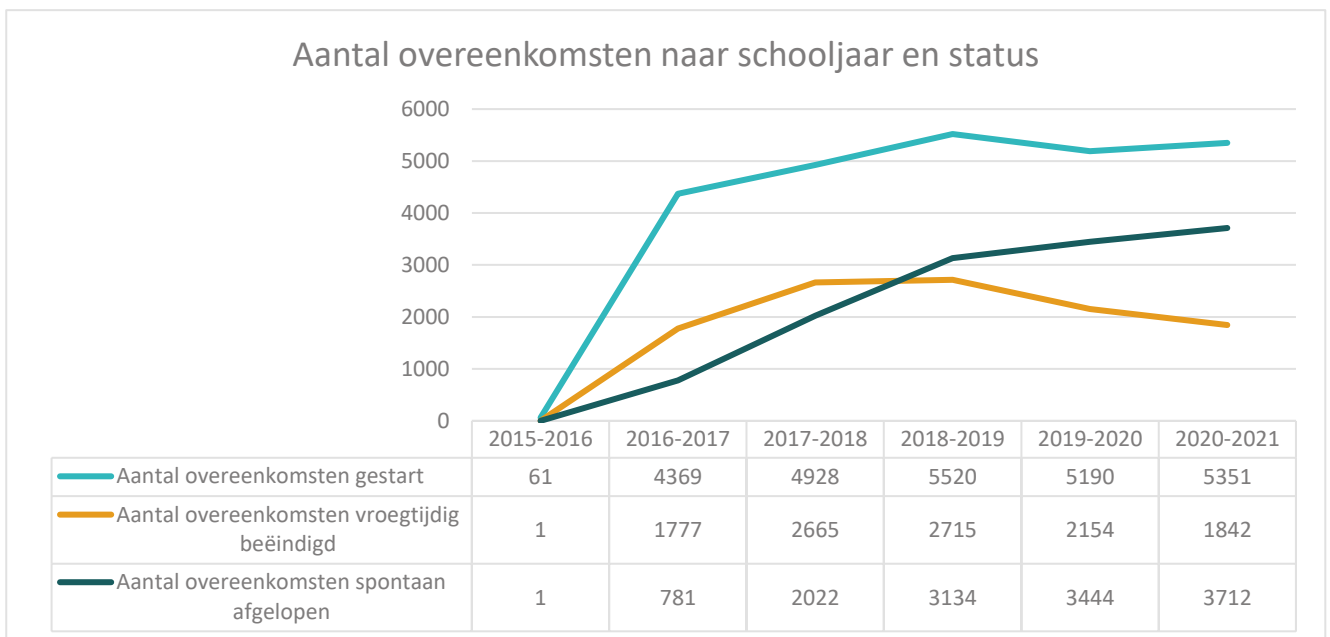
Na het moeilijke voorjaar in 2020 omwille van de corona lockdown, werden in de start van schooljaar 2020-2021 alsnog meer overeenkomsten gestart dan in andere jaren. In september 2020 werden zo 2166 nieuwe overeenkomsten in vergelijking met 1958 in september 2019. We zien echter een daling van het aantal nieuwe registraties van overeenkomsten vanaf begin november, na de ingang van de 2de lockdown, met een laagtepunt in december. Tussen januari en maart 2021 stijgt dit aantal terug en er werden ook meer nieuwe gestarte overeenkomsten geregistreerd tussen maart en mei 2021 in vergelijking met vorig jaar.

² 52 verschillende PC nummers. De grootste zijn 200 (bedienden), 100 (werklieden), 153 (zeeversserij), 127 (vrij onderwijs) e.a.

	Aantal ondernemingen met een gelopen overeenkomst	Aantal gelopen overeenkomsten	Aantal leerlingen met gelopen overeenkomsten	Aantal scholen met een gelopen overeenkomst
2016-2017	2507	3498	3085	67
2017-2018	4250	6373	5324	90
2018-2019	4714	7478	6144	154
2019-2020	4523	6962	5923	176
2020-2021	4316	6734	5742	180

Tabel 9: Aantal overeenkomsten die minstens 1 dag liepen in schooljaren 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021 naast aantal ondernemingen, leerlingen en scholen met een gelopen overeenkomst. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

Aangezien overeenkomsten soms meerdere jaren lopen, geeft Tabel 9 ook een overzicht van het aantal overeenkomsten die minstens 1 dag liepen in de verschillende schooljaren, naast ook het aantal unieke leerlingen, ondernemingen en opleidingsverstrekkers met een gelopen overeenkomst in deze schooljaren 2020-2021. Deze tabel toont hoe het aantal **opleidingsverstrekkers** verbonden aan een overeenkomst elk jaar **toeneemt**. Daarnaast toont deze data ook hoe **het hoogste aantal overeenkomsten liepen tijdens het schooljaar 2018-2019**. In schooljaar 2020-2021 liepen 6734 overeenkomsten van 5742 leerlingen bij 180 scholen en 4316 ondernemingen.

Figuur 23: Aantal gestarte, afgelopen en vroegtijdig beëindigde overeenkomsten in schooljaren 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 naar maand van start en einde. Meetmoment 2 september 2021.

Figuur 23 toont het aantal **gestarte, vroegtijdig beëindigde en spontaan afgelopen overeenkomsten** per schooljaar. Met spontaan afgelopen wordt hier bedoeld dat de overeenkomst liep tot de initieel bedoelde einddatum, zonder vroegtijdige beëindiging. De som van deze spontaan afgelopen overeenkomsten en vroegtijdig beëindigde overeenkomsten is het totaal aantal afgelopen overeenkomsten.

De grafiek toont hoe er relatief gezien steeds minder overeenkomsten vroegtijdig beëindigd worden. Er werden **sinds 2016** een totaal van **11154 overeenkomsten vroegtijdig beëindigd**, waarvan 1842 in 2020-2021. Dat is een daling ten opzichte van andere jaren, maar nog steeds een groot aantal van het totaal aantal afgelopen overeenkomsten, namelijk 33% in schooljaar 2020-2021. We focussen daarom even op de redenen tot beëindiging.

De redenen van vroegtijdige beëindiging zijn zeer gelijkaardig met schooljaar 2019-2020. In totaal verliep in 586 of 32% van de vroegtijdige beëindigingen de **samenwerking** tussen de onderneming en leerling niet zoals het hoort. In 468 van de gevallen was er sprake van een **mismatch tussen onderneming** en leerling. Bij 98 beëindigingen pleegde de leerling **inbreuken** op de uitvoering van de overeenkomst. Bij 16 werd de leerling uitgesloten omwille van een tuchtregel en in 4 gevallen was het de onderneming zelf die inbreuken pleegde. In 375 of 20% van de gevallen was de **leerling gestopt met studeren**. Voor 177 van de beëindigingen was de leerling volledig gestopt met studeren. Voor 40 overeenkomsten (26+14) was dit omdat de onderneming een **reguliere arbeidsovereenkomst** afsloot met de leerling. Het moet ook gezegd worden dat bij 158 of 9% van de vroegtijdige beëindigingen de overeenkomst beëindigd werd omwille van het **afstuderen van de leerling**. In 350 (19%) was er sprake van **overmacht**, omwille van verhuis, gezondheidsredenen, langdurige schorsing, overname of faillissement. Bij 207 (11%) van de beëindigingen schakelde de leerling over naar een **andere opleiding**. Hiervan schakelden 91 leerlingen over naar een opleiding L&W, 67 naar een voltijdse opleiding en 49 naar een opleiding duaal leren. Daarnaast werd er in 156 (8%) van de gevallen de overeenkomst beëindigd omwille van **rotatie**. Daarnaast kon het gebeuren dat de **samenwerking** tussen school en onderneming niet vlot verliep (3%), dat de onderneming (3%) of **mentor niet meer beschikbaar** was (1%) of dat de **opleiding zelf niet** meer werd **aangeboden** (1%)

Aantal vroegtijdig beëindigde overeenkomsten naar reden van beëindiging	2019-2020	%	2020-2021	%
Leerling schakelt over naar andere opleiding	264	12%	207	11%
De leerling heeft de opleiding vroegtijdig stopgezet en wil overschakelen naar een andere opleiding binnen leren en werken	109	5%	91	5%
De leerling heeft de opleiding vroegtijdig stopgezet en wil overschakelen naar een andere opleiding binnen voltijds	92	4%	67	4%
De leerling heeft de opleiding vroegtijdig stopgezet en wil overschakelen naar een andere opleiding binnen duaal	63	3%	49	3%
Leerling stopt met studeren	442	21%	375	20%
De leerling heeft de opleiding met vrucht beëindigd	141	7%	158	9%
De leerling heeft de opleiding vroegtijdig stopgezet en is volledig gestopt met studeren	229	11%	177	10%
De leerling heeft de opleiding vroegtijdig stopgezet omdat de onderneming de leerling een reguliere arbeidsovereenkomst heeft aangeboden	58	3%	26	1%
De onderneming sluit met de leerling een reguliere arbeidsovereenkomst af	14	1%	14	1%
De samenwerking tussen de onderneming en de leerling verloopt niet zoals het hoort	726	34%	586	32%
Er is een mismatch tussen leerling en onderneming	570	26%	468	25%

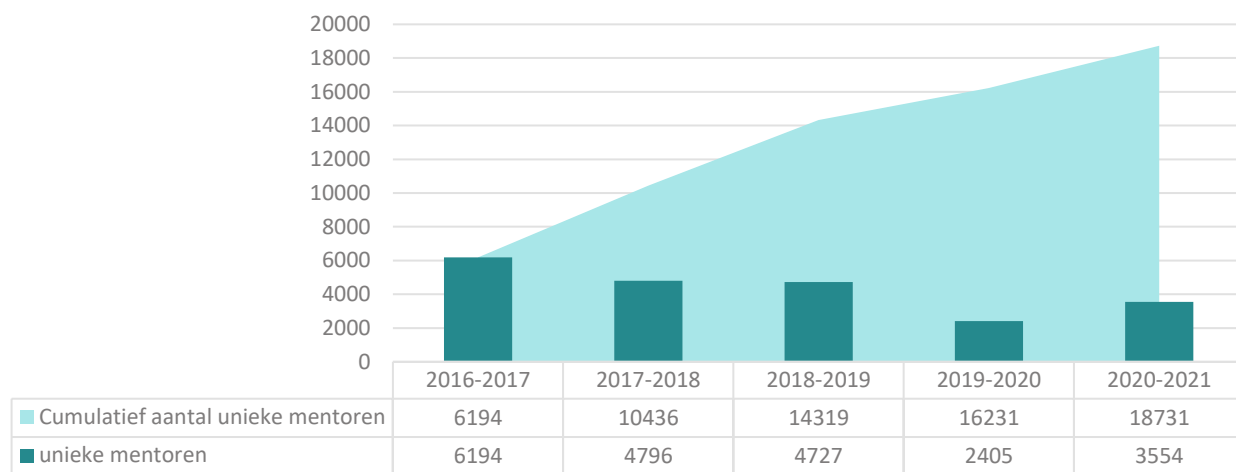
De leerling pleegt (zware) inbreuken bij de uitvoering van de overeenkomst	123	6%	98	5%
De leerling wordt definitief uitgesloten als tuchtmaatregel	26	1%	16	1%
De onderneming pleegt (zware) inbreuken bij de uitvoering van de overeenkomst	7	0%	4	0%
De samenwerking tussen de onderneming en de opleidingsverstrekker verloopt niet zoals het hoort	67	3%	60	3%
De samenwerking tussen onderneming en opleidingsverstrekker verloopt niet goed	67	3%	60	3%
Leerling verandert van onderneming (bijvoorbeeld omwille van rotatie)	202	9%	156	8%
De leerling verandert van onderneming	202	9%	156	8%
Overmacht	391	18%	350	19%
Er zijn omstandigheden (overmacht, verhuis, gezondheid, thuissituatie, schorsing van de overeenkomst van meer dan 60 dagen, ...) bij de leerling die de uitvoering van de overeenkomst ernstig belemmeren of onmogelijk maken	171	8%	185	10%
Er zijn omstandigheden (overmacht, verhuis, wijziging van activiteiten, ...) die het verloop van de opleiding op de werkplek ernstig belemmeren	139	6%	86	5%
De onderneming is overgenomen, stopgezet of failliet	70	3%	77	4%
De onderneming kan de fysieke en geestelijke gezondheid van de leerling niet garanderen	11	1%	2	0%
Onderneming of mentor niet meer beschikbaar	36	2%	74	4%
Er is geen mentor meer	6	0%	10	1%
De onderneming is niet (meer) erkend	30	1%	64	3%
De opleiding wordt niet meer aangeboden	26	1%	34	2%
De opleiding zelf wordt niet meer aangeboden	26	1%	34	2%
Totaal vroegtijdig beëindigd	2154		1842	

Tabel 10: Overzicht redenen voor vroegtijdige beëindiging van de overeenkomst in schooljaren 2019-2020 en 2020-2021 naar datum effectief einde van de overeenkomst (1 september – 31 augustus). Meetmoment 2 september 2021.

3.5.3 Mentoren

Deze sectie gaat dieper in op de begeleiding van mentoren, want voor een kwalitatieve alternerende opleiding is een goede mentor onmisbaar. Eerst wordt er een overzicht gegeven van het totaal aantal mentoren bij ondernemingen met een goedgekeurde erkenning om op deze manier inzicht te krijgen in het totale bestand van mentoren. Daaropvolgend wordt er dieper ingegaan op de begeleiding van deze mentoren via de mentoropleiding. De begeleiding van mentoren en opvolging van erkende ondernemingen gebeurt door het bevoegde sectorale partnerschap of door personeelsleden van het Departement Werk en Sociale Economie in delegatie van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Sinds september 2019 worden mentoropleidingen geregistreerd in de applicatie werkplekduaal.

(Cumulatief) aantal unieke mentoren naar schooljaar 2015-2021

Figuur 24: Evolutie (cumulatief) aantal unieke mentoren vermeld in erkenningen met status “goedgekeurd” in schooljaren 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021 naar datum beslissing erkenning (1 september – 31 augustus). Meetmoment 2 september 2021.

Sinds 2016 hebben 18731 unieke personen in goedgekeurde erkenningen zich opgegeven als mentor voor het begeleiden van leerlingen in alternerende opleidingen. **In het schooljaar 2020-2021 werden 3554 unieke mentoren vermeld in een of meerdere goedgekeurde erkenningen.** Zij voldoen aan alle criteria, werden beoordeeld door de partnerschappen en mogen leerlingen begeleiden in een bepaalde alternerende opleiding.

Het hoogste aantal mentoren komen voor in de sector **Verkoop en Marketing** (2954) en de sectorale partnerschappen Bouw (2827), Social Profit (2250) en Horeca (1808).

Partnerschap en sector	Aantal erkenningen	Aantal unieke ondernemingen met een erkenning	Aantal unieke vestigingen met een erkenning	Aantal unieke mentoren
Sectoraal Partnerschap	21286	8815	9826	14106
Autosector en aanverwante sectoren	2163	830	916	1147
Binnenvaart	41	29	29	36
Bouw	4059	2213	2227	2827
Chemie, kunststoffen en life sciences	173	79	94	280
Elektriciens: installatie en distributie	1153	600	610	838
Grafische sector en Papier- en kartonbewerkende sector	55	30	30	55
Groene sectoren	1894	901	904	1114
Haartooi - fitness - schoonheidszorgen	1702	780	833	1055
Horeca	3407	1233	1278	1808
Houtsectoren	980	251	253	367
Kleding en Confectie	53	31	31	41
Lokale besturen	935	217	502	1019
Social profit	2421	731	1194	2250

Technologische industrie	1374	527	540	746
Textiel	9	5	6	10
Textielverzorging	10	8	8	12
Transport, logistiek en grondafhandeling op luchthavens	122	55	63	100
Voedingsindustrie	735	317	327	436
Vlaams Partnerschap	9345	2279	3264	4693
Beenhouwers, spekslagers en traiteurs	1007	218	379	547
Lokale besturen	25	5	17	45
Openbare besturen	206	33	111	199
Overige	1504	787	852	1059
Verhuis	11	8	8	11
Verkoop en Marketing	6538	1277	2078	2954
Vermakelijkheden	54	21	23	30
Eindtotaal	30631	11003	13004	18731

Tabel 11: Overzicht van cumulatief aantal erkenningen, ondernemingen, vestigingen en mentoren met een goedgekeurde erkenning naar partnerschap en sector sinds 2016. Meetmoment 2 september 2021.

3.5.3.1 Mentoropleidingen

Sinds de verplichting voor het volgen van een mentoropleiding in voege ging op 1 september 2019 wordt in het digitale loket app.werkplekduaal.be per mentor de status van de mentoropleiding opgevolgd.

De termijn waarbinnen de mentoropleiding gevolgd moet worden is bepaald door het sectorale partnerschap of, bij afwezigheid van een sectoraal partnerschap, het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Deze termijn mag niet meer bedragen dan een jaar vanaf de erkenning. Omwille van de coronamaatregelen werd deze termijn verlengd met 6 maanden voor ondernemingen die een erkenning kregen in de periode van 1 september 2019 tot en met 31 maart 2020. Het partnerschap bepaalt ook welke mentoropleidingen in aanmerking komen en onder welke voorwaarden een vrijstelling verleend wordt.

De behandelaar registreert in het digitale loket de status van de mentoropleiding. Mogelijke statussen zijn:

- Vrijgesteld: de mentor voldoet aan de door het partnerschap opgelegde voorwaarden voor vrijstelling (vb. pedagogisch diploma, ervaringsbewijs "opleider/begeleider in bedrijven en organisaties", bewijs van deelname aan bedrijfsinterne opleiding over coachen, motiveren, bijsturen en evalueren, etc.).
- Gevolgd:
 - o Bij de sector gevolgd: de mentor heeft binnen de door het partnerschap opgelegde termijn de sectorspecifieke mentoropleiding gevolgd.
 - o Elders gevolgd: de mentor heeft binnen de door het partnerschap opgelegde termijn een andere mentoropleiding gevolgd.
- Op te volgen: de mentor heeft de mentoropleiding nog niet gevolgd, maar de einddatum van de door het partnerschap opgelegde termijn is nog niet verstreken.
- Niet gevolgd: de mentor heeft de mentoropleiding niet binnen de door het partnerschap opgelegde termijn gevolgd.
- Niet behandeld: de mentoropleiding werd niet behandeld door bijvoorbeeld afkeuring van de erkenning of van de mentor.

- Opvolging stopgezet

Onderstaande tabel toont de huidige status van de mentoropleidingen gevolgd door mentoren waarvoor een mentoraanvraag werd ingediend in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021. De status van de individuele mentor en de mentoropleiding staat hierbij los van de uiteindelijke status van de erkenning. Door de eerder vermelde verlenging van de termijn waarin mentoren hun mentoropleidingen konden volgen in schooljaar 2019-2020 is het ook relevant om de cijfers uit dit schooljaar opnieuw te evalueren.

Status Mentoropleiding	2019-2020	%	2020-2021	%
Gevolgd	1832	53%	1781	37%
Bij sector gevolgd	1126	33%	947	20%
Elders gevolgd	706	20%	834	18%
Vrijgesteld	159	5%	237	5%
Ervaring zonder ervaringsbewijs	40	1%	87	2%
Ervaringsbewijs	2	0%	4	0%
Interne bedrijfsopleiding	30	1%	39	1%
Pedagogische diploma	75	2%	90	2%
Andere	12	0%	17	0%
Niet gevolgd	925	27%	204	4%
Op te volgen	243	7%	2032	43%
Niet behandeld	119	3%	375	8%
Opvolging stopgezet	167	5%	134	3%
Eindtotaal	3445	100%	4763	100%

Tabel 12: Aantal unieke mentoren naar huidige status van hun mentoropleiding (gevolgd, op te volgen, vrijgesteld, niet gevolgd, niet behandeld en opvolging stopgezet) op 2 september 2021 in schooljaar 2019-2020 en 2020-2021 naar schooljaar van indiening mentoraanvraag. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

Voor mentoren ingediend in schooljaar 2019-2020 heeft 53% de mentoropleiding gevolgd op 2 september 2021, 5% kregen een vrijstelling en 27% volgden de opleiding niet. Een klein percentage (7%) mentoren had nog de status “op te volgen.”³ Daarnaast kregen 3% van de mentoren de status “niet behandeld”, voornamelijk omwille van annulering van de mentor, en 5% “opvolging stopgezet.” Voor schooljaar 2020-2021 liggen de cijfers wat anders omdat een groot aantal mentoren nog tijd hebben om hun mentoropleiding te volgen. Van de mentoren waarvoor een mentoraanvraag werd ingediend in schooljaar 2020-2021 heeft 37% reeds de mentoropleiding gevolgd op 2 september 2021, 5% kreeg een vrijstelling en 4% volgde de mentoropleiding niet binnen de voorziene termijn. De meerderheid van de mentoren (43%) hebben echter nog steeds de status “op te volgen.” De meerderheid van de 375 mentoren met mentorstatus “niet behandeld” hebben momenteel nog de status “ingediend.” Bij 3% werd de opvolging stopgezet. Een overzicht per partnerschap kan gevonden worden in Tabel 13.

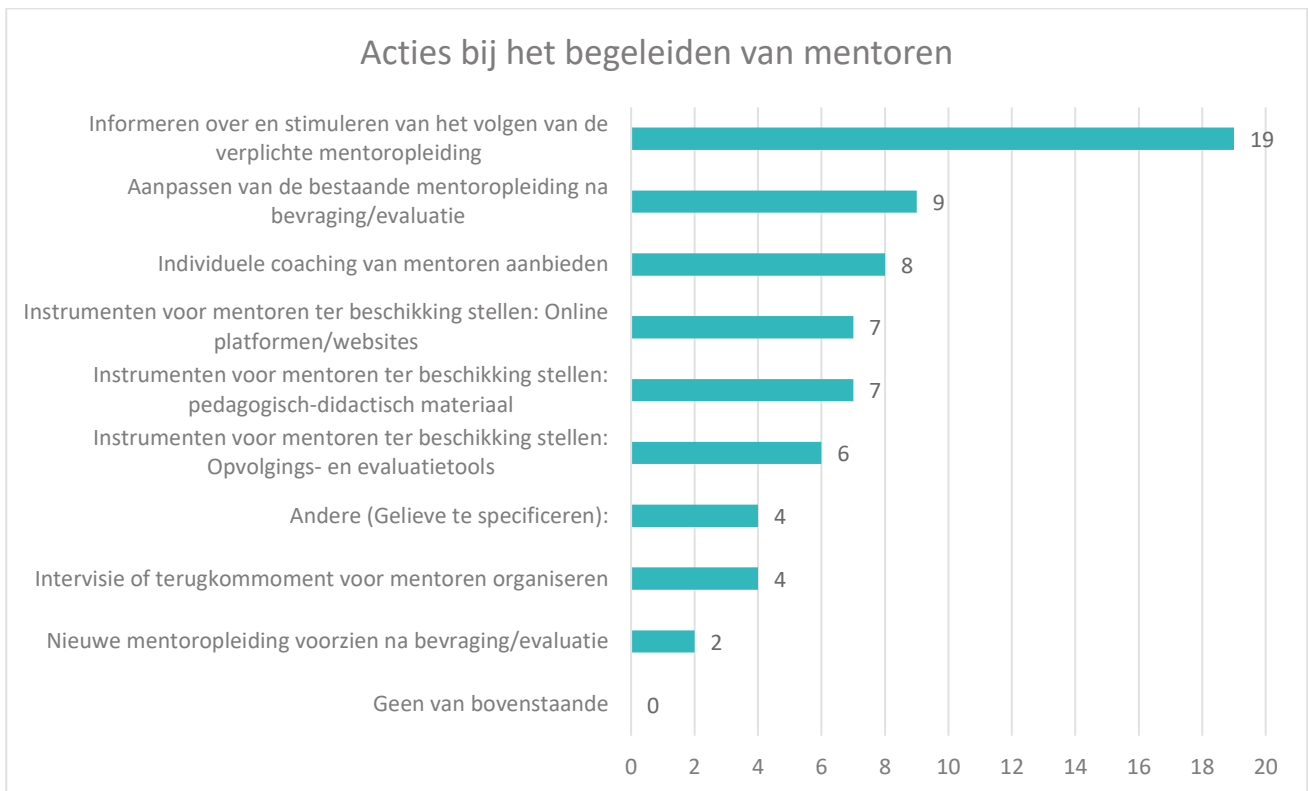
³ Dit kan wanneer dezelfde mentor na een afgekeurde erkenning in 2019-2020 werd goedgekeurd voor een andere erkenning in een volgend schooljaar. De opvolgingsperiode begint vanaf de 1ste goedkeuring na 1 september 2019.

Partnerschap	Gevolgd		Niet gevolgd	Op te volgen	Vrijgesteld					Eind totaal
	Bij sector gevolgd	Elders gevolgd			Ervaring zonder ervaringsbewijs	Ervaringsbewijs	Interne bedrijfsopleiding	Pedagogische diploma	Andere	
Autosector en aanverwante sectoren	118	9	23	179		2		3	1	335
Binnenvaart	1			1	1					3
Bouw	30	461	94	166				14		765
Chemie, kunststoffen en life sciences	4	1			70					75
Elektriciens: installatie en distributie	68	28	4	113				2		215
Grafische sector en Papier- en kartonbewerkende sector		3		7						10
Groene sectoren	60	19	5	143		1	2	20	13	263
Haartooi - fitness - schoonheidszorgen	112	42	15	105				15		289
Horeca	227	3	29	120				4		383
Houtsectoren	44	4	5	15					1	69
Kleding en Confectie	1			2	3			1		7
Lokale besturen	119	45	4	94						262
Social profit	82	107	7	331	12			10	1	550
Technologische industrie	34	9	1	100			1	3		148
Textiel	2									2
Transport, logistiek en grondafhandeling op luchthavens	8	1		7						16
Voedingsindustrie	18		1	34						53
Vlaams Partnerschap	19	102	16	615	1	1	36	18	1	809
Eindtotaal	947	834	204	2032	87	4	39	90	17	4254

Tabel 13: Aantal unieke mentoren naar huidige status van hun mentoropleiding (gevolgd, op te volgen, vrijgesteld en niet gevolgd) naar partnerschap in schooljaar 2020-2021 naar indieningsdatum van de mentoraanvraag. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

3.5.3.2 Acties ondernomen voor het begeleiden van mentoren

Buiten het aanbieden en opvolgen van een mentoropleiding, het geven van vrijstellingen en het sanctioneren bij het niet volgen van de opleiding, hebben alle partnerschappen één of meerdere acties ondernomen in het kader van het **begeleiden van mentoren**. Deze acties worden samengevat in Figuur 25.

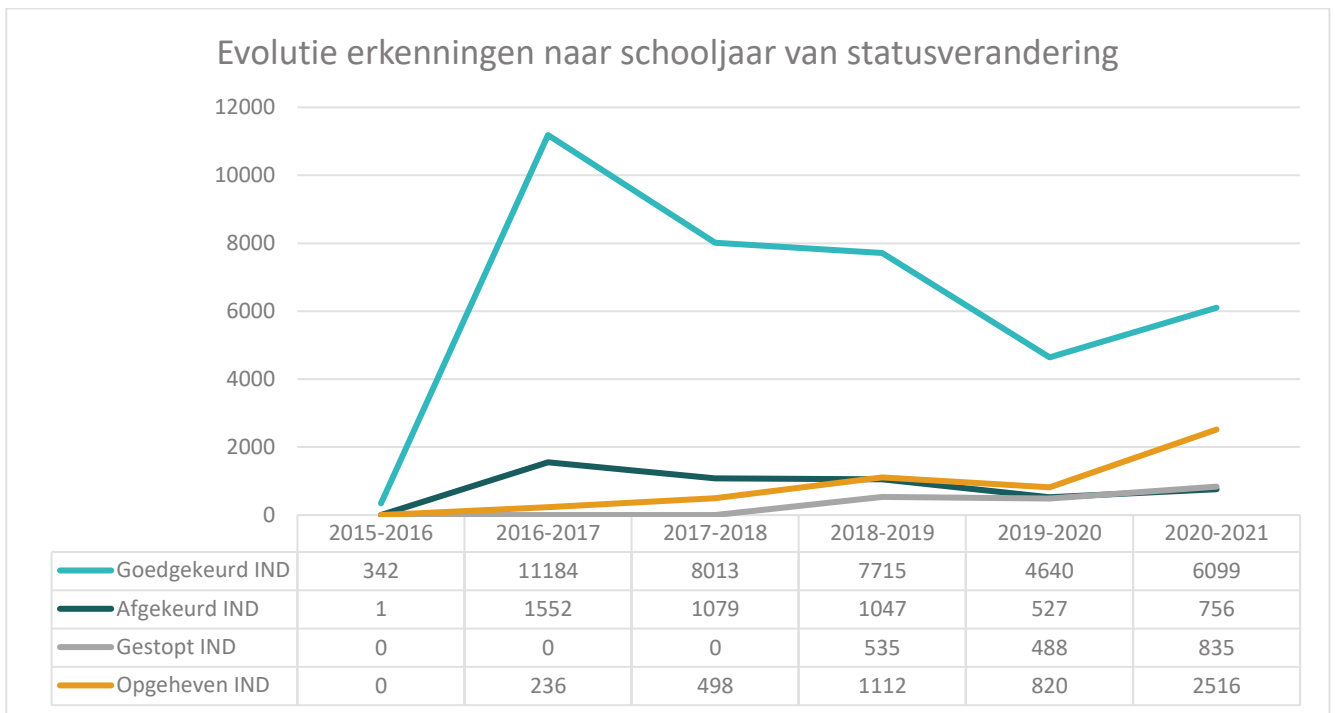

Figuur 25: Acties die werden ondernomen door de partnerschappen bij het begeleiden van mentoren. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. Meerdere antwoorden mogelijk per sectoraal partnerschap. September 2021.

Wat meteen opvalt is dat **het informeren over en stimuleren van de verplichte mentoropleiding** een actie is dat door alle partnerschappen werd gedaan. Verschillende partnerschappen hebben ook moeite gedaan om **de mentoropleiding up-to-date** te houden, zo hebben 9 van de 19 partnerschappen hun bestaande **mentoropleiding aangepast** na een bevraging of evaluatie. 2 partnerschappen hebben zelfs een nieuwe mentoropleiding ingericht na deze evaluatie. Deze aanpassingen hielden onder meer in dat mentoropleidingen gratis werden aangeboden voor werknemers in de sector of online werden georganiseerd omwille van corona. 8 partnerschappen voorzien **individuele coaching** voor de mentoren met behulp van een adviseur of coach. Bijna de helft van de partnerschappen stelden ook **instrumenten** ter beschikking voor de mentoren, zoals online platformen of websites (7/19), pedagogisch-didactisch materiaal (7/19) en opvolgings- en evaluatietools (6/19). **Intervisies en terugkomenten** voor mentoren werden ook gebruikt door een aantal partnerschappen (4/19) om de mentoren te ondersteunen. Men kan op deze manier nieuwe informatie doorgeven, en bepalen of er extra ondersteuning nodig is.

3.5.4 Opheffingen en stopzettingen

Indien de begeleiding geen resultaat oplevert (of indien om dringende redenen begeleiding niet mogelijk is) kan het partnerschap beslissen om een erkenning op te heffen en en/of de vestiging of onderneming uit te sluiten. Daarnaast worden ook stopzettingen van ondernemingen automatisch gemonitord via wijzigingen in de Kruispuntbank Onderneming (KBO). Erkenningen gekoppeld aan een stopgezette ondernemingen krijgen dan ook de status “stopgezet.”

Figuur 26: Aantal goedgekeurde en afgekeurde erkenningen naar datum van eerste status en aantal stopgezette en opgeheven erkenningen naar datum van statusverandering in schooljaren 2015-2021. Meetmoment 12 oktober 2021.

Bovenstaande grafiek toont het aantal goedgekeurde erkenningen *voor* eventuele statusveranderingen per schooljaar. In deze grafiek zijn de statussen dus niet mutueel exclusief, een erkenning die ooit goedgekeurd werd en daarna opgeheven wordt hierbij tweemaal opgenomen in deze grafiek. Daarnaast worden de finale statussen afgekeurd, stopgezet en opgeheven weergegeven naar het schooljaar van deze statusverandering. In schooljaar 2020-2021 werden dus 835 erkenningen stopgezet omwille van de stopzetting van een onderneming, 347 meer ten opzichte van vorig schooljaar. Daarnaast zien we een zeer sterke stijging in het aantal opgeheven erkenningen in schooljaar 2020-2021 met 2516 opheffingen. Dit komt voornamelijk omdat sinds 20 augustus 21 alle erkenningen zonder geldige mentor automatisch worden opgeheven. Sinds 2016 werden 5182 erkenningen opgeheven.

3.6 OPVOLGEN VAN KLACHTEN

Een klacht over de uitvoering van de overeenkomst op de werkplek, kan door elke belanghebbende ingediend worden bij een sectoraal partnerschap of het Vlaams Partnerschap.

Bij 14 van de 19 partnerschappen worden klachten door het sectoraal partnerschap zelf behandeld. In de andere gevallen worden de klachten door het Vlaams Partnerschap behandeld. De partnerschappen volgen daarvoor eigen uitgewerkte klachtenprocedures. Dit jaar werden er in totaal 2 klachten behandeld, beide binnen het partnerschap Haartooi – fitness - schoonheidszorgen.

Sectoraal Partnerschap	Aantal klachten
Autosector en aanverwante sectoren	0
Binnenvaart	0

Bouw	Dit SP behandelt geen klachten
Chemie, kunststoffen en life sciences	0
Elektriciens: installatie en distributie	0
Grafische sector en Papier- en kartonbewerkende sector	0
Groene sectoren	0
Haartooi - fitness - schoonheidszorgen	2
Horeca	0
Houtsectoren	Dit SP behandelt geen klachten
Kleding en Confectie	0
Lokale besturen	0
Social profit	Dit SP behandelt geen klachten
Technologische industrie	0
Textiel	0
Textielverzorging	0
Transport, logistiek en grondafhandeling op luchthavens	0
Voedingsindustrie	Dit SP behandelt geen klachten
Vlaams Partnerschap	0

Tabel 14: Overzicht van aantal en behandeling klachten naar partnerschap in schooljaar 2020-2021. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

3.7 BIJKOMENDE ACTIES

Zoals in de voorgaande secties is aangetoond, ondernemen de partnerschappen verschillende acties op vlak van mobilisering, erkenning en begeleiding van de werkplekken, maar daarnaast zetten de partnerschappen ook in op bijkomende acties. Net als vorig schooljaar maken we hier een opsplitsing tussen gebruikelijke bijkomende acties en acties omwille van corona.

3.7.1 Gebruikelijke bijkomende acties

De partnerschappen ondernemen doorgaans een aantal bijkomende acties. Deze kunnen voor dit schooljaar ondergebracht worden in de volgende categorieën:

- a. Versterking eigen werking:
 - aannemen meer personeel
 - organiseren van opleidingen voor eigen adviseurs
- b. Ondersteuning naar scholen:
 - ondersteunen van de trajectbegeleider
 - opleidingen organiseren voor trajectbegeleiders/vakleerkrachten
- c. Leergemeenschappen/Lerende netwerken
 - Opzetten/organiseren
 - Deelnemen
- d. Werken aan een leercultuur bij ondernemingen
- e. Deelnemen aan ESF-projecten rond alternerend leren
- f. Betrekken leerlingen tijdens overlegmomenten en bezoeken

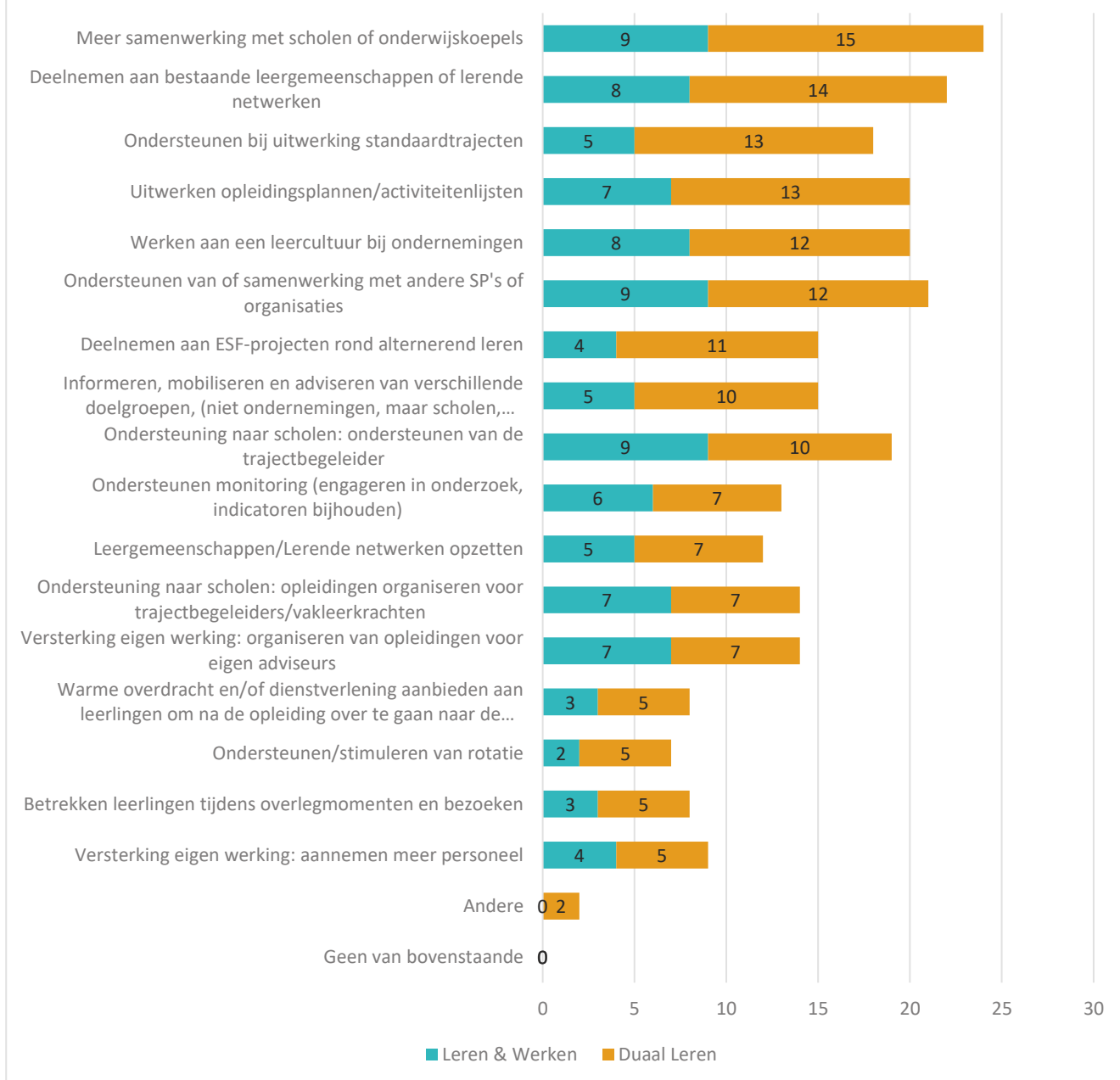
////////////////////////////////////

- g. Warme overdracht en/of dienstverlening aanbieden aan leerlingen om na de opleiding over te gaan naar de arbeidsmarkt
- h. Uitwerken opleidingsplannen/activiteitenlijsten
- i. Ondersteunen bij uitwerking standaardtrajecten
- j. Informeren, mobiliseren en adviseren van andere doelgroepen (niet ondernemingen, maar scholen, leerlingen,...)
- k. Ondersteunen monitoring duaal/alternerend leren (engageren in onderzoek, indicatoren bijhouden)
- l. Ondersteunen van of samenwerking met andere SP's of organisaties
- m. Ondersteunen/stimuleren van rotatie

Figuur 27 toont deze bijkomende acties ondernomen door de partnerschappen, opgedeeld in acties ondernomen in het kader van Leren & Werken en/of Duaal Leren.

Bijkomende acties die werden ondernomen in schooljaar 2020-2021

Figuur 27: Bijkomende acties door de partnerschappen opgedeeld in acties voor Leren & Werken en/of Duaal Leren. Meerdere antwoorden mogelijk per partnerschap en ook per stelsel. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

Vergeleken met andere acties, zoals acties rond erkenningsaanvragen, mentoren of opvolging, wordt het duidelijk dat de bijkomende acties **voornamelijk** worden ondernomen in het kader van **Duaal Leren**. Zo worden er ongeveer 1,5 keer zoveel acties ondernomen specifiek voor Duaal Leren.

De meerderheid van de partnerschappen investeren in hun **samenwerking** met partners en stakeholders zoals scholen en onderwijskoepels (9 LW, 15 DL) en andere sectorale partnerschappen (9 LW, 12 DL). In

sommige gevallen biedt men ondersteuning aan andere partnerschappen voor bepaalde acties, en werkt men samen met andere sectoren of organisaties om tot goede resultaten te komen.

De sectorale partnerschappen investeren daarnaast ook in **leergemeenschappen en lerende netwerken** voor de mentoren, ondernemingen, opleidingsverstrekkers, trajectbegeleiders of combinaties van deze, ofwel via deelname aan bestaande lerende netwerken (8 LW en 14 DL) en het opzetten van lerende netwerken (5 LW en 7 DL). Men kan op die manier informatie doorgeven, van elkaar leren, en knelpunten identificeren.

Een groot aantal partnerschappen bij het ondersteunt ook bij de **uitwerking van standaardtrajecten** (13 DL) Voor de duale trajecten worden standaardtrajecten uitgewerkt, gebaseerd op 1 of meerdere (onderdelen van) beroepskwalificaties, waardoor de standaardtrajecten een goede afstemming met de arbeidsmarkt krijgen. De sectoren die de beroepskwalificatie(s) indienden, werken mee aan de uitwerking van de standaardtrajecten. Gerelateerd hieraan werkten ook een heel aantal sectorale partnerschappen mee aan het uitwerken van **opleidingsplannen en activiteitenlijsten** (7 LW, 13 DL).

De partnerschappen investeerden ook in de ontwikkeling van **een leercultuur** bij de ondernemingen, zowel voor L&W (8) als voor Duaal Leren (12).

Verschillende sectoren participeren of trekken ESF-projecten o.a. in kader van de ESF-oproep Impuls duaal. Binnen deze projecten fungeren de Sectorale Partnerschappen vaak als stuur- of klankbordgroep. In de survey gaven 11 partnerschappen aan te participeren in een ESF project, alle 11 in het kader van Duaal Leren en bij 4 partnerschappen ook in combinatie met L&W in het breder kader van altemnerend leren.

Partnerschappen zetten zich in om andere doelgroepen dan de ondernemingen te informeren, adviseren en mobiliseren (5 LW, 10 DL). Men breidt het **doelpubliek van de acties uit naar trajectbegeleiders, opleidingsverstrekkers en ook lerenden**. Men doet dat bijvoorbeeld door een helpdesk te organiseren voor niet enkel de erkende vestigingen. Verder gebruikt men ook informatie-platformen, brochures, beurzen, infosessies, websites, video's en sociale media om verschillende doelgroepen te bereiken en aan te trekken.

Wat betreft de **ondersteuning naar scholen** toe, ondersteunen partnerschappen ook actief de trajectbegeleiders (9 LW, 10 DL) of organiseren opleidingen voor trajectbegeleiders en/of vakleerkrachten (7 LW, 7 DL).

Bijna de helft van de partnerschappen investeert in hun **monitoring** van altemnerend leren, zoals via het engageren in onderzoek en het bijhouden van data en indicatoren (6 LW, 7 DL).

Een klein aantal partnerschappen hebben zich het afgelopen jaar ingespannen om de **eigen werking** te versterken door extra personeel aan te nemen (4 LW, 5 DL) of opleidingen te voorzien voor hun adviseurs, zodat zij op hun beurt de mentoren, ondernemers en trajectbegeleiders goed kunnen adviseren (7 LW, 7 DL). Dit was ook deels mogelijk door de duale addenda.

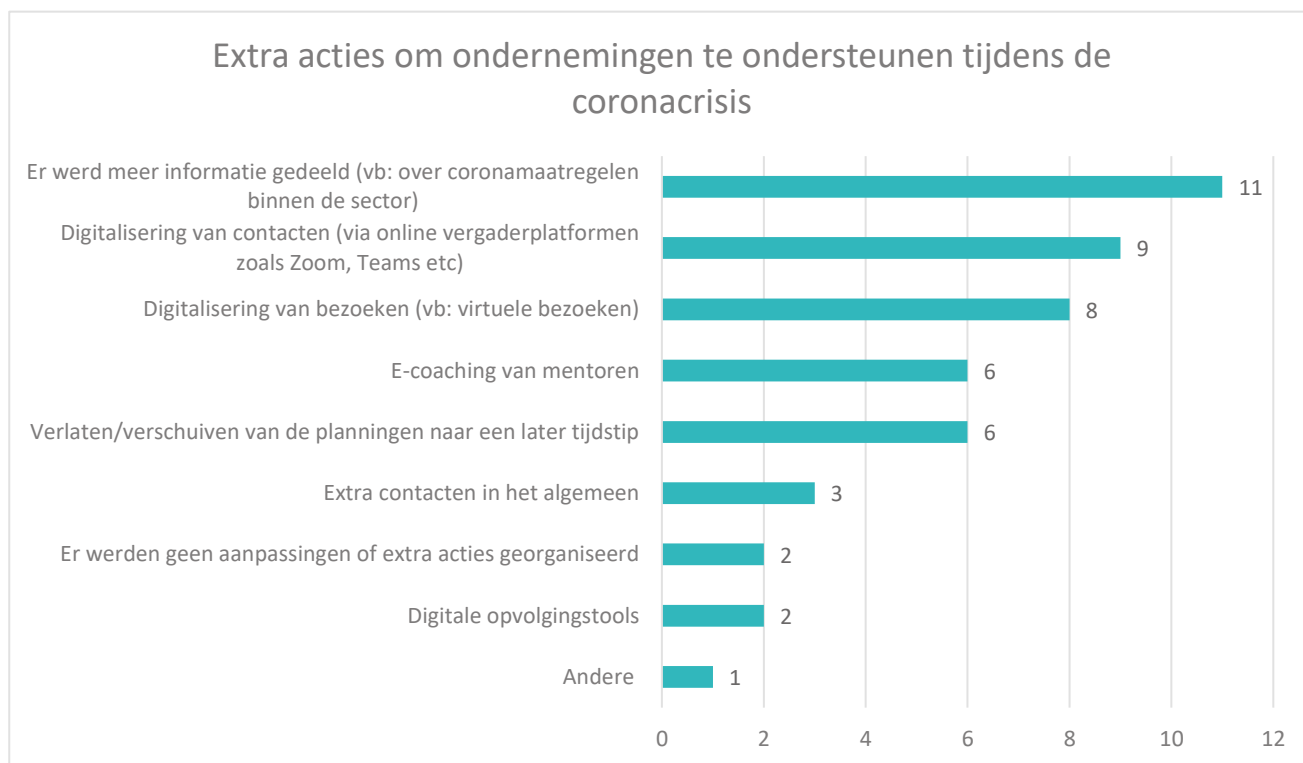
Een kleinere groep partnerschappen **betreft en ondersteunt de leerlingen** actief. In altemnerende opleidingen is een opleiding op maat van de lerende niet onbelangrijk. Sommige partnerschappen betrekken de lerenden daarom zo veel mogelijk in het gehele proces. Zo voorziet men overlegmomenten waarbij de leerling steeds aanwezig is, of adviseurs bezoeken de leerlingen op de leerwerkplek met als focus 'welzijn en veiligheid op de werf'(3 LW, 5 DL). Er wordt hier ook gewerkt aan een warme overdracht en/of dienstverlening voor leerlingen om na de opleiding over te gaan naar de arbeidsmarkt (3 LW, 5 DL)

Ten laatste stimuleren en ondersteunen een klein aantal partnerschappen ook **rotatie** bij bepaalde opleidingen onder hun partnerschap, waarbij de leerling de mogelijkheid krijgt om het werkplekcomponent uit te voeren bij verschillende ondernemingen tijdens dezelfde opleiding (2 LW, 5 DL).

3.7.2 Bijkomende acties omwille van corona

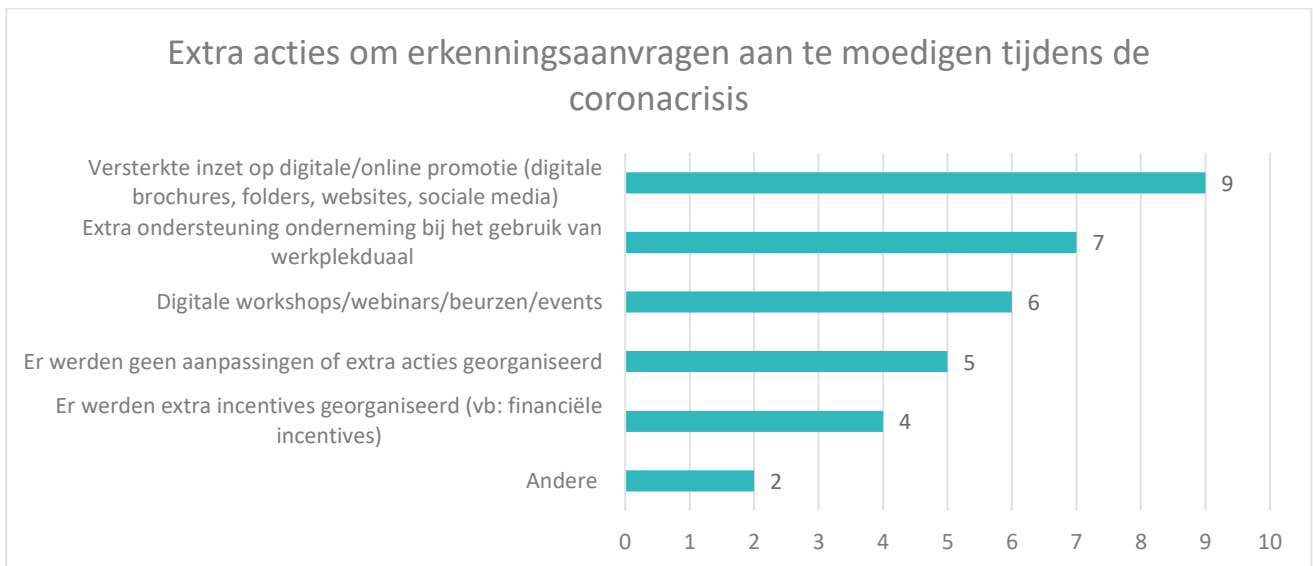
De coronacrisis zorgde voor heel wat noodzakelijke aanpassingen in de organisatie van onderwijs en werk en dus ook alternerende opleidingen. De sectorale partnerschappen werden hierbij bevraagd naar bijkomende acties die zij namen om **ondernemingen te ondersteunen** alsook om de **instroom van erkenningsaanvragen te blijven aanmoedigen** alsook **erkenningsaanvragen te behandelen** en **mentoropleidingen te blijven organiseren**.

Figuur 28: Bijkomende acties die werden ondernomen tijdens de coronacrisis om ondernemingen te ondersteunen. Meerdere antwoorden mogelijk. Bron: Survey Sectorale Partnerschap. September 2021.

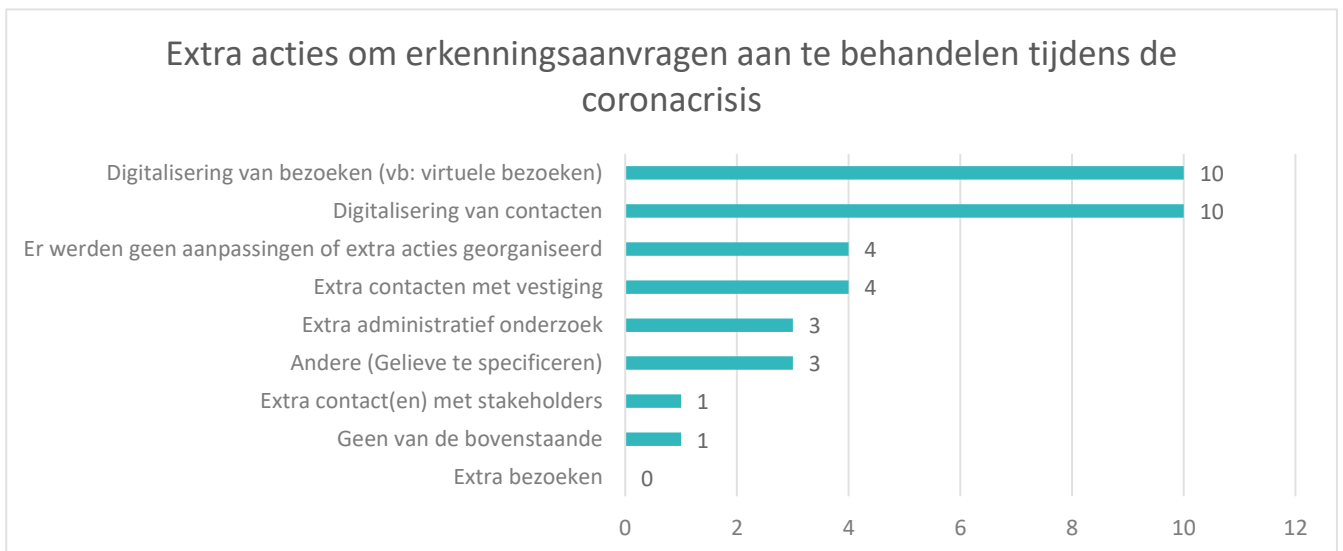
De meeste sectorale partnerschappen (11/19) boden ondersteuning door extra **informatieverschaffing** en verwezen de ondernemingen door naar online informatie over de toepassing van de coronamaatregelen met betrekking tot alternerend leren. Daarnaast werden zowel de **contacten** met de onderneming (9/19) en de **bezoeken** (8/19) **gedigitaliseerd**. 6 van de 19 partnerschappen stelden hun **planningen**, van bijvoorbeeld bezoeken en mentoropleidingen, uit naar een later tijdstip en 6 organiseerden ook **e-coaching** voor mentoren. 2 partnerschappen gaven aan hun **opvolging** zoveel mogelijk te **digitaliseren**, zoals via digitale opvolgingstools. 3 partnerschappen gaven aan meer contact op te nemen in het algemeen. 1 partnerschap maakte een aanpassing van de **mentoropleiding** naar een dag verplichte mentorcoaching. Slechts 2 partnerschappen organiseerden geen aanpassingen of extra acties.

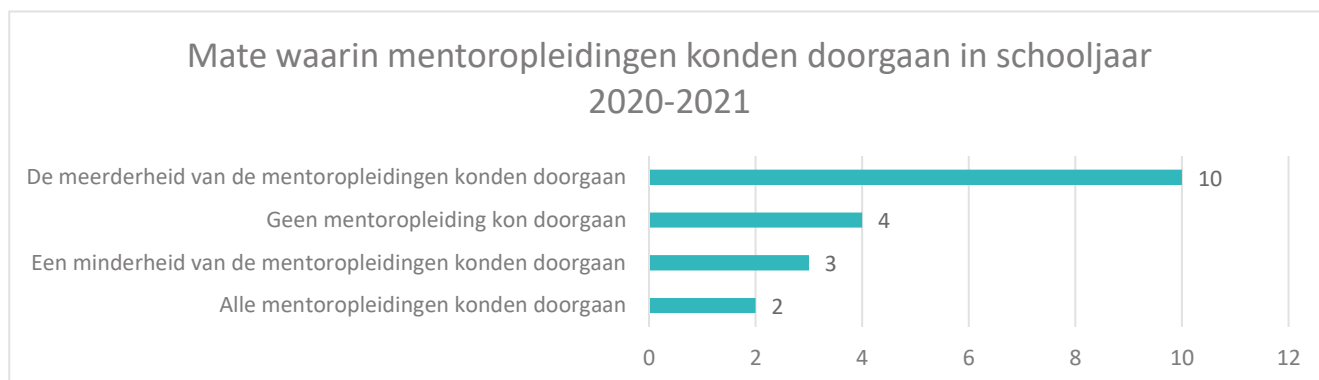
Figuur 29: Bijkomende acties die werden ondernomen tijdens de coronacrisis om erkenningsaanvragen aan te moedigen. Meerdere antwoorden mogelijk. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

In het algemeen vond er tijdens de eerste coronalockdown in de tweede helft van 2019-2020 een algemene daling plaats van het aantal erkenningsaanvragen. Deze daling herstelde zich deels in schooljaar 2020-2021. De partnerschappen werden daarom bevraagd over mogelijk bijkomende acties die werden georganiseerd om erkenningsaanvragen aan te moedigen. Verschillende partnerschappen organiseerden **extra ondersteuning** voor de **ondernemingen**, zoals hierboven al werd aangegeven. Specifiek voor de aanmoediging van erkenningsaanvragen ging het hier dan over een versterkte inzet op **digitale of online promotie** (9/19), extra ondersteuning van de onderneming bij **werkplekduaal** (7/19), **digitale events** (6/19), extra **incentives** (4/19), **virtuele plaatsbezoeken** (1/19) en **prospectie** (1/19). 5 partnerschappen gaven echter aan geen problemen te ervaren met het aantal erkenningsaanvragen en organiseerden daarom geen extra acties.

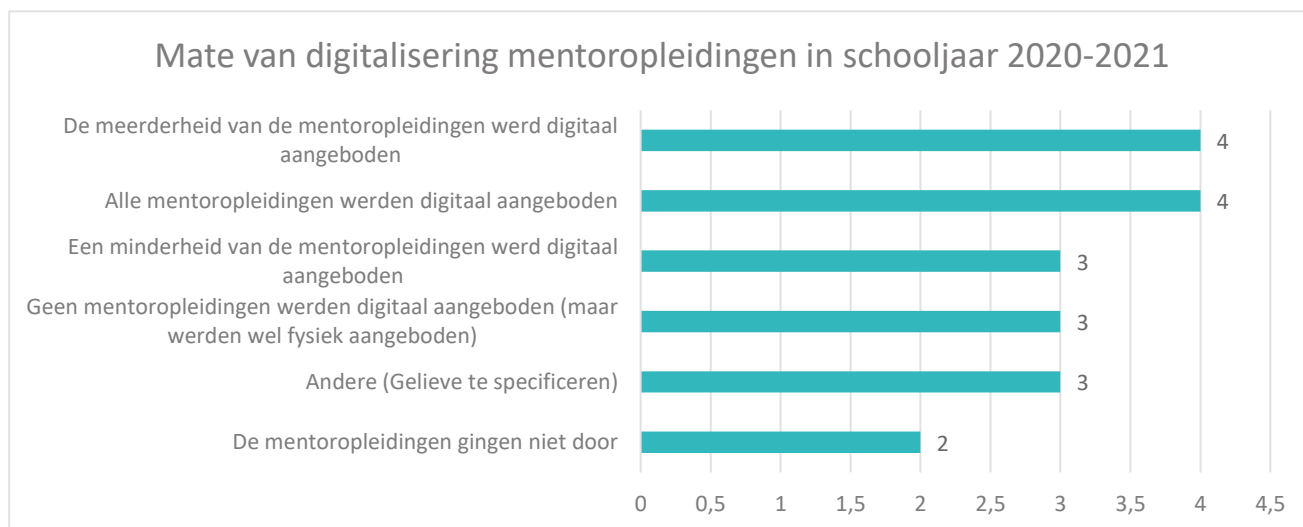
Figuur 30: Bijkomende acties die werden ondernomen tijdens de coronacrisis om erkenningsaanvragen te behandelen. Meerdere antwoorden mogelijk. Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

Eenzelfde trend zette zich voort bij de behandeling van erkenningsaanvragen tijdens de coronacrisis, waarbij 10 partnerschappen aangaven hun bedrijven **virtueel** te bezoeken alsook hun **contacten te digitaliseren**. Enkele partnerschappen ondernamen extra contacten met de vestiging of stakeholders of extra **administratief onderzoek**. 4 partnerschappen gaven aan dat er geen extra acties georganiseerd werden en 1 in geval werden fysieke bezoeken nog steeds behouden.

Figuur 31: “In welke mate konden mentoropleidingen doorgaan tijdens de coronaperiode (fysiek of digitaal)?” Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

Bij 10 partnerschappen kon de meerderheid van de mentoropleidingen georganiseerd worden in schooljaar 2020-2021 en bij 3 een minderheid van de mentoropleidingen. Bij 2 partnerschappen konden zelfs alle **mentoropleidingen blijven doorgaan**. Bij 4 partnerschappen werden er echter geen mentoropleidingen georganiseerd dat jaar, bij 2 partnerschappen omdat zij dit zelf niet organiseerden of omdat er geen aanvraag was tot opleiding.

Figuur 32: “In welke mate werden de mentoropleidingen digitaal aangeboden tijdens de corona periode?” Bron: Survey Sectorale Partnerschappen. September 2021.

11 partnerschappen konden hun **aanbod aan mentoropleidingen in meer of mindere mate konden digitaliseren** tijdens de corona periode. Sommige partnerschappen waren echter afhankelijk van de aanbieders op de markt of de mentoropleiding kon doorgaan en in welke vorm.

Verschillende sectorale partnerschappen planden ook **specifieke acties na de versoepeling van de maatregelen**, voornamelijk extra inzet op fysieke bedrijfsbezoeken (4), fysieke mentoropleidingen (4), fysieke infosessies bij scholen (2) en fysieke samenkomsten van lerende netwerken en klankbordgroepen (2).

3.8 BEROEPEN

Deze sectie gaat kort in op de beroepen tegen niet-erkenning, opheffing van de erkenning of uitsluiting van de vestiging of onderneming die werden behandeld in het schooljaar 2020-2021 (periode 1 december 2020 tot 31 augustus 2021). Zo werden er in het afgelopen schooljaar 21 beroepen ingediend, 12 tegen de afkeuring van een erkenning en 9 tegen de opheffing van een erkenning. Omwille van bepalingen in het decreet worden beroepen ontvangen in het kader van de sanctionering van mentoren hier buiten beschouwing gelaten.

Periode	Aantal	Ontvankelijk	Na beroep erkend
2016-2017	16	14	9
2017-2018	7	7	3
2018-2019	8	8	4
2019-2020	9	8	6
2020-2021	21	16	7

Tabel 15: Overzicht aantal beroepen die werden ingediend, ontvankelijk verklaard en erkend na beroep. Periode 1 december 2020 tot 31 augustus 2021. Bron: WSE.

De meerderheid of 5 van deze beroepen werden ingediend voor erkenningen onder het partnerschap Horeca, gevolgd door 3 in de Haartooi sector, 2 in Groene sectoren, Bouw en Autosector en 1 bij de sectoren Social Profit en Vlaams Partnerschap.

Partnerschap	Niet-erkenning bevestigd	Niet-erkenning opgeheven	In onderzoek	Ingetrokken
Autosector			1	1
Bouw		1		1
Groene sectoren		2		
Haartooi - fitness - schoonheidszorgen	2			1
Horeca	2	3		
Social profit		1		
Vlaams Partnerschap	1			
Eindtotaal	5	7	1	3

Tabel 16: Overzicht aantal beroepen naar beslissing van de beroepscommissie en partnerschap. Periode 1 december 2020 – 31 augustus 2021. Bron: WSE.

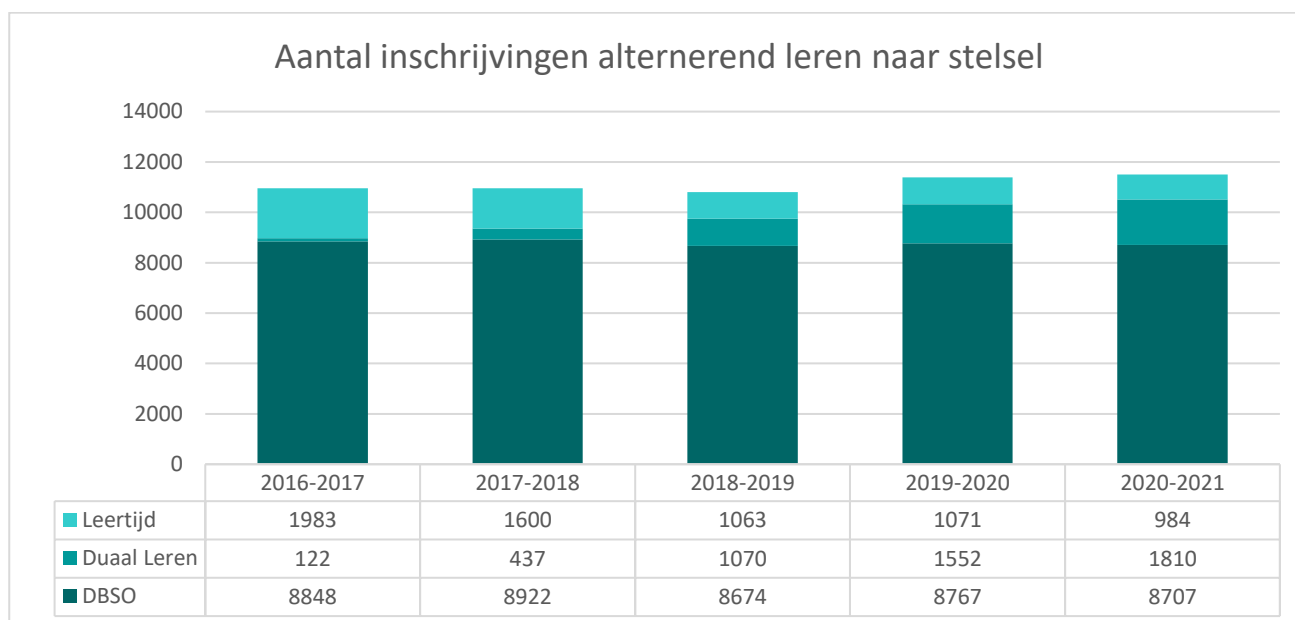
Voor 7 van deze beroepen besloot de beroepscommissie om de erkenning na beroep toch te erkennen. Voor 5 beroepen werd echter beslist om de erkenning na beroep niet opnieuw te erkennen. In 3 gevallen werd het beroep ingetrokken, niet verder geregistreerd of niet ontvankelijk verklaard. 1 beroep in de Autosector was op het meetmoment nog in onderzoek.

4 DEEL II: STAND VAN ZAKEN DUAAL LEREN

4.1 STAND VAN ZAKEN EN EVOLUTIE DUAAL LEREN

Dit onderdeel van het rapport bespreekt de huidige stand van zaken van duaal leren in Vlaanderen op het einde van schooljaar 2020-2021 alsook de evolutie van duaal leren sinds de start van Schoolbank op de Werkplek in 2016. In wat volgt zal een overzicht gegeven worden van het aantal leerlingen in alternerende opleidingen alsook het aantal scholen, standaardtrajecten en studiebewijzen. Daarna wordt een korte analyse worden gemaakt van het aantal ingediende, goedgekeurde en afgekeurde erkenningen, het aantal unieke ondernemingen en vestigingen, het aantal mentoren en het aantal overeenkomsten duaal leren. In dit rapport zal ook specifiek een vergelijking worden gemaakt met het stelsel Leren & Werken, waaronder Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs (DBSO) en Leertijd.

4.1.1 Leerlingen in alternerende opleidingen

Figuur 33: Aantal inschrijvingen in DBSO, Leertijd en Duaal Leren met een inschrijving in 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021 op officieel meetmoment 2 februari. Bron: AGODI en Dataloep.

De bovenstaande grafiek geeft weer hoeveel individuele leerlingen werden ingeschreven in een alternerende opleiding in elk schooljaar tussen 2016 en 2021 op het officiële meetmoment 1 februari. Bovenstaande cijfers tonen hierbij enkel regelmatig ingeschreven leerlingen, dus exclusief uitgeschreven leerlingen. Het aantal **inschrijvingen in Duaal Leren neemt toe**, met een toename van 258 inschrijvingen in schooljaar 2020-2021 tegenover 2019-2020. Inschrijvingen in de Leertijd kenden een daling met 87 inschrijvingen en ook inschrijvingen in DBSO daalden licht met 60 inschrijvingen in vergelijking met vorig jaar. Het **hoogste aantal inschrijvingen** worden echter nog steeds geregistreerd in het **Deeltijds Beroepssecundair Onderwijs (DBSO)** met 75,7% van alle inschrijvingen in alternerend leren. 8,6% van de inschrijvingen zijn voor opleidingen in de Leertijd en 15,7% voor duale opleidingen.

	DBSO	%	Leertijd	%	Duaal Leren	%
Geslacht						
Man	5883	68%	664	67%	1276	70%
Vrouw	2824	32%	320	33%	534	30%
Nationaliteit						
Belg	6332	73%	963	98%	1614	89%
niet-Belg	2375	27%	21	2%	196	11%
Leeftijd						
<= 18 jaar	6007	69%	668	68%	953	53%
> 18 jaar	2700	31%	316	32%	857	47%
Totaal	8707		984		1810	

Tabel 17: Diversiteitsgegevens in alternierend leren (DBSO, Leertijd en Duaal Leren) in schooljaar 2020-2021. Bron: AGODI en Dataloep.

In alle stelsels werden in 2020-2021 ongeveer 70% van de inschrijvingen geregistreerd voor mannelijke leerlingen en 30% voor vrouwelijke. De leeftijden van de leerlingen verschilden wel sterk in de verschillende alternerende stelsels, met 69% van de DBSO leerlingen die jonger waren dan 18 jaar, 68% van de Leertijd leerlingen en 53% van de duale leerlingen. De meerderheid van de leerlingen hadden de Belgische nationaliteit. In DBSO had echter een significant percentage of 27% van de leerlingen een niet-Belgische nationaliteit.

4.1.2 Scholen

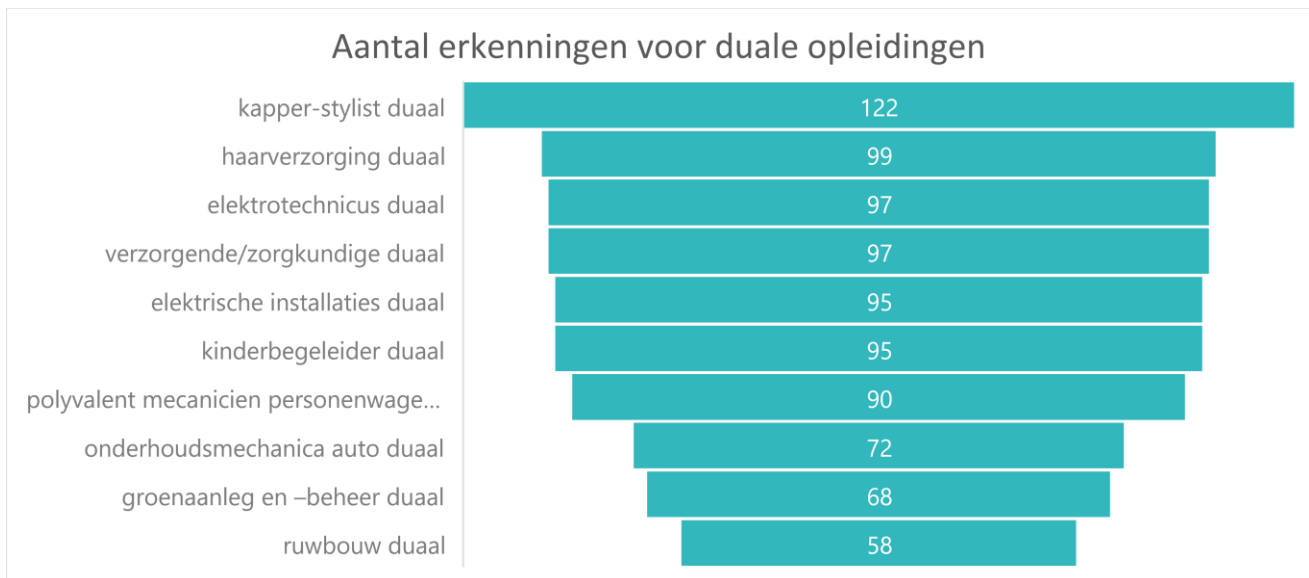
Aantal unieke aanbieder/scholen	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Duaal	26	63	156	178	186
DBSO	42+6 autonome	43+6	43+6	43+6	42+7
Leertijd	1 (Syntra VL)	1 (Syntra VL)	5	5	5

Tabel 18: Aantal unieke aanbieders/scholen die alternierend leren aanbieden tussen schooljaren 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021 op meetmoment 1 februari. Inschrijvingen bij Syntra's werden in schooljaren 2016-2017 en 2017-2018 geregistreerd onder "Syntra Vlaanderen." Onderscheid werd gemaakt tussen CDO's die samenwerken met voltijds SO en de autonome CDO's. Bron: AGODI.

Het aantal scholen met inschrijvingen voor duale trajecten groeit elk jaar. In schooljaar 2016-2017 hadden 26 scholen inschrijvingen voor een duaal traject. In 2017-2018 waren dit er 63, in 2018-2019 waren dit er al 156, 178 in 2019-2020 en 186 in schooljaar 2020-2021.

4.1.3 Opleidingen

Schooljaar	16-17	17-18	18-19	19-20	20-21
Aantal ontwikkelde standaardtrajecten	7	21	50	79	105

Figuur 35: Top 10 goedgekeurde erkenningen voor duale opleidingen in schooljaar 2020-2021. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

Net zoals in vorige jaren werden de meeste erkenningsaanvragen ingediend voor opleidingen rond haarverzorging, zoals **kapper-stylist duaal** en **haarverzorging duaal**. Ook in deze top 10 verdween de opleiding medewerker fastfood duaal uit de top 10, terwijl de opleiding elektrische installaties meer erkenningen kreeg. De duale opleidingen met het meeste erkenningsaanvragen bevinden zich voornamelijk in de Haartooi- fitness – schoonheidszorgensector zoals kapper-stylist duaal, de Elektriciens sector, zoals elektrische installaties duaal, de Autosector zoals polyvalent mecaniciens duaal, de Bouwsector zoals ruwbouw duaal en Social Profitsector zoals kinderbegeleider duaal. Voornamelijk binnen het sectorale partnerschap **Electriciens** werden aanzienlijk meer erkenningen uitgereikt in vergelijking met vorig schooljaar.

4.1.4 Studiebewijzen

Type Studiebewijs Duale Opleidingen	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Totaal
ARL Duaal			116	514	505	1135
Attest beroepsonderwijs				8	13	21
Attest verworven bekwaamheden IAC					1	1
Attest verworven bekwaamheden OV3			1	21	10	32
Attest verworven competenties DBSO	4	9	1			14
Bewijs van beroepskwalificatie			34	87	164	285
Bewijs van competenties			180	155	157	492
Bewijs van deelkwalificatie			9	3	2	14
Certificaat	3	2	3			8
Certificaat Se-n-Se	25	50	56			131
Diploma secundair onderwijs	14	62	253	509	661	1499
Getuigschrift 2e graad				1	13	14
Getuigschrift bedrijfsbeheer		5	12			17

Getuigschrift OV3		9	8	46	48	111
Oriënteringsattest A	17	15	22	23	10	87
Oriënteringsattest C	2	4	5	1	11	23
Studiegetuigschrift 2e leerjaar 3e graad		36	90	274	248	648
Studiegetuigschrift 3e leerjaar 3e graad		10	10	24	27	71
Eindtotaal	65	202	800	1666	1870	4603

Tabel 20: Aantal en type studiebewijzen voor duale opleidingen in schooljaren 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020, 2020-2021. Bron: AGODI.

In schooljaar 2020-2021 waren **661 of 35% van alle studiebewijzen** duaal leren een **diploma secundair onderwijs**, gevolgd door 505 of 27% die een attest kregen van regelmatige leverbijwoning (ARL), 248 of 13% met een studiegetuigschrift 2de leerjaar 3de graad, 164 of 9% met bewijs beroepskwalificatie en 157 en 8% met bewijs van competenties.

4.1.5 Ingediende en behandelde erkenningen duaal leren en leren & werken

		2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	Eind-totaal
Duaal Leren	Ingediend	43	464	1625	2417	1716	2555	8820
	Behandeld	14	433	1561	2416	1671	2498	8593
	<i>Goedgekeurd</i>		319	1149	1875	1203	2181	6727
	<i>Afgekeurd</i>		37	127	208	129	214	715
	<i>Opgeheven</i>		43	192	276	305	96	912
	<i>Stopgezet</i>	2	33	93	57	34	7	226
	<i>Afgelopen</i>	12	1	13				
	Leren & Werken	Ingediend	704	12198	7524	6313	3460	4432
Behandeld		329	12303	7531	6344	3491	4352	34350
<i>Goedgekeurd</i>			8595	4987	4453	2272	3597	23904
<i>Afgekeurd</i>		1	1515	952	837	393	537	4235
<i>Opgeheven</i>		20	1313	1148	841	780	184	4286
<i>Stopgezet</i>		23	858	444	213	46	34	1618
<i>Afgelopen</i>		285	22	307				

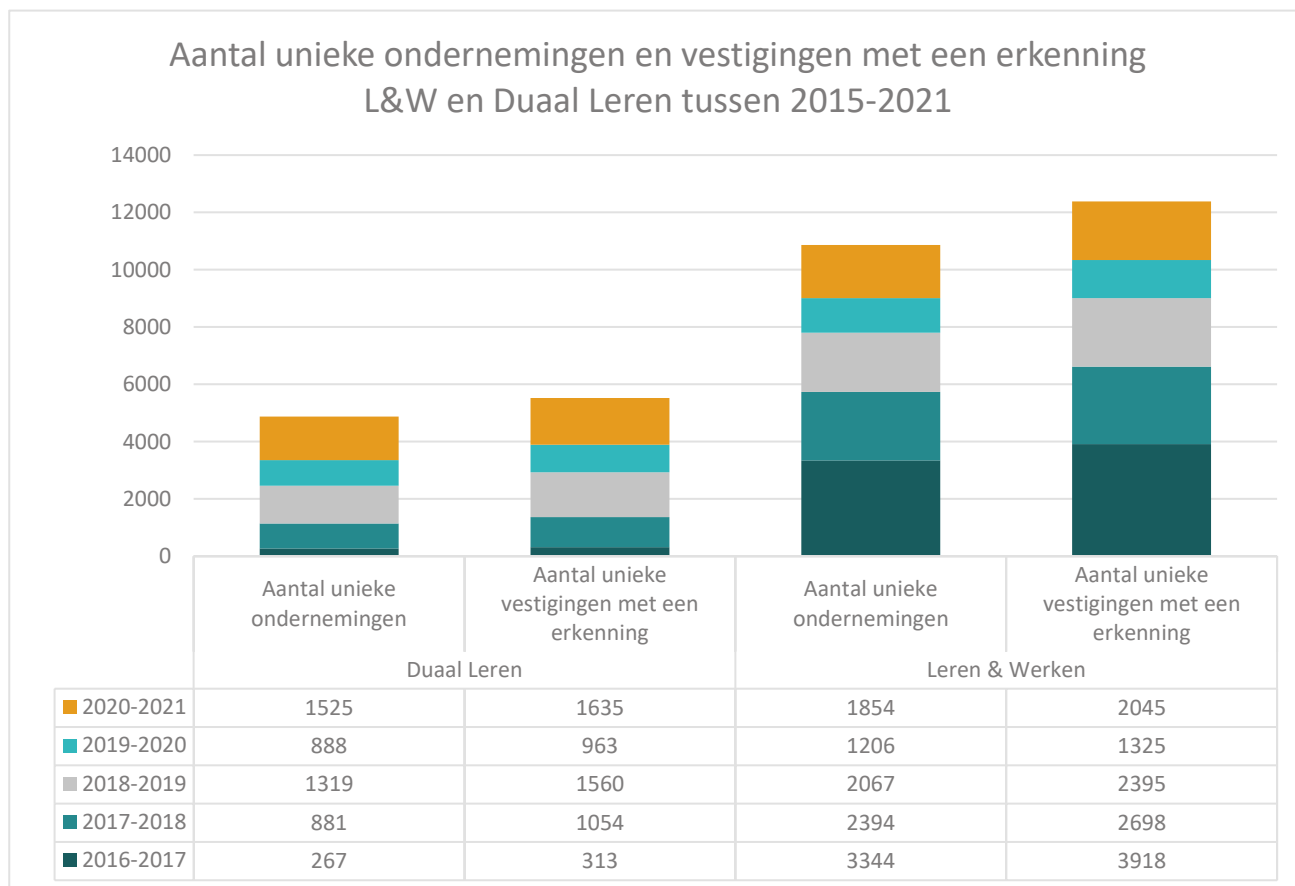
Tabel 21: Overzicht van de erkenningsaanvragen sinds juli 2016. Aantal ingediende erkenningsaanvragen naar schooljaar van indiening en aantal behandelde erkenningsaanvragen per stelsel Duaal Leren en Leren & Werken naar schooljaar van beslissing en huidige status op meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

De bovenstaande tabel toont de aantallen goedgekeurde en afgekeurde erkenningen en het totaal aantal erkenningsaanvragen voor Duale en Leren & Werken opleidingen per schooljaar tussen 2015 en 2021. Uit deze tabel blijkt ook dat het **merendeel van de erkenningsaanvragen** werden ingediend voor **Leren & Werken opleidingen**. Het aandeel van erkenningsaanvragen voor duale opleidingen stijgt echter elk jaar, met 4% duale erkenningsaanvragen in 2016-2017, 18% in 2017-2018, 28% in 2018-2019, 33% in 2019-2020 en 37% in schooljaar 2020-2021.

Zoals vermeld in deel I, werden in het schooljaar 2020-2021 **6987 erkenningsaanvragen** ingediend tussen 1 september 2020 en 31 augustus 2021, **4432 (63%) voor Leren & werken** opleidingen en **2555 (37%) voor**

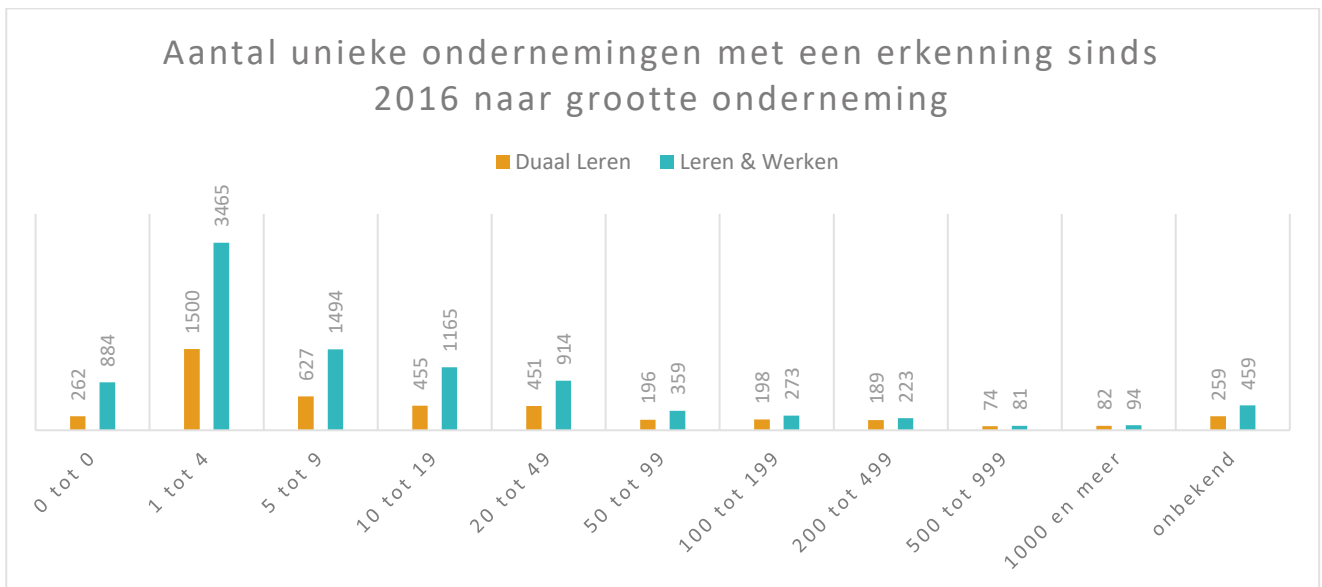
duale opleidingen. Hiervan werd voor 6850 reeds een beslissing gemaakt, 4352 voor L&W opleidingen en 2498 voor Duaal Leren opleidingen. Bij Leren & Werken opleidingen werden 3597 (83%) van de erkenningen goedgekeurd en 537 (12%) afgekeurd en bij Duaal Leren werden 2181 (87%) van de erkenningen goedgekeurd en 214 (8%) afgekeurd.

4.1.6 Unieke vestigingen en ondernemingen duaal leren en leren & werken

Figuur 36: Aantal unieke ondernemingen en vestigingen met een goedgekeurde erkenningsaanvraag voor duale opleidingen en L&W opleidingen op meetmoment 2 september 2021 in 2015-2016, 2016-2017, 2017-2018, 2018-2019, 2019-2020 en 2020-2021 naar datum beslissing erkenningsaanvraag. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

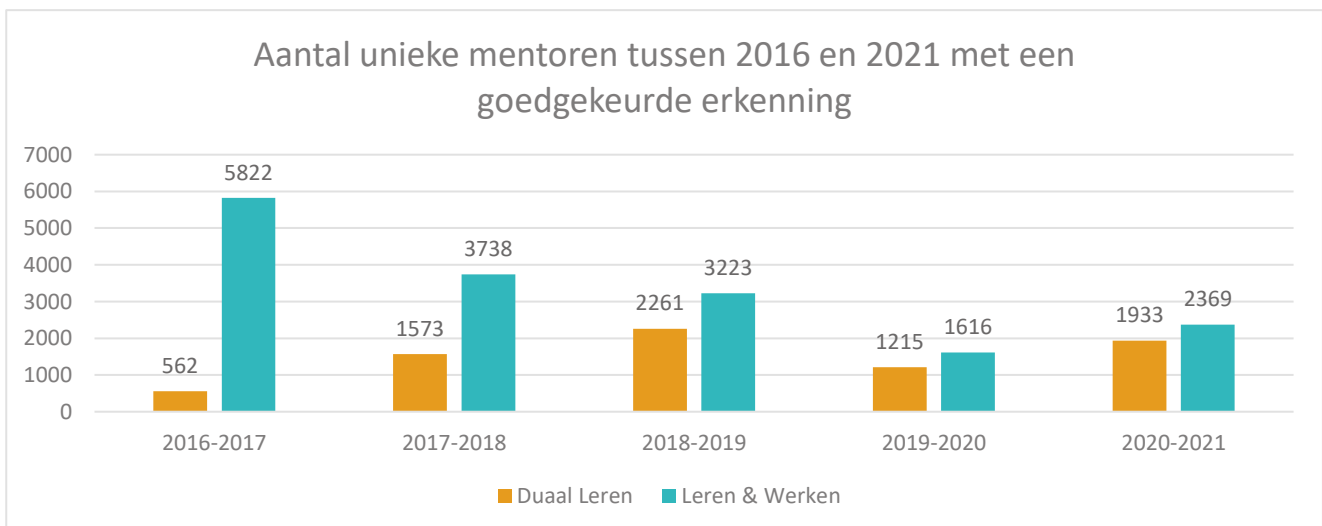
In het schooljaar 2020-2021 kregen **2720 unieke ondernemingen** en **2994 unieke vestigingen** een goedgekeurde erkenning voor het aanbieden van een werkplek. Dit waren 1854 ondernemingen en 2045 vestigingen die een erkenning kregen voor een Leren en Werken opleiding en 1525 ondernemingen en 1635 vestigingen die een erkenning kregen voor een opleiding duaal leren.

Figuur 37: Overzicht van alle unieke ondernemingen met goedgekeurde erkenning naar stelsel (Duaal Leren en Leren & Werken) tussen schooljaren 2015-2016 en 2020-2021 naar grootte van onderneming. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

Sinds 2015 kregen in totaal 4293 unieke ondernemingen een erkenning voor een duaal leren opleiding en 9411 unieke ondernemingen een erkenning voor een L&W opleiding die nog steeds goedgekeurd is. Zowel bij Leren & Werken als bij Duaal zijn de meeste ondernemingen betrokken bij alternerende opleidingen **kleine ondernemingen**. Sinds 2016 hebben **62% van ondernemingen met een erkenning voor een L&W opleiding en 56% van ondernemingen met een erkenning voor duaal leren minder dan 10 werknemers**. In vergelijking met Leren & Werken worden er bij Duaal Leren dus net iets meer erkenningen toegekend aan grotere ondernemingen, waarbij 13% van de duaal leren ondernemingen meer dan 100 werknemers hebben in vergelijking met 7% van de L&W ondernemingen.

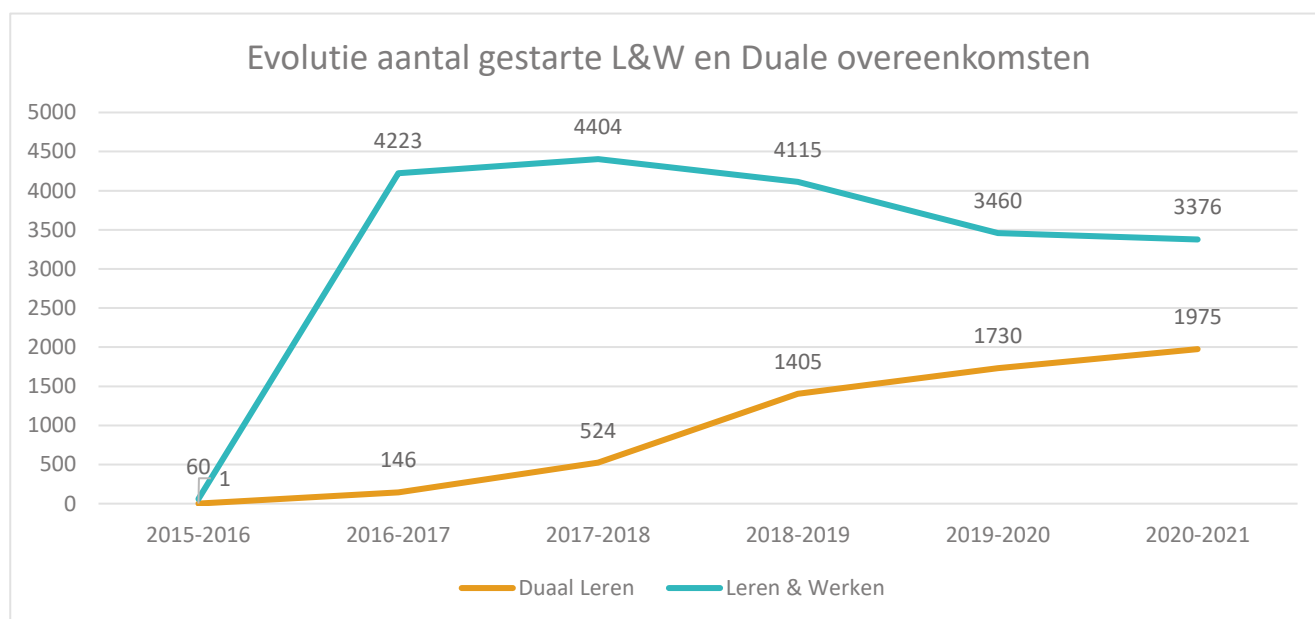
4.1.7 Mentoren duaal leren en leren & werken

Figuur 38: Overzicht van unieke mentoren met goedgekeurde erkenning naar stelsel (Duaal Leren en Leren & Werken) en schooljaar tussen schooljaren 2015-2016 en 2020-2021 (1 september – 31 augustus). Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

Momenteel hebben in totaal van 18731 verschillende personen zich opgegeven als mentor in een goedgekeurde erkenning (+6%), 15292 voor Leren & Werken (+3%) en 7051 voor Duaal Leren (+23%). Net zoals het aantal erkende ondernemingen en vestigingen groeit het aantal participerende mentoren elk jaar. Eenzelfde onderneming of vestiging kan hierbij verschillende erkenningen krijgen voor verschillende opleidingen met verschillende mentoren. Verschillende mentoren kunnen hierbij verbonden zijn aan verschillende opleidingen of erkenningen. 3612 mentoren zijn opgegeven als mentor bij zowel een L&W opleiding als een duale opleiding.

4.1.8 Overeenkomsten duaal leren en leren & werken

Figuur 39: Evolutie van gestarte overeenkomsten naar stelsel (Duaal Leren en Leren & Werken) en schooljaar van start tussen schooljaren 2015-2016 en 2020-2021 (1 september – 31 augustus). Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

Sinds de zomer van 2016 werden 25419 overeenkomsten afgesloten tussen de opleidingsverstrekker, onderneming en leerling. Sinds 2018-2019 worden meer dan 5000 nieuwe overeenkomsten gestart per schooljaar. De meerderheid van deze overeenkomsten zijn voor Leren & Werken opleidingen (63%), maar dit aandeel daalde ten opzichte van vorig jaar 2%, terwijl het aandeel duale overeenkomsten stijgt met 14%. Ook met betrekking tot het aantal gelopen overeenkomsten daalde het aandeel overeenkomsten voor L&W, terwijl het aandeel duaal leren stijgt met 10%.

Aantal gelopen overeenkomsten	Duaal Leren	Leren & Werken	Totaal
2016-2017	107	3391	3498
2017-2018	546	5827	6373
2018-2019	1528	5950	7478
2019-2020	1958	5004	6962
2020-2021	2150	4584	6734

Tabel 22: Aantal gelopen overeenkomsten naar stelsel (Duaal Leren en Leren & Werken) en schooljaar tussen 2016 en 2021. Meetmoment 2 september 2021. Bron: Werkplekduaal.

5 SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Schooljaar 2020-2021 was een jaar van verandering in de organisatie en regie van alternerend leren. Zo werd de ondersteuning van de **regie van de werkplekcomponent alternerend leren door het Vlaams Partnerschap Duaal Leren vanaf 1 januari 2021 overgeheveld** van SYNTRA Vlaanderen naar het Departement van Werk en Sociale Economie. Dit departement neemt samen met Departement Onderwijs en Vorming de secretariaatsrol op. Daarnaast werd, net zoals vorig schooljaar, schooljaar 2020-2021 getekend door de **coronacrisis**, waarbij de getroffen maatregelen ook in dit schooljaar een impact hadden op organisatie van ondernemingen én van onderwijs, en dus op de organisatie van duale en alternerende opleidingen, zeker binnen bepaalde sectoren. De betrokken administraties zorgden samen voor accurate en afgestemde informatieverstrekking om leerlingen, ouders, trajectbegeleiders, mentoren en ondernemers te ondersteunen.

Om de impact van corona zoveel mogelijk in te perken en kwaliteitsvolle opleidingstrajecten te blijven garanderen, werd vorig jaar vanuit het Vlaams Partnerschap een **relancenota** geschreven, waarin opgeroepen werd tot acties om de organisatie van duaal leren ook tijdens en na de coronacrisis verder te versterken. Centraal zetten de stakeholders alles in werk opdat lerenden in een veilige omgeving kunnen leren en werken, zowel in scholen en opleidingscentra als in ondernemingen. Verder pleitte men voor flexibele trajecten, ondersteuning voor ondernemingen, opleidingsverstrekkers en leerlingen, aandacht voor technologie en sensibilisering op maat van jongeren, ouders, leerkrachten en directies.

Vanuit het **Relanceplan 'Alle Hens Aan Dek'** werd aan de ondernemingen die zich engageren in het alternerend en duale leren een **aanvullende stagebonus** toegekend. Dit is een tijdelijke maatregel voor het schooljaar 2020-2021, die ondernemingen een duwtje in de rug geeft om ook tijdens coronatijden te kiezen voor de jeugd en toekomstige werknemers een kans te geven in een kwalitatief opleidingstraject op de werkvloer. Deze maatregel werd definitief goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 23 april 2021 en werd gerealiseerd met financiële steun van de Europese Unie.

Daarnaast vormen de **duale addenda** bij de sectorconvenants een nieuw financieel kader voor de sectorale organisaties betrokken in sectorale partnerschappen om zo tegemoet te komen aan de nood aan extra tijd, middelen en mensen. Mede dankzij de duale addenda 2021-2022 zetten de sectoren (bijkomend) in op prospectie en op het ondersteunen en aanmoedigen van ondernemingen bij het hernieuwen van de erkenning. Ook aan het verhogen van de kwaliteit van de leerwerkplekken wordt gewerkt; via bezoeken aan de onderneming ter plaatse (of virtueel tijdens Corona), via acties die inzetten op het ondersteunen en coachen van mentoren, via het organiseren (digitaal of met kleinere deelnemersgroepen tijdens Corona) en het nauwgezet opvolgen van de mentoropleiding. Daarnaast zijn er ook acties rond samenwerking en kennisdeling tussen onderwijs- en werkpartners zoals het organiseren van verschillende netwerkmomenten en lerende netwerken en het gezamenlijk ontwikkelen van didactisch materiaal en tools. Deze (bijkomende) acties uit de duale addenda werden vertaald in de jaaractieplannen van de sectorale partnerschappen.

Verder werd er ingezet op de **verruiming van het aantal standaardtrajecten**, waardoor opleidingsverstrekkers bij de start van schooljaar 2021-2022 tal van extra mogelijkheden hadden om duale opleidingen aan te bieden aan hun leerlingen, waarvoor sectoren klaar stonden om de zoektocht naar kwalitatieve werkplekken te ondersteunen. Via de banden die gesmeed worden tussen de sectorale partnerschappen en de provinciale overlegfora voor duaal leren, zorgen we dat opleidingsverstrekkers

duidelijk in het visier hebben welke opleidingen in hun regio relevant zijn, en waar ondernemingen klaar staan om leerlingen een kans te geven.

Door deze acties en de inzet van de sectorale partnerschappen kon **alternierend leren zoveel mogelijk worden verdergezet tijdens schooljaar 2020-2021**. In dit schooljaar werden zelfs **twee nieuwe sectorale partnerschappen** opgestart, namelijk 'Binnenvaart' en 'Grafische sectoren en papier- en kartonbewerkende sector'.

De meerderheid van de partnerschappen hebben hun promotionele activiteiten kunnen verderzetten ter **mobilisering** van nieuwe werkplekken. Uit de bevraging blijkt dat *alle* partnerschappen één of meerdere acties ondernemen om ondernemingen te mobiliseren. Vaak ondernemen de partnerschappen mobiliserende acties voor verschillende vormen van alternierend leren, zowel Leren & Werken als Duaal Leren. Ten opzichte van **vorig schooljaar** ondernamen ook **dubbel zoveel sectorale partnerschappen acties voor Duaal Leren**, voornamelijk met betrekking tot **prospectie** van nieuwe werkplekken. Desondanks wordt de applicatie **Radar Duaal** niet per se intensiever gebruikt voor prospectie van nieuwe werkplekken en matching van leerling met werkplek, met 11 partnerschappen die de applicatie actief gebruiken ten opzichte van 12 vorig schooljaar. In juli 2021 liepen ook de eerste erkenningen die goedgekeurd werden in 2016 af, waarna de ondernemingen konden beslissen deze erkenning te **hernieuwen**. De partnerschappen ondernamen daarom ook uitgebreid acties om ondernemingen aan te moedigen hun aflopende erkenningen te hernieuwen.

Met betrekking tot het **erkenningsproces**, werden dit jaar duidelijk meer erkenningsaanvragen ingediend dan vorig schooljaar, een indicatie van **herstel** na de zware eerste periodes van lockdown in voorjaar 2020. Er worden **steeds meer erkenningsaanvragen ingediend bij de sectorale partnerschappen** en steeds minder bij het Vlaams Partnerschap Duaal Leren. Dit heeft te maken met de opstart van de nieuwe sectorale partnerschappen Binnenvaart en Grafische sector. In schooljaar 2021-2022 wordt ook voor de grootste sector onder het Vlaams Partnerschap, namelijk Verkoop en Marketing, een sectoraal partnerschap voor duaal leren opgericht. De meeste erkenningsaanvragen worden echter nog steeds niet ingediend door de ondernemingen zelf, maar door de opleidingsverstrekkers.

Ook bij de begeleiding van de werkplekken was de impact van corona voelbaar. Zo vonden net als vorig schooljaar weinig fysieke **plaatsbezoeken** plaats, met voornamelijk een daling in het aantal bezoeken in de sectoren Horeca en Technologische industrie. Alternatief werden wel duidelijk meer virtuele bezoeken geregistreerd. Andere acties zoals administratieve controle en contactopname werden wel nog ondernomen voor de meerderheid van de vestigingen die een erkenningsaanvraag indienden. **Bijkomende acties** die door de meerderheid van de partnerschappen ondernomen werden waren, onder meer, het voorzien van bijkomende informatie tijdens de erkenningsprocedure, het inwinnen van advies van sociale partners, ondersteuning bieden bij het gebruik van werkplekduaal en contactopname met de school.

Dit schooljaar werden **35% meer erkenningsaanvragen behandeld** ten opzichte van vorig schooljaar. De meerderheid van deze erkenningsaanvragen zijn nog steeds voor L&W opleidingen, maar het aandeel erkenningsaanvragen voor Duaal Leren stijgt elk jaar. Quasi al deze erkenningen werden manueel behandeld door de sectorale partnerschappen met **zeer weinig automatische goedkeuringen**. Dit geeft aan dat de sectorale partnerschappen de aanvragen voornamelijk binnen de periode van 14 dagen behandelen. Het merendeel van deze erkenningsaanvragen werden **goedgekeurd**. Zo werden in schooljaar 2020-2021, 5778 erkenningen goedgekeurd bij 2720 ondernemingen en 2994 vestigingen, voornamelijk in de **provincie Antwerpen**. Wanneer een erkenning toch werd **afgekeurd** was dit voornamelijk omwille van het ontbreken van de nodige **bedrijfsuitrusting**. In schooljaar 2020-2021 werd ook een groot aantal

erkenningen **opgeheven** omwille van het gebrek aan geldige mentor. Daarnaast **liepen** ook voor het eerst erkenningen **af** na 5 jaar erkend te zijn geweest.

Ook na de erkenning ondernamen de meeste partnerschappen verschillende **acties om de ondernemingen te begeleiden**, zoals contactopname met de opleidingsverstrekker, trajectbegeleider, vestiging of mentor, administratieve ondersteuning, informatieverstrekking en ondersteuning bij matching. Partnerschappen kunnen proactief acties ondernemen, maar veel partnerschappen reageren eerder op meldingen of signalen van stakeholders zoals de opleidingsverstrekkers en ondernemingen, knipperlichten in werkplekduaal of eigen monitoring.

In schooljaar 2020-2021 liepen 6734 **overeenkomsten** van 5742 leerlingen bij 180 scholen en 4316 ondernemingen. 5351 van deze overeenkomsten werden gestart in schooljaar 2020-2021 zelf, een stijging van 3% ten opzichte van vorig schooljaar, waarvan 63% voor L&W opleidingen en 37% voor Duaal Leren. Het aantal gestarte L&W overeenkomsten daalt wel elk jaar, terwijl het aantal **duale overeenkomsten stijgt**. Er worden steeds minder overeenkomsten vroegtijdig beëindigd, maar nog steeds een groot aantal van het totaal aantal afgelopen overeenkomsten (33%). Net als vorig jaar werden overeenkomsten voornamelijk vroegtijdig beëindigd omwille van een moeilijke samenwerking tussen onderneming en leerling, het beëindigen of veranderen van de opleiding van de leerling en overmacht.

Sinds 1 september 2019 zijn **mentoropleidingen** verplicht en wordt de opvolging hiervan geregistreerd in de applicatie werkplekduaal. De meeste partnerschappen ondernemen acties om de ondernemingen te informeren en **stimuleren** tot het volgen van deze mentoropleiding. Omwille van de coronamaatregelen werd de **termijn** voor het volgen van een mentoropleiding **verlengd** met 6 maanden voor ondernemingen die een erkenning kregen in de periode van 1 september 2019 tot en met 31 maart 2020. 58% van de mentoren ingediend in schooljaar 2019-2020 **volgden de opleiding** of kregen een **vrijstelling**. Voor mentoren ingediend in schooljaar 2020-2021 is dit 42%, met het grootste aandeel mentoren nog steeds met status "**op te volgen**" omdat de termijn voor het volgen van hun mentoropleiding nog niet verlopen is. Omwille van de **coronacrisis** was het soms moeilijk om mentoropleidingen te laten doorgaan. Slechts bij 12 partnerschappen kon de meerderheid van de mentoropleidingen blijven georganiseerd worden. 11 partnerschappen konden hun aanbod aan mentoropleidingen ook in meer of mindere mate konden **digitaliseren**.

Naast de acties op vlak van mobilisering, erkenning en begeleiding van de werkplekken, zetten de partnerschappen ook in op **bijkomende acties**, de meeste hiervan specifiek voor duaal leren. Het gaat hier dan voornamelijk om verschillende vormen van samenwerking tussen de sectorale partnerschappen en andere stakeholders zoals opleidingsverstrekkers, leergemeenschappen, ondernemingen, andere sectorale partnerschappen of leerlingen in het kader van een verbeterde samenwerking, informatie-uitwisseling, ondersteuning, monitoring en onderzoek en de algemene verbetering van de kwaliteit de opleiding. Daarnaast werden ook nog **extra acties** ondernomen in het kader van **corona**, om erkenningsaanvragen aan te moedigen en te blijven behandelen, mentoropleidingen te blijven organiseren en ondernemingen beter te ondersteunen.

In het algemeen vond er een lichte **stijging** plaats van het aantal **inschrijvingen** in alternerende opleidingen waarvan een stijgend aandeel inschrijvingen voor duale opleidingen (+17%). De meerderheid van de inschrijvingen wordt nog steeds geregistreerd in DBSO opleidingen. Daarnaast is over alle stelsels heen 70% van de inschrijvingen van mannelijke leerlingen en 30% vrouwelijke. De leerlingen in het DBSO zijn het jongst, zo is 69% van de leerlingen in DBSO 18 jaar of jonger. Binnen duaal leren is 47% van de leerlingen ouder dan 18 jaar. De meerderheid van de leerlingen hadden de Belgische nationaliteit. In DBSO heeft 27% van de leerlingen een niet-Belgische nationaliteit. Binnen de opleidingen duaal leren is dit 11%

van de leerlingen. In schooljaar 2020-2021 werden 1810 inschrijvingen geregistreerd voor duaal leren in 74 standaardtrajecten bij 186 scholen. De meerderheid van de duale leerlingen ingeschreven op 1 februari haalden een studiebewijs, voornamelijk een diploma secundair onderwijs (35%).

6 VOORUITZICHTEN

Verschillende beleidsinitiatieven geven duaal en andere alternerende opleidingen een nieuw gezicht. Vanaf september 2022 wordt Duaal Leren in het **volwassenenonderwijs** mogelijk. Sinds maart 2019 lopen verschillende ESF-projecten die de mogelijkheden van duale trajecten binnen centra voor volwassenenonderwijs aftasten. In dit kader wordt eveneens voorzien dat de opdrachten van het Vlaams Partnerschap Duaal Leren, en bijgevolg eveneens de sectorale partnerschappen, worden verruimd van het secundair onderwijs naar het volwassenenonderwijs.

Vervolgens wordt de **transitie van het stelsel Leren en Werken** voorzien tegen schooljaar 2025-2026. Deze opleidingen krijgen hun plaats binnen Duaal Leren en de aanloopfase, en schrijven zich bijgevolg ook in in de voorwaarden en de regelgeving rond deze duale opleidingen. Deze beweging zal ongetwijfeld een impact hebben op het aantal lerenden binnen duale opleidingen.

Een **metastudie Duaal Leren** bundelt de bevindingen van recente onderzoeken over duaal en andere alternerende opleidingen op niveau secundair onderwijs. De aanbevelingen worden meegenomen in de structurele werking van het Departement Werk en Sociale Economie met bijzondere aandacht voor het nieuwe **'kwaliteitsgroeimodel' voor de leerwerkplek** waarmee vanuit een participatieve en co-creatieve benadering instrumenten en tools worden ontwikkeld die de kwaliteit van de leerwerkplek versterken op verschillende dimensies. Voorts zullen deze aanbevelingen de leidraad bieden voor verdere bespreking tijdens het Vlaams Partnerschap Duaal Leren.

In kalenderjaar 2021 bracht een VIONA-onderzoek uitgevoerd door de KU Leuven in kaart wat de (factoren zijn in het **studiekeuzeproces** van Vlaamse leerlingen, en welke denkfouten (bias) hierbij een rol spelen. Deze inzichten kunnen handvaten bieden voor een meer efficiënte communicatiecampagne met sensibilisering op maat, gebaseerd op wetenschappelijk gedragsinzichten.

Tenslotte wordt de samenwerking met Nederland in het kader van **interregionale mobiliteit voor alternerende leerlingen** verder gerealiseerd. Een hernieuwing van de samenwerkingsovereenkomst met SBB (Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven) is voorzien in najaar 2021. Naar de toekomst toe worden afspraken vormgegeven in functie van samenwerkingen met ondernemingen én opleidingsverstreckers uit het Waals gewest. Hiertoe worden de voorbereidingen getroffen van een samenwerkingsovereenkomst met l'Office de la Formation en Alternance (OFFA).

Het Vlaams Partnerschap Duaal Leren gelooft in de sterktes van duaal en alternerend leren. Een volwaardig opleidingstraject, waarbij werkervaring tijdens de opleiding unisono als meerwaarde wordt gezien voor een sterkere start op de arbeidsmarkt, is waar we verder voor gaan. Daarom blijven we duaal leren in de markt zetten als een traject op maat van leerlingen en ondernemingen. We geloven in duaal leren als een sterk merk, dat vandaag nog niet altijd naar waarde wordt geschat. Hier zetten we ons, samen met de sectorale partnerschappen en de betrokken administraties graag verder voor in.

7 BIJLAGEN

7.1 BIJLAGE 1 – OVERZICHT ONDERWERPEN BESPROKEN DOOR HET VLAAMS PARTNERSCHAP DUAAL LEREN VP IN SCHOOLJAAR 2020-2021

Agendapunt VP	Datum VP
WERKING VLAAMS PARTNERSCHAP DUAAL LEREN	
Huishoudelijk reglement goedgekeurd	12/11/20
Beroepsprocedure goedgekeurd	11/02/21
Beroepscommissie	11/03/21
MONITORING	
Maandelijks Monitoringsrapport VPDL	Maandelijks
Analyse van de programmatieaanvragen	6/05/21
JAARLIJKS MONITORINGSRAPPORT	
Toelichting jaarrapport	8/10/20
ADVIES OP VRAAG	
Advies naar aanleiding n.a.v. de Mededeling aan de Vlaamse Regering 'Van Leren en Werken naar Duaal Leren en de Aanloopfase'	21/01/21
Advies bij maatregel verruiming stagebonus (AHAD)	11/03/21
Antwoord Advies Mededeling transitie Leren en Werken	6/05/21
Antwoord Advies verruiming stagebonus	6/05/21
ADVIES OP EIGEN INITIATIEF	
Duaal leren op volle kracht na COVID 19	9/10/20
Opvolging relancenota	Maandelijks, doorheen de verschillende topics
Brief naar aanleiding van onderzoek Kosten-Baten Duaal leren	10/06/21
CORONA	
Alternatieven voor werkplekcomponent + coronamaatregelen	Maandelijks
Coronamonitoring	12/11/20
DUALE ADDENDA	
Werking Duale addenda	21/01/21
DUAAL LEREN IN VWO/SO	
ESF-oproep 480 + oproep Duaal leren in HO/VWO	10/09/20, 12/11/20, 10/12/20
Oprope ESF Duaal in HO/VWO	10/12/20, 21/01/21

DUAAL LEREN IN VWO: BELEIDSVOORBEREIDING	
Pistes overeenkomsten en leervergoeding	11/02/21
samenstelling en organisatie van het VPDL	11/02/21
Voorstel aanpak advies sectoren over selectie duale opleidingen VWO	11/02/21
Duaal leren in het VWO: toelichting	11/03/21
INZICHTEN UIT ONDERZOEK/PROJECTEN	
Analyse knelpunten voor ondernemingen bij instap en organisatie duaal leren	8/10/20
IDEA Consult: Tussentijds onderzoeksrapport kosten/baten duaal leren	8/10/20
IDEA Consult: onderzoek Kosten/baten van duaal leren – Brief naar het kabinet	10/06/21
3/12: Webinar impactevaluatie Leren en Werken	10/12/20
Technologie en duaal leren: een behoeften bevraging	10/12/20
VIONA Onderzoek: Duaal Leren & Nudging: stand van zaken en proces	10/06/21
IDEA Consult: webinar Onderzoek duaal leren-Kosten/Baten	
Drempels voor duaal leren in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	12/11/20
OPERATIONELE OPVOLGING EN VRAGEN DUAAL SO	
Mentoren: Richtlijnen onberispelijk gedrag	10/06/21
Interregionale mobiliteit voor duaal leren en alternerende opleidingen	10/09/20, 6/05/21
Mentoren: Richtlijnen onberispelijk gedrag	10/06/21
OK2 Duaal Leren: stand van zaken	10/09/20
Opstart en werking Afdeling Duaal Leren & Sectoren	21/01/21, 11/03/21
Opvolging Duaal leren in dubbele finaliteit, aandeel werkplekklere	10/06/21
Programmatie duale opleidingen: informatieronde	6/05/21
Programmatie: terugmelding ad hoc werkgroep	10/06/21
Processen vanuit de Afdeling DL&S: Erkenningen Leren & Werken – Duaal Leren	10/06/21
Processen vanuit de Afdeling DL&S: Vernieuwing erkenningen	10/06/21
Radar Duaal	8/10/20
Stand van zaken SP's	10/09/20, 10/12/20
Nieuwe samenwerkingsovereenkomst SP grafische sector & papier	12/11/20
Brief Woodwise: toelichting bezorgdheden programmatie	8/10/20
Terugmelding regionale werking vanuit de Afdeling Duaal Leren & Sectoren	10/06/21
TRANSITIE SYNTRA VLAANDEREN	
Opvolging Transitie werkplekbegeleiders duaal leren	10/06/21
Toelichting Transitie SYNTRA Vlaanderen	Alle VPDL 2020
RUIJMER BELEID	
Relanceplan 'Alle Hens aan Dek' – Brief van Minister Crevits	21/01/21
SELECTIE STANDAARDTRAJECTEN	
Selectie standaardtrajecten	11/02/21

////////////////////////////////////

SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN SPs	
Addenda samenwerkingsovereenkomsten	meermaals
VERSTERKING DUAAL LEREN	14/05/20

